

T.C.
SIVAS CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANA BİLİM DALI

**EĞİTİMDE BEŞ SEVGİ DİLİNİN KULLANIMINA İLİŞKİN YÖNETİCİ VE
ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ**

Mehmet Ali DİLCİ

Yüksek Lisans Tezi

DANIŞMAN
Dr. Öğrt. Üyesi İhsan TOPÇU

SIVAS- 2019

T.C.
SIVAS CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANA BİLİM DALI

**EĞİTİMDE BEŞ SEVGİ DİLİNİN KULLANIMINA İLİŞKİN YÖNETİCİ VE
ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ**

Mehmet Ali DİLCİ

Cumhuriyet Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Lisansüstü Eğitim, Öğretim ve Sınav Yönetmeliğinin Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı
İçin Öngördüğü YÜKSEK LİSANS TEZİ olarak hazırlanmıştır.

DANIŞMAN
Dr. Öğrt. Üyesi İhsan TOPÇU

SIVAS-2019

KABUL VE ONAY

Mehmet Ali DİLCİ'nin hazırlamış olduğu "Eğitimde Beş Sevgi Dilinin Kullanımına İlişkin Yönetici ve Öğretmen Görüşleri" başlıklı bu çalışma, 31.07.2019 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda başarılı bulunarak jürimiz tarafından, "Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı"nda Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Dr.Öğr.Üyesi Mehmet ÖZCAN

(Jüri Başkanı)

Dr.Öğr.Üyesi İhsan TOPCU

(Danışman)

Doç.Dr.Soner DOĞAN

(Üye)

Yukarıdaki imzaların adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylım.

.../.../

Doç.Dr. Fatih KARAKUŞ

Enstitü Müdürü

ETİK SÖZÜ

Cumhuriyet Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Tez Yazım Kılavuzu'nda belirtilen kurallara uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmada;

- ✓ Bütün bilgi ve belgeleri akademik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi,
- ✓ Görsel, işitsel ve yazılı tüm bilgi ve sonuçları bilimsel ahlâk kurallarına uygun olarak sunduğumu,
- ✓ Başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda ilgili eserlere, bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunduğumu ve atıfta bulunduğum eserlerin tümünü kaynak olarak gösterdiğimi,
- ✓ Bütün bilgilerin doğru ve tam olduğunu, kullanılan verilerde herhangi bir değişiklik yapmadığımı,
- ✓ Tezin herhangi bir bölümünü, Cumhuriyet Üniversitesi veya bir başka üniversitede, bir başka tez çalışması olarak sunmadığımı, beyan ederim.

...../...../.....

Mehmet Ali DİLCİ

ÖZET

DİLCİ, Mehmet Ali, Eğitimde Beş Sevgi Dilinin Kullanımına İlişkin Yönetici ve Öğretmen Görüşleri

Yüksek Lisans Tezi, Sivas, 2019

Günümüz toplumu, küreselleşmenin yoğun etkisine maruz kalmaktadır. Bu etki olumlu ve olumsuz yönde kendini gösterebilmektedir. Yaşam alanına sirayet eden her türlü değişim ve etkileşim biçimi mutlaka eğitim ortamına da yansımaktadır.

Eğitim tarihi süreç içerisinde dönüşümü ve değişimi hızla yaşayan bir sistemdir. Bu yönüyle toplumsal gelişmenin lokomotifini olan eğitim, kendi yaşam iklimine göre verimlilik ortaya koyan, kimi zaman tartışmaların odağında yer alan bir karakteristik özellik taşır. Bu bağlamda iç ve dış müşteri memnuniyeti ekseninde faaliyet gösteren eğitim örgütleri varlığını bir yerde iletişim üzerine inşa eder. Yatay ve dikey her türlü iletişim ve etkileşimin yaşandığı eğitimsel iklimin en önemli argümanı ise sevgidir. Sevgi bir duygu çeşitliliğidir. Duyguların insan üzerinde etki derecesi kişilik ve karakter özelliğine göre değişir. Daha ziyade kültür bileşeninde oluşan bu durumun, nasıl bu kadar güçlü bir etki yarattığı tartışma konusudur. Sevgi, yaşama açılan kapının anahtarıdır. Sevgiden yoksun insanlar iletişime kapalı, bir takım iç sorunların adaydır. Sevgi yaşama yön vermenin yanı sıra, yaşamın niteliğini de etkileyen bir unsurdur.

İnsanların birçoğu yaşamlarını diğer insanlarla yakın ilişki kurarak geçirirler. Birey doğduğu andan itibaren durmaksızın devam eden bir sosyalleşme sürecinin içine girer. Sosyalleşme insanı sosyal sistemin üyesi haline getiren bir süreçtir ve bu süreç ömür boyu süren bir öğrenmeyi kapsar. Bu çalışma okul örgütlerinde sürdürülmekte olan değer odaklı paylaşımın önemli bir parçası olan sevgi ve beş sevgi dilinin kullanımına ilişkin öğretmen ve yöneticilerin görüşlerini araştırmayı hedeflemiştir. Bu kapsamda beş sevgi dili olarak nitelenen: “Onay sözleri, nitelikli zaman, armağan alıp verme, hizmet davranışları ve fiziksel temas” olarak adlandırılmaktadır.

Araştırmanın amacı: Eğitim ortamında var olan beş sevgi dilinin kullanımı, bunun öğrencilere ve çalışanlara yansımaları özelinden okul geneline yansıyan kültüre dönüştürülmesi, okul paydaşları arasında sevgi dilinin kullanımına ilişkin farkındalık

sağlamak olarak hedeflenmiştir. “Okul ortamında beş sevgi dilinin kullanımına ilişkin yönetici ve öğretmen görüşleri nelerdir?” sorusu problem cümlesi olarak belirlenmiştir. Araştırma nitel bir durum çalışmasıdır. Durum çalışmalarında genellikle birden fazla veri toplama yöntemi işe koşulmakta, bu şekilde zengin ve birbirini teyit edebilecek veri çeşitliliğine ulaşılmaya çalışılmaktadır. Bu çalışmada durumlar birbirinden farklı olduğu için sonuçların genellemesi söz konusu olmamış, bu nedenle de örneklem ve evren genellemesi yapılamamıştır. Araştırma için 2017-2018 eğitim-öğretim yılında görev yapmakta olan öğretmen ve yöneticiler maksimum çeşitlilik örneklem yöntemiyle belirlenmiş ve çalışma grubu oluşturulmuştur. Araştırmada yarı yapılandırılmış soru kullanılmış; içerik analizi, çözümleme ve frekans analizi şeklinde yorumlanmıştır.

Araştırma sonuçlarına yansıyan verilere bakıldığında; okullarda kısmen de olsa sevgi dilinin kullanıldığı, daha çok “onay sözleri” şeklinde kullanımın olduğu yönünde görüşlere ulaşılrken sevgi dilinin yaşayan bir değer olarak okul örgütlerinde içselleştirilmesi gibi öneriler sıralanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Okul Yöneticisi, Motivasyon, İletişim, Beş Sevgi Dili

ABSTRACT

DİLCİ, Mehmet Ali, Manager and Teacher Opinions on the Use of Five Languages of Love in Education

Master Thesis, Sivas, 2019

Today's society is exposed to the intense impact of globalization. This effect can be seen in a positive and negative way. All kinds of changes and interactions that affect the living space are necessarily reflected in the educational environment.

The history of education is a system that is rapidly experiencing transformation and change in the process. In this respect, education, which is the locomotive of social development, has a characteristic feature that shows productivity in relation to its own climate of life and is sometimes at the center of the discussions. In this context, educational organizations operating on the axis of internal and external customer satisfaction build their existence on communication in one place. The most important argument of the educational climate where all kinds of horizontal and vertical communication and interaction is experienced is love. Love is a variety of emotions. The degree of influence of emotions on human varies according to personality and character traits. Rather, it is controversial how this situation in the cultural component has such a strong impact. Love is the key to the door to life. People deprived of love are closed to communication, candidates for a number of internal problems. In addition to directing life, love is an element affecting the quality of life.

Many people spend their lives in close relationships with other people. From the moment of birth, the individual enters into a continuous socialization process. Socialization is a process that makes man a member of the social system, which involves lifelong learning. This study aimed to investigate the views of teachers and administrators about the use of the five languages of love and love, which is an important part of the value-oriented sharing in school organizations. In this context, five languages of love is defined as; "Promises of approval are called qualified time, giving and receiving gifts, service behaviors and physical contact".

Purpose of the study: The aim of the study was to raise awareness of the use of the language of love among school stakeholders, using the five languages of love existing in the educational environment and transforming this into a culture that is reflected throughout the school. The question ‘What are the opinions of administrators and teachers about the use of five languages of love in the school setting?’ was determined as a problem sentence. The study is a qualitative case study. In the case studies, more than one data collection method is usually applied and thus, a rich and confirmable data variety is tried to be reached. In this study, the generalization of the results was not in question because the situations were different from each other, so the sample and universe generalization could not be made. For the research, teachers and administrators working in the 2017-2018 academic year constitute the study group determined by maximum sampling method. In the research, semi-structured question was used and it was interpreted as content analysis, analysis and frequency analysis.

Looking at the data reflected in the research results; While some opinions were reached that the language of love was used in schools in some ways, it was mostly used in the form of “affirmation words, and suggestions such as internalizing the language of love in school organizations as a living value were listed.

Key Words: School Administrator, Motivation, Communication, Five Love Language.

ÖN SÖZ

Eğitim: bilgi, beceri, tutum ve davranışlarının istendik yönde değiştirilmesi olarak ele alınır. İyi bir eğitim sevgi, saygı ve güven ortamında gerçekleşir. Sevgi, bu ortamın oluşturulmasında en önemli unsurdur. Günümüz toplumlarındaki sevgisizlik, iletişim eksikliği, baskı kültürü (mobbing) gibi unsurlar bizi bu araştırmaya yöneltmiştir. Sevgi kültürünün oluşamadığı bir eğitim ortamında çalışanların motive olamayacağı gibi, bu ortamda eğitim alan, okulunu ve öğretmenini sevmeyen çocuklarda istendik davranış değişiminin gerçekleşmesi oldukça zordur. Bu sebeple eğitimde sevginin vazgeçilmez ve küçümsenmeyecek bir etkisi vardır. Sevgiyi merkeze alan eğitim, beş sevgi dili hakkında da insanları eğitip bilinçlendirmelidir. Beş sevgi dilini kullanan ve sevgi depoları dolu olan bireylerden oluşan bir toplumda başarı ve mutluluğun kaçınılmaz olduğu hep hatırdta tutulmalıdır.

Okul kültürünün ve ikliminin önemli bir parçası olan sevgi dilinin kullanılmasının eğitim öğretim ortamını nasıl etkilediğine dönük durum tespiti yapmayı hedeflediğimiz bu çalışma beş bölümden oluşmaktadır. Birinci bölüm, giriş; ikinci bölüm, kuramsal çerçeve ve ilgili araştırmalar; üçüncü bölüm, yöntem; dördüncü bölüm, bulgular ve yorumlar; beşinci bölüm, sonuç ve önerilerdir. Yapılan bu çalışmada elde edilen sonuçların, başta eğitim- öğretim ortamları olmak üzere tüm toplumda “beş sevgi dilinin” konuşulmasına katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Tez çalışması, emek, birikim, fedakârlık gerektirmektedir. Bu süreçte yardım, destek ve katkılara da ihtiyaç duyulmaktadır. Hazırladığım bu tez çalışmamda önerilerinden dolayı tez danışmanım Dr. Öğretim Üyesi İhsan TOPÇU’ya, araştırmamın her aşamasında bilgi ve tecrübelerini esirgemeyen Doç. Dr. Tuncay DİLCİ’ye, yine her ihtiyaç duyduğumda yanımda bulduğum Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Dr. Öğretim Üyesi Mehmet ÖZCAN’a, lisansüstü eğitimimde bilgi ve görüşleriyle katkıda bulunan değerli hocalarıma teşekkürlerimi sunuyorum.

Ayrıca araştırmam için gerekli izni veren Kayseri İl Milli Eğitim Müdürlüğü’ne, görüşmeleri başarıyla gerçekleştirdiğimiz Talas ilçesinde bulunan ilkokul ve ortaokul yöneticisi ve öğretmenlerine; her türlü destek ve sabırları için de sevgili aileme teşekkür ediyorum.

Mehmet Ali DİLCİ

İÇİNDEKİLER

KABUL VE ONAY	i
ETİK SÖZÜ	ii
ÖZET	iii
ÖN SÖZ	vii
İÇİNDEKİLER	viii
TABLolar LİSTESİ	xii
KISALTMALAR	xiii

BÖLÜM I

I. GİRİŞ	1
1.1.Problemi Durumu	1
1.2. Araştırmanın Problem Cümlesi	6
1.3. Araştırmanın Alt Problemleri	6
1.4.Araştırmanın Amacı	6
1.5.Araştırmanın Önemi	7
1.6. Sayıtlar	8
1.7. Sınırlılıklar	9
1.8. Tanımlar	9

BÖLÜM II.

2. KURAMSAL ÇERÇEVE VE KONUYLA İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.1. Sevgi Nedir ve Neden Önemlidir	10
2.2. Eğitim ve Sevgi	14
2.3. Sevgi ve Disiplin	16

2.4. Okul Ortamında Sevgi Dili Kullanımı ve Önemi.....	17
2.5. Bir Motivasyon Aracı Olarak Sevgi Dili	20
2.5.2. Motivasyonun Önemi	22
2.5.3. İstenmeyen Davranışların Önlenmesinde Sevgi Dilinin Önemi	23
2.6. İletişim ve Sevgi.....	23
2.7. Beş Sevgi Dili.....	25
2.7.1.Hizmet Davranışları.....	25
2.7.2. Armağanlar.....	26
2.7.3. Fiziksel Temas.....	27
2.7.4. Onay Sözleri.....	28
2.7.5. Nitelikli Zaman.....	29
2.8. Çocuğun Temel Sevgi Dilini Keşfetmenin Yolları	31
2.9. Sevgi Diliyle İlgili Bazı Araştırmalar	32

BÖLÜM III

3. YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Modeli.....	34
3.2. Evren ve Örneklem.....	35
3.3. Veri Toplama Aracının Geliştirilmesi	36
3.4. Verilerin Toplanması.....	37
3.5. Veri Analizi.....	38
3.6. Verilerin Çözümü ve Yorumlanması.....	38
3.6.1. Aşama 1: Kâğıtların Okunması ve Numaralandırılması Aşaması:.....	38
3.6.2. Aşama 2: Eleme ve Arıtma Aşaması:	38
3.6.3. Aşama 3: Yeniden Organize Etme ve Derleme Aşaması:	39
3.6.4. Aşama 4: Kategori Geliştirme Aşaması:.....	39

3.6.5 Aşama 5: Veri Analizi için Verilerin Bilgisayara Aktarılarak Tablolaştırılması:..39

BÖLÜM IV

4. BULGULAR

4.1. Demografik Özelliklere İlişkin Bulgular	41
4.1.1. Cinsiyete Değişkenine İlişkin Bulgular	41
4.1.2. Mesleki Kıdeme İlişkin Bulgular:	41
4.1.3. Katılımcı Sayısına İlişkin Bulgular:	42
4.1.4. Branşlara İlişkin Bulgular:	42
4.1.5. Yaşa ilişkin Bulgular:	43
4.1.6. Medeni Durumla İlişkin Bulgular:	44
4.1.7. Çocuk Duruma İlişkin Bulgular:	44
4.1.8. Çalıştığı Okul Türüne İlişkin Bulgular:	45
4.2. Araştırmanın Birinci Alt Problemi İlişkin Bulgular:.....	45
4.2.1. Kullanılan Onay Sözlerine İlişkin Bulgular:.....	45
4.2.2. Onay Sözleri Sonrası Tutumlara İlişkin Bulgular	47
4.3. Araştırmanın İkinci Alt Problemine İlişkin Bulgular	49
4.3.1. Nitelikli Zaman Geçirmeye İlişkin Bulgular:.....	49
4.3.2. Gözlenen Tutumlara İlişkin Bulgular:	50
4.4. Araştırmanın Üçüncü Alt Problemine İlişkin Bulgular	52
4.4.1. Öğrenciye Hediye Verme Düzeyine İlişkin Bulgular	52
4.4.2. Hediye Türlerine İlişkin Bulgular	52
4.4.3. Hediye Sonrası GözlenenTutumlar:	53
4.4.4. Hediye nin Öğretmen- Öğrenci İlişkinine Etkisine İlişkin Bulgular	54
4.5. Araştırmanın Dördüncü Alt Problemine İlişkin Bulgular.....	55
4.6. Araştırmanın Beşinci Alt Problemine İlişkin Bulgular	56

4.6.1. Fiziksel Temas Kullanımına İlişkin Bulgular	56
4.6.2. Hayır Diyenlerin Gerekçelerine İlişkin Bulgular	57
4.6.3. Evet Diyenlerin Gerekçelerine İlişkin Bulgular:.....	57
4.6.4. Kararsız Kalanların Gerekçelerine İlişkin Bulgular:	59
4.7. Araştırmanın Altıncı Alt Problemine İlişkin Bulgular	60

BÖLÜM V

5. SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

5.1. Araştırmanın Sonuçları.....	61
5.1.1. Araştırmada Öğretmen ve Yöneticilerin Demografik Özelliklerine İlişkin Sonuçlar	61
5.1.2. Birinci Alt Problem İlişkin Sonuçlar	62
5.1.3. İkinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar	63
5.1.4. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Sonuçlar	64
5.1.5. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Sonuçlar.....	65
5.1.6. Beşinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar.....	66
5.1.7. Altıncı Alt Probleme İlişkin Sonuçlar	67
5.2. Öneriler	68
5.2.1. Araştırmacılara Öneriler	68
KAYNAKÇA.....	70
EKLER	78

TABLULAR LİSTESİ

Tablo 1: Çalışma Grubunun Cinsiyete Göre Dağılımı	41
Tablo 2: Çalışma Grubunun Mesleki Kıdeme Göre Dağılımı	42
Tablo 3: Çalışma Grubundaki Öğretmen ve Yönetici Dağılımı	42
Tablo 4: Çalışma Grubunun Branşlara Göre Dağılımı	43
Tablo 5: Katılımcıların Yaşa Göre Dağılımı	44
Tablo 6: Katılımcıların Medeni Duruma Göre Dağılımı	44
Tablo 7: Katılımcıların Çocuk Durumuna Göre Dağılımı	45
Tablo 8: Katılımcıların Görev Yaptığı Okul Türüne Göre Dağılımı	45
Tablo 9: Katılımcıların Kullanıldığı Onay Sözleri	46
Tablo 10: Onay Sözleri Sonrasında Karşılaşılan Tutumlar	48
Tablo 11: Nitelikli Zaman	49
Tablo 12: Nitelikli Zaman Geçirilme Sonrası Gözlenen Tutumlar	50
Tablo 13: Hediye Verme Düzeyini	52
Tablo 14: Hediye Türleri	53
Tablo 15: Sevgi Göstergesi Olarak Verilen Ödüle İlişkin Tutumlar	54
Tablo 16: Hediyein İlişkileri Nasıl Etkiler	54
Tablo 17: Hizmet Davranışlarını	55
Tablo 18: Fiziksel Temas Kullanım	56

KISALTMALAR

Çev.	: Çeviren
Ed.	: Editör
Der.	: Derleyen
Fak.	: Fakülte
Haz.	: Hazırlayan
Akt.	: Aktaran
s.	: Sayfa
S.	: Sayı
N	: Veri Sayısı
F	: Frekans
%	: Yüzde
MEB	: Milli Eğitim Bakanlığı
TDK	: Türk Dil Kurumu

BÖLÜM I

I. GİRİŞ

Bu bölümünde, araştırmanın konusu, araştırmaya ilişkin problem durumu, problem cümlesi, araştırmanın önemi ve tanımlar yer almaktadır.

1.1.Problemi Durumu

Bireyler günlük yaşamlarında diğer bireylerin görüşlerine saygılı ve hoşgörülü olmayı öğrenirlerse ancak o zaman demokratik ve çağdaş bir toplum yaratabilirler (Cüceloğlu, 2009). Bireylerin görüşlerine saygılı ve hoşgörülü olabilmek için iletişim becerilerini geliştirmek, bireyin ve aynı zamanda da içinde bulunduğu toplumun yaşantısına zenginlik ve saygınlık katar. İnsanların birbirlerine saygılı ve hoşgörülü olabilmeleri için iyi bir eğitimden geçmesi gerekliliği yadsınamaz bir gerçektir. İyi bir eğitim sevgi, saygı ve güven ortamında gerçekleşir. Sevgi, bu ortamın oluşturulmasında en önemli unsurdur. İşte bu noktada sihirli kavram olan sevgi sözcüğünün anlamını bilmek gerekir.

Sevgi bir inanç işidir. İnanarak sevdiğinizde sizde hayatınızda yeni yükselteler oluşturabilirsiniz (Chapman, 2009). Yaşama açılan kapının anahtarı sevgidir. Sevgiden yoksun insanlar iletişime kapalı, bir takım iç sorunların adayıdır. Duygusal yoğunluk içinde insanlar nasıl davranacağını bilemezler. Kimi insanlar bu duygusal yoğunluğu birilerine emirler sıralayarak, kimileri gözdağı vererek, kimileri öğüt verip nutuk çekerek, çözüm önerileri getirip ahlâk dersi vererek veya yargılayarak, suçlayarak, eleştirerek ve aynı düşünceyi paylaşmadığını söyleyerek gösterirler ya da övgüleri abartarak yapılan her şeyi olumlama gibi bir tavır sergilerler. Bunun için insan sevgisinin hümanistlik boyutuyla buluşması gereklidir.

Toplumsal yaşam biçiminin özü işleyen değer sistemleriyle mümkündür. Bu bağlamda değerler, kişilik ve karakter özelliğinin hayata yansıyan yönüdür. Sevgi kavramının bir değer olarak algılanması, eğitimsel örgütlerde verimlilik ve olumlu iklim adına elzem bir konudur (Dilci,2015).

Sevgi dilini kullanarak yaşamak bir değer olarak bireye ya da kuruma karşı içselleşmiş bir yaşantıya dönüşmesi, nitelikli bir yaşamın kapılarını aralayacaktır. Sevgi kavramı asırlardır bireylerin kadın erkek demeden sorular sorduğu, kimi zaman cevabını bulduğu, kimi zaman bulduğunu sanıp yanıldığı, göremediği ama hissettiği, elle tutamadığı ama yaşadığı, duyamadığı ama varlığını yürekten hissettiği bir duygu. Bu duygunun ne olduğunu anlamaya çalışan bireylerin, cevabı çok kolaymış gibi ama bir türlü bulamadığı, insanı derin ve kasvetli düşüncelere daldıran bir duygu şeklinde de tanımlanabilir.

Sevgi bir duygu çeşitliliğidir. Duyguların insan üzerinde etki derecesi kişilik ve karakter özelliğine göre değişir. Daha ziyade kültür bileşeninde oluşan bu durumun, nasıl bu kadar güçlü bir etki yarattığı tartışma konusudur. İnsanların en kritik anlarda yaptığı, hayata dair karar verme süreçlerini etkileyen seçimlerin çoğunu duygularıyla hareket ederek yapmaları manidardır. Bu yönüyle eğitimsel yaşantıların sevgiyle bezenmesi güven odaklı sempatik ilişkilerin oluşmasına, yaratıcı düşünsel faaliyetlere çevrilmesine fırsat verecektir. Sevgiyi merkezine koyan eğitim; insanları, sevgi ve algılarının boyutları hakkında da eğitip bilinçlendirmelidir. Eskiden eğitim sistemleri çocukları sadece akademik değil, aynı zamanda toplumsal beklentilere uygun davranış formunu da kazandırmak amaçlı eğitmeyi hedefliyordu. Bu bağlamda sadece akademik olarak geride kalmayı problem olarak görmüyor, aynı zamanda çocuğun davranışları ve tutumları da irdelenerek gerekli önlemler alınıyordu. Fakat günümüzde çok daha büyük bir sorunun farkına varılmıştır. Bu da öğretmenlerin sadece yarış atı misali çocuk yetiştirmeye çalışması, saygının ve sevginin yerini sadece materyalist karakterli, pragmatist içerikli, postmodernitenin eğitime sirayet eden şekli, ders içi ilişkileri kuşatır olmuştur. Bu anlamda bireyin öz benliğine uygun, toplum onaylı referansların ortadan kaldırılması bizi başka bir sorunla; yani duygusal cehaletle karşı karşıya bırakmıştır (Dilci,2015). Oysa böyle bir eğitim, küreselleşen bu dünyanın barış, huzur, güven, dayanışma, kardeşlik içerisinde yaşanan bir dünya halini alabilmesi için ayrıca önem taşımaktadır. Koşulsuz kabul temelli sevgi dillerini öğrenmek ve uygulamak biz yetişkinler olarak sadece çocuklarımıza değil, aynı zamanda eşimiz, akrabalarımız, arkadaşlarımız ve komşularımız gibi bir ömür birlikte yaşayacağımız kişileri de beslememize ve onlarla iyi ilişkilerde bulunmamıza yardımcı olacaktır. Sevgisiz ya da sevgiden yoksun bir insanın maruz kaldığı durumlara Dilci, (2015) başta madde

bağımlılığı olmak üzere, yalnızlık girdabına düşmüş çocuklarımızın dijital kuşatmalar altında nasıl bir tehlike iklimine yelken açtıklarına vurgu yapmış. Ayrıca bugün hapisanedeki çocukların %40' ının bölünmüş aile çocukları olduğunu, bu nedenle okullarda işlenen şiddet ve nitelikli suç olaylarının her geçen gün artmasının sevgi ve ilgi ihtiyacından kaynaklandığını vurgulamaktadır.

Sevgi, ilgi göstermeye yönelten duygudur. Sevgi; şefkat, zevk, tercih ya da etkilenme, eğilim, düşkünlük, meyil, hayranlık, tutkunluk, bağlılık, dostluk, ilgi vs. birçok anlamı içinde barındırır (Engelen 2003). Sevginin anlamlarına uygun davranışlar sergilenirse okullarda işlenen nitelikli suç ve şiddet olaylarının önüne geçilebilir.

Sevgi daha çok aldığımız nefes, yediğimiz yemek, içtiğimiz su gibidir. Her insanın yaşamını sürdürebilmesi için bunlara ihtiyacı vardır. İnsan ne zaman yeme ihtiyacı olduğunu kendisi belirler. Herhangi bir sağlık problemi olmadığı sürece buna müdahale etmek insan haklarına müdahale etmektir ve bu da suçtur. Sevgi de böyledir. İnsanın sevgiye ne zaman ve ne kadar ihtiyaç duyduğu bilinemez.

Sevgi, beynimizi besleyen oksijen gibidir. Ona her an herkes ihtiyaç duyar. Nasıl ki bir kimsenin başkasının canına kastetmeye hakkı yoksa, başka insanları da sevgiden mahrum bırakmaya hakkı yoktur. Oksijensiz kalan birinin biyolojik ölümü gerçekleşirken, diğeri ruhen ölür. Ruhen ölen bir kimsenin kendisine dahi faydası olmaz, dolayısıyla insan haklarına tecavüz etmek, insanı sevgiden mahrum etmekle başlar. (Ergen, 2006)

Sevgi, bağlılık duygusudur. Gülümseyerek bakmak, dokunmak, sarılmak, güzel sözlerle iltifat etmek, birlikte vakit geçirmek, ona dokunmak, öpmek, onu düşünmek gibi eylemler sevginin ifade edilme şeklidir. Aslında sevgi, insanın öğrenebildiği ve öğretebildiği en güzel duygudur. Yaşamak için gerekli yaşamsal güdülerden sonra gelen ve hayatı tanımlayan gereksinimdir. Medeni toplumlarda sevgi öğretimi şansa bırakılmamalıdır. Aile de başta olmak üzere okulların bütün kademelerinde sevgi eğitimi verilmeli, bu konuda öğretmenler de bir eğitimden geçirilmelidir.

Sevgi, içsel bir duygudur. Karşılık beklemezsizin ortaya çıkar. Güvenlik, beslenme, barınma gibi sevgi de temel ihtiyaçlar arasında yer almaktadır. Sevgi olmadan bireyde, toplum da hayat da insanlık da olmaz. Yaşamak ve paylaşmak

sevgiyle öğrenilir. Sevgi; öğrenmek, inanmak, dokunmak, fedakârlık göstermek demektir. İnsanlardaki çocuk sevgisi büyüyerek gelişir. Çocuklara faydalı olabilmeleri için öğretmenler de çocuk sevgisinin gelişmiş olması çok önemlidir. Çünkü çocukların yetiştirilmesinde anne baba gibi öğretmenlerinde rolü büyüktür. Çağdaş ve demokratik eğitim öğretmenlerde çocuk sevgisinin gelişmiş olması gerekliliği üzerinde durmaktadır. Öğretmenlik mesleğinin en önemli özelliği çocuk sevgisidir. Çocukları sevmeyen onlarla vakit geçirmekten hoşlanmayan, onlara temas etmeyen, onları küçük hediyelerle mutlu etmeyen, onlara onure edici sözler söylemekten kaçınan, onlara hizmet etmeyen birinin öğretmen yeterliliğine sahip olduğu düşünülemez (Kayaalp, 2002).

İnsanın gereksinimleri sınırsızdır. İnsan beslenme, barınma gibi fizyolojik ihtiyaçlarının yanında güvenliğe, saygıya, sevgiye de muhtaçtır. Bu sınırsız gereksinimlerinden en önemlisi de sevgidir. Maslow'un ihtiyaçlar teorisinde "ait olma ve sevgi" gereksinimine "fizyolojik ve güven" gereksinimlerinden sonra üçüncü basamakta yer verilmektedir. Maslow, bireylerin fizyolojik ihtiyaçları giderilmeden bir üst basamağa yani güvenlik basamağına geçilemeyeceğini, güvenlik ihtiyacı da giderilmeden bireyin sosyal ihtiyaçları olarak tanımlanan aidiyet ve sevgi, saygı ve kendini gerçekleştirme gibi diğer ihtiyaçların karşılanması konusunda herhangi bir girişimde bulunmasının söz konusu olmayacağını ifade etmektedir. İnsanlar alt düzeydeki ihtiyaçları yeterince karşılanınca yani doyuma ulaştınca üst düzeydeki ihtiyaçlara karşılamaya hazır hale gelirler. İnsanlar tek başına yaşayamazlar, yaşamlarını sürdürebilmek için başkalarına ihtiyaç duyarlar. Başkalarıyla birlikte olma, başkaları tarafından kabul edilme, sevme ve sevilme gibi duygular insanlar için çok önemlidir. Fizyolojik ve sosyal ihtiyaçlarının giderilmesi insanların diğer ihtiyaçlarına kaynak oluşturur. İnsanlar sosyal ihtiyaçlarını gideremezlerse aidiyet duygusudan mahrum, kendini yalnız ve terk edilmiş hissedecektir. İnsanlar, aidiyet ve sevgi ihtiyaçlarını karşıladıkları ortamlarda kendilerini rahat ve mutlu hissederler. Bu ihtiyaçlarının karşılanamaması durumunda kendini güçsüz, yalnız ve terk edilmiş hissederler. Maslow, birbirini tamamlayan iki farklı sevgi olduğundan bahsetmiştir. Birinci sevgi eksiklik sevgisidir. Eksiklik sevgisi, kişide içi boş olan bir alanın sevgiyle doldurulması gerektiği, sevgiyle doldurulamaması durumunda bazı patolojik sorunların ortaya çıktığı görülmüştür. İkinci sevgi ise varlık sevgisidir. Varlık sevgisinin eksiklik

sevgisi gibi tamamıyla doyurulması pek mümkün değildir (Maslow, 1954). Sevgi bir gereksinim ise bu gereksinimin giderilmesi gerekir. Anne ve baba ya da öğretmen çocuklara sevecen davranmalı, samimi ve içten yardım etmeli, onlara yol göstermelidir. Yaptıklarını karşılık beklemeden yapmalı, ona yapabileceği görevler vermeli, insanları ve diğer objeleri sevmesi için uygun ortamlar oluşturmalıdır (Sönmez, 2014).

Çocuk, iyiliğe, sevgiye ve adalete yönelik bir inançla yaşama başlar. Çocuk annesinin üşüdüğünde kendisini saracağına, hastalandığında ona bakılacağına inanır. Bu anneye, babaya, nine veya dedeye ya da kendisine yakın bir başka kimseye olabilir. Birçok bireyde bu inanç erken yaşlarda yıkılır. Çünkü ebeveynlerinin sevgisine, doğruluğuna ve adaletine olan ilk inanç zamanla tekrar tekrar yıkılır. Kişi, kendisini hayal kırıklığına uğratan kişiye olan bağımlılığını kopararak, daha çok bağımsızlaşarak ve güvenip inandığı yeni arkadaşlar, öğretmenler, ya da sevgililer bularak tepki gösterebilir (Fromm, 2000). Bu durumda çocuğa yaklaşımın önemi büyüktür. Çocuğun tepkisine maruz kalmamak için şiddet ve sevginin kaynağının iyi saptanması gerekir. Bilinen karşılıksız sevgi türleri arasında en önemlilerinden bir tanesi çocukları sevmektir. Öğretmenlerin de anne baba gibi çocuğun eğitiminde karşılık beklemeden, şart koşmadan özen gösterme, ilgili olma, koruma, kollama, empati, iletişim kurma ve çocuk gelişimiyle ilgili bilgilere sahip olmalarını gerektirir. Öğretmenin kendisini sevdiğini hisseden çocuk, kendini değerli görecektir ve başarısını artırmak için yeni projelere girişmekten kaçınmayacaktır. Okulu ve okumayı daha çok sevecek, başarılı olmak için daha gayretli olacaktır. Çünkü onlar geleceğin anne-babaları, öğretmenleridir (Ercan, 2014).

Ne kadar hayati de olsa sevgi söz konusu olunca, genellikle bilimselliğin ciddiyetini kaybedebileceği fikri hâkim olur. İnsan varlığının merkezinde sevgi vardır ve bu da varlığına anlam katar. Başta eğitim olmak üzere, bilimsel ve siyasi her türlü çaba, etkinlik ve hedefin merkezinde kesinlikle sevgi olmak zorundadır (Ergen, 2006). Eğitim öğretim ortamlarında sevgiyi ve sevgi dilini yerleştirme görevi öğretmenlere ve okul yöneticilerine düşmektedir. Okul yöneticileri görevlerini ifa ederken sevgi dilini kullanmanın otorite zafiyetine neden olabileceğini düşündükleri için bundan kaçınırlar.

Bu nedenle, bu çalışmada okul kültürünün ve ikliminin önemli bir parçası olarak beş sevgi dilinin kullanılmasının eğitim öğretim ortamını nasıl etkilediğine

dönük bir 'durum tespit çalışması' hedeflenmiştir. Sevgi dilini özellikle "Beş Sevgi Dili" ni kullanan ve sevgi depoları dolu olan bireylerden oluşan bir toplumda başarı ve mutluluğun kaçınılmaz olduğuna inanıyoruz. Literatürde sevgi, hoşgörü, yardımlaşma gibi kavramlara ilişkin araştırmalar olmasına rağmen beş sevgi dilinin kullanımına ilişkin akademik bir çalışmaya rastlanılmamıştır. Bu yönüyle bu çalışmanın alan yazındaki eksikliğin giderilmesine önemli bir katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

1.2. Araştırmanın Problem Cümlesi

Bu çalışmayla eğitim örgütlerimizde güncel yaşama yansıyan, insan ilişkilerinin vazgeçilmez aracı olan sevgi ve paylaşılan kavramların irdelenmesi için "Okul Ortamında Beş Sevgi Dilinin Kullanımına İlişkin Yönetici ve Öğretmen Görüşleri Nedir?" sorusu problem cümlesi olarak belirlenmiştir.

1.3. Araştırmanın Alt Problemleri

1. Öğretmen ve yöneticilerin eğitim ortamında kullanılan belli başlı onay sözlerine ilişkin görüşleri nelerdir?
2. Öğretmen ve yöneticilerin eğitim ortamında öğrencilerle nitelikli zaman geçirilmesine ilişkin görüşleri nelerdir?
3. Öğretmen ve yöneticilerin hediye alıp vermeye ilişkin görüşleri nelerdir?
4. Öğretmen ve yöneticilerin hizmet davranışı türlerine ilişkin görüşleri nelerdir?
5. Öğretmen ve yöneticilerin fiziksel temasa ilişkin görüşleri nelerdir?
6. Öğretmen ve yöneticilerin öğrencilerdeki baskın sevgi dilini bulmaya yönelik görüşleri nelerdir?

1.4. Araştırmanın Amacı

Sevgi kavramının eğitim ortamında içselleştirilmesi bağlamında, okul kültürünün bir parçası olarak, öğrenciler ve çalışanlar üzerindeki etkisi yadsınamaz. İşte bu noktada okul ikliminin yaşayan bir boyutu olan sevgi dilinin gündelik hayatın

ötesinde formallenmiş örgütsel amacın gerçekleştirilmesi sürecinde tüm yönleriyle etkililiğinin irdelenmesi elzemdir. Giderek yoksunluk yaşanan bir alan olarak duyuşsal özelliklerin eğitim ortamında kullanılması ve buna bağıli etkililik düzeyinde performansa dayalı nitelik sorunlarının önüne geçmek, beraberinde iç müşteri konumundaki çalışan motivasyonunun dış müşteri konumundaki öğrenciye transferi önem arz eden bir durumdur.

Okul kültürünün önemli bir parçası olan motivasyonel özelliklerin işe koşulması her şeyden önce öğretimsel verimlilik kadar, sonuç itibariyle duyuşsal özelliklerin geliştirilmesi adına da önemlidir. İşte bu çalışmayla; “2018 yılı eğitim öğretim döneminde okul örgütlerinde sevgi dilinin kullanımına ilişkin öğretmen ve yöneticilerin görüşleri nelerdir?” sorusu sorulmuştur. Bu sorudan hareketle eğitim ortamında var olan sevgi dilinin kullanımı, bunun öğrencilere ve çalışanlarına yansımaya ilişkin tüm özellikler yukarıda belirtilen alt boyutlar kapsamında irdelenmiştir. Okul örgütlerinde okul kültürünün bir parçası olarak paydaşları arasında beş sevgi dilinin kullanımına ilişkin öğretmen ve öğrencilere, çalışma grubu özelinde farkındalık kazandırma, diğer taraftan da sistem çalışanlarının geneline mesaj vererek bu konuyla ilintili çalışmaların başlatılması amaçlanmıştır.

1.5.Araştırmanın Önemi

Sevgi, ilgi göstermeye yönelten duygu anlamına gelir. Sevgi, bir duygu çeşididir. Sevgi, insan olmanın gerektirdiğı doğal bir ihtiyaçtır. Sevgi ilgi, hoşgörü, karşının hakkına saygı göstermek ve korumak demektir. Sevgi karşındakine tahammül etmektir. Sevgi; kendini aşmak, doğaya, çevreye, tüm canlılara karşı duyarlı ve sorumlu olmaktır. Fromm’a göre özenme, kıskançlık, hırs ve her türlü aç gözlülük tutkudur. Sevgi ise özgürce gerçekleşebilecek insana özgü güçlerin açığa çıktığı bir eylemdir. Sevgi, bir inanç eylemidir. Sevgi bir etkinliktir, pasif bir duygu değildir. Sevdiğimiz varlığın yaşaması ve gelişmesi için ona gösterdiğimiz etkin ilgiye sevgi diyoruz (Fromm, 2011). Sevme becerisi kişinin olgunluğuna bağılıdır. Sevgi insan olmanın ve insanca yaşamının yolunu bulma ve uygulamadır. Sevgi geniş bir hoşgörü ile biliçli ve tutarlı bir düşüncenin üstüne kurulmuş yoğun bir özveri olarak nitelenmektedir (Sönmez, 1937).

İnsana bahşedilmiş en büyük güç sevgi potansiyelidir. Bu güç çocuğumuza duyduğumuz karşılıksız sevgiden de anlaşılmaktadır. Sevgi gücünü kullanmak için kendimizi tanımak, kendimizi sevmek zorundayız. Çünkü kendini sevmeden başkalarını sevmek söz konusu olmamaktadır (Sevindi, 2003). Eğitimin yeğane amacı insan yapma sanatı olarak ifade edilir. Bu yönüyle bu çalışma eğitim örgütlerinin duyuşsal kazanımlarına vurgu yapmaktadır. Bu bağlamda insani özelliklerin hümanist pencereden irdelenmesi, toplumsal beka noktasında barışçıl bir toplum yaratmaya hizmet etmesi beklenir. Bu yönüyle eğitimsel faaliyetlerin insan sevgisini merkeze alması, onun amaçsal kodlarının teşekkülü niteliğindedir. Söz konusu sevgi dilinin eğitim örgütlerinde kullanımına ilişkin daha önceden literatüre yansımış hiçbir çalışmanın olmaması manidar olmakla beraber bu çalışmada işimizi güçleştirirken diğer taraftan çalışmanın bu alanda ilk kez yapıyor olması, gelecek çalışmalara referans teşkil etmesi, eğitim sorunlarına ve çözüm üretmeye katkıda bulunması, birlik beraberlik ve kardeşlik duygusu içerisinde çocuklarda ilgi, sevgi ve paylaşım ihtiyacına dikkat çekerek bu alanda önemli bir konu olan sevgi temasının uygulamadaki halinin eğitim örgütlerinde nasıl ele alındığının irdelenmesi adına oldukça önem arz etmektedir. Diğer taraftan bu çalışmayla, beş sevgi dilinin eğitim-öğretim ortamlarında kullanılmasının yönetici ve öğretmen gözüyle değerlendirilmesi, eğitimsel kültüre bilinen ama yeni bir paradigma eşliğinde aile yaşantısına kadar ulaşan öğretmen-öğrenci ve aile sacayağının daha sağlıklı bir zeminde buluşmasını noktasında alan yazına önemli katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

1.6. Sayılıtlar

Bu araştırmada aşağıdaki sayılıtlardan hareket edilmiştir.

1. Araştırma kapsamında hazırlanan görüşme soruları, okullarda sevgi dilinin kullanımını açıklar niteliktedir.

2. Araştırmada, okul yöneticileri ve öğretmenler, araştırmacı tarafından hazırlanan görüşme sorularına uygun ve samimi cevaplar vermiştir.

1.7. Sınırlılıklar

1. Araştırma, 2017-2018 eğitim öğretim yılı, sevgi dilinin eğitim öğretim ortamlarında kullanılması ile ilgili yönetici ve öğretmen görüşleriyle sınırlanmıştır.

2. Araştırma, Kayseri ili Talas İlçesi'nde bulunan ilkokul ve ortaokulda görev yapan bazı yönetici ve öğretmenler ile sınırlıdır.

3. Araştırma, araştırmacı tarafından hazırlanan görüşme sorularıyla elde edilen verilerle sınırlıdır.

1.8. Tanımlar

Eğitim: Bireyin davranışlarında kendi yaşantıları yoluyla, kasıtlı olarak istendik yönde davranış değişikliği meydana getirme sürecidir (Öztürk, 2013).

Sevgi: İnsanı bir şeye veya bir kimseye karşı yakın ilgi ve bağlılık göstermeye yönelten duygu (TDK Güncel Türkçe Sözlük).

Dil: İnsanların düşündüklerini ve duyduklarını bildirmek için kelimelerle veya işaretlerle yaptıkları anlaşma, lisan, zeban (TDK Güncel Türkçe Sözlük).

Mobbing ya da bezdiri: İş yerlerinde, okullarda vb. topluluklar içinde belirli bir kişiyi hedef alıp, çalışmalarını sistemli bir biçimde engelleyip huzursuz olmasına yol açarak yıldırma, dışlama, gözden düşürme (TDK Güncel Türkçe Sözlük).

Motivasyon: İnsanları bir amaca ulaşabilmeleri için etkilemek ve teşvik etmek, onların harekete geçmelerini sağlamaktır (Alan, 2006).

İletişim: İletişim kavramı, duygu, düşünce ya da bilgilerin akla gelebilecek her türlü yolla başkalarına aktarılması; bildirişim, haberleşme, iletişim, komünikasyon biçiminde tanımlanmıştır (Türk Dil Kurumu, 2014).

BÖLÜM II.

2. KURAMSAL ÇERÇEVE VE KONUYLA İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.1. Sevgi Nedir ve Neden Önemlidir

İnsanı bir şeye veya bir kimseye karşı yakın ilgi ve bağlılık göstermeye yönelten duygu (TDK Güncel Türkçe Sözlük). Sevgi, ilgi göstermeye yönelten duygu. Sevgi, bir duygu çeşididir. Sevgi, insan olmanın gerektirdiği doğal bir ihtiyaçtır. Sevgi ilgi, hoş görü, karşının hakkına saygı göstermek ve korumak demektir. Sevgi karşındakine tahammül etmektir. Sevgi, kendini aşmak, doğaya, çevreye, tüm canlılara karşı duyarlı ve sorumlu olmaktır. Erich Fromm'a göre özenme, kıskançlık, hırs ve her türlü aç gözlülük tutkudur. Sevgi ise özgürce gerçekleşebilecek insana özgü güçlerin açığa çıktığı bir eylemdir. Sevgi, bir inanç eylemidir. Sevgi bir etkinliktir, pasif bir duygu değildir. Sevdiğimiz varlığın yaşaması ve gelişmesi için ona gösterdiğimiz etkin ilgiye sevgi diyoruz (Fromm, 2011). Sevme becerisi kişinin olgunluğuna bağlıdır. Sevgi insan olmanın ve insanca yaşamının yolunu bulma ve uygulamadır. Sevgi geniş bir hoşgörü ile biliçli ve tutarlı bir düşüncenin üstüne kurulmuş yoğun bir özveri olarak nitelenmektedir (Sönmez,1997).

Sevgi üzerine söylenen sözler, yazılan şiirler, yapılan eylemler geçmişten günümüze önemli yer tutmaktadır. Victor Hugo: “Hayatta en büyük mutluluk, sevildiğine inanmaktır” der. Nietzsche de: “Denizleri seviyorsan, dalgaları da seveceksin. Sevilmek istiyorsan önce sevmeyi bileceksin”. Erich Fromm'a göre insanlığın var olması sevgiye bağlıdır. Sevgi olmadan insanlık olamaz. Ayrıca iki kişilik sevgi, yalnızlıktır. Sevdiği kişide bütün insanlığı gören, diğer canlıları da sever. Robin Sharma: “Kahkahasız ve sevgisiz geçen her gün, yaşanmamış sayılır. Sevgisiz insan tehlikelidir. Mevlâna bunu şu sözleriyle anlatmıştır: “Sevgini vermesini öğren çünkü gönlün anlasın ki hepsine yer varmış, sevgisiz insandan dünya unutma ki korkarmış.” (Akt. Arslanoğlu, 1997). Görüldüğü gibi sevgi yaşamın en önemli argümânıdır. Hayallerini gerçekleştiren insanlar yeni bir heyecan olarak derin sevgi beslediklerinin yardımına koşar. Çünkü başkalarına yardım etmek insana ilham verir. İnsanlar birbirlerini suçlamak yerine, birbirlerine karşı sevgi ve anlayış gösterdiğinde daha güzel tepkiyle karşılırlar. Bir Yunan atasözünde ifade edildiği gibi “Kim kıskanırsa ködür, kim nefret ederse sağırdır, kim kızarsa topaldır, yalnızca kim severse onun her şeyi

tamdır”. Mevlâna: “Düşmanın kırk defa iyiliğini söyle o senin dostun olur, çünkü kalpten kalbe yol gider.” “Sevgi şifadır. Sevgi güçtür. Sevgi; değişimin mührüdür”. Dr. Freitag: “Sevginin bir terapi olduğunu, sevginin olduğu yerde korkuya yer olmadığını, sevginin her derde deva olduğunu, sevginin hayatı uzatan bir iksir olduğu belirtmiş ayrıca sevdiğine istenilen her şeyin fazlasıyla elde edilebileceğini yani mutlu olmak için sevgide müsrif olunması gerektiğini söylemiştir. Mevlâna: “Sevgi acıları tatlı, bakırları altın, dertlere şifa olur, sevgi ölüyü diriltir, padişahları kul köle eder.” O halde sevgi evrenseldir. Bütün dinlerde etkisi aynıdır (Arslanoğlu, 1997).

Yunus Emre, ilahi bir aşkla söylediği: “Yaratılanı severim, yaradandan ötürü.” sözleriyle Allahın yarattığı her şeye, Allah yarattı diye, sevgiyle, hoşgörüyle bakılması gerektiğini tavsiye etmektedir. Sevginin kaynağı Rabbimiz. Rabbine sevgi göstermeyen; birbirine ve diğer tüm yaratılmışlara göstermesi imkânsızdır. Yani sevgiyi yaradana ve yarattığı bütün her şeye karşı duyulan bir yakınlık, bir eğilim olarak anlamamızı istiyor. Sevgi incitmemek, sevdiğine kıyamamak, yüreğinde hissetmektir. Yunus’ un duyduğu sevgide, bakılan her şeyde râbbi görmek. Onun tüm yarattıklarına sevgiyle yaklaşmak, O’nu incitmemek ve her an hoşnutluğunu gözetmek.

Sevgi yoksa öfke vardır, kırgınlık vardır, dağılma ve birbirinden kopmalar vardır. Sevme bir bilgelik ve olgunluk işidir, herkes sevemez. Sevginin değerini ise yalnız sevenler bilir. Sevgi karşılık beklemeden şart koşmadan yapılan bir davranıştır. İnsanın sevgiden yoksun bırakılması demek onun yaşamaması demektir. Sevgi iç dünyamızı saran muhteşem bir duygudur. İçimizdeki renktir, kokudur. Bakışlarınızdan, beden dilinizden, ses tonunuzdan ve kalbinizden dışarıya taşar. Yani sevgi cümle yapımızdan, beden dilimizden, tutum ve davranışlarımızdan tutarlı ve uyumlu bir şekilde yansır (Bozdağ, 2007). Bu nedenle sevgi dillerini sevdiğinizin ihtiyacına, ilgisine ve sevgisine uygun tutumları sergilemek gerekir.

Chapman, tarafından ifade edildiği şekliyle “Sevgi, tüm dillerdeki en önemli ve en düşündürücü kelimedir. Gerek dünyevi filozoflar ve gerekse mistikler, sevginin hayatımızda merkezi rol oynadığına inanıyor ve bunu sık sık vurguluyorlar. Hepimize sevginin görkeminden ve dünyayı sevginin döndürdüğünden söz ediliyor. Binlerce kitap, şarkı, dergi ve film bu sözden yola çıkmıştır. Tüm dinlerin temelinde sevginin, inananların temel özelliği olması gerektiği vurgulanmıştır.

Diğer taraftan insanların sevildiğini hissetme ihtiyacı diğer tüm duygusal ihtiyaçların önüne geçtiği düşünülmektedir. Sevgi için dağlar delinmiş, denizler geçilmiş, yalınayak çöllerden aşılmış ve tarifi imkânsız nice zorluklara katlanılmıştır. Sevgi olmadan bu zorlukların üstesinden gelmek imkânsızdır. Paslov, sevgiden doğmayan başarıların hiçbirinin anlamı olmadığını, insanlık için “İnanç, umut ve sevgi” gibi üç usurun ayakta kalacağını söyler. Sevginin ise bu unsurların en önemlisi olduğunu belirtir (Chapman, 2012).

Sevgi insanların en önemli ihtiyacıdır. Bir çocuğa sevgi kavramını ve sevmeyi öğretmek istiyorsak, onu sevgiyle büyütmeliyiz. Çocuğa sevgiyi her fırsatta göstermeli, ona hissettirmeliyiz. Dokunarak, öperek, sarılarak, güzel sözler söyleyerek, ödevlerine yardım ederek. Sevgiyi asla yaptırım aracı olarak kullanmamalıyız. Ona karşılıksız sevgimizi hissettirmeliyiz. Çocuğa sevgiyi öğretmenin en etkili yollarından biride hayvan beslemesini, bitki yetiştirmesini sağlamaktır. Kedi, köpek, balık, kuş, kümes hayvanları vb. bitkilerden de evde ya da bahçede yetiştirebileceği bitkileri yetiştirmesi için teşvik etmek ve onlara bu konuda yardımcı olmak onların hayvanlara ve bitkilere karşı sevgi beslemesini dolayısı ile insanları sevmesini sağlayacaktır (Döğüşgen, 2010). Sevgiyle büyüyen kişiler, ancak kendilerini ve başkalarını sevecek enerjiyi kendilerinde bulurlar.

Sevgi duygusu, günümüz eğitiminde, üzerinde en çok durulması ve geliştirilmesi gereken duygudur. Ancak bu duygunun geliştirilmesiyle çocukların ve gençlerin, ruh sağlıklarının korunabileceği gibi toplum içinde de çok faydalı bir uzuv olabilecekleri şüphesizdir. Günümüzde gençler arasında gördüğümüz; kin ve düşmanlık, korku ve kaygı, yanlış rekabet gibi tehlikeli durumlarla karşılaşılacak heyecan ve duygu yerine, sevgi ve muhabbet duygusunu geliştirmek en doğru eğitim olacaktır. Göz görmekten, kulak işitmekten haz duyar. Ancak, güzel şeyleri görmek ve güzel sesler işitmek insana daha büyük haz verir.

Yiyecekleri, oyuncakları, şahsî eşyasını severek hayata başlayan çocuk, büyüdükçe anne-babasını, öğretmenini, arkadaşını, başka bir insanı sevebilir. İnsanları top yekün sevebilmesi iyisi ve kötüsüyle karşılaşacağı bütün zorluklara ramen sevgi duygusunu yitirmeden yenmesini öğrenmesi gerekecektir. Onu sevebilirse, bütün yarattıklarını, başta insanlar olmak üzere sevecektir ve sevgiyle her türlü güçlükleri

yenecektir (Şen, 2014). Bu durumu eğitsel ortamlar açısından düşündüğümüzde tüm çalışanların eğitim örgütlerinin amacını gerçekleştirmesinde insan doğasına en uygun zemini oluşturma adına sihirli sözcükleri sevgi dili bileşeninde yaşatmaları esastır. İşte bu noktada başta okul yöneticileri olmak üzere, öğretmen ve velilerin ortak davranımları çocukta anlamlı davranışların oluşmasında mevcut enerjiyi sinerjiye dönüştürecektir. Eğitim örgütlerinde yegâne yaşam alanı olan okul atmosferinde sevgi dilinin etkin kullanılmasının yararları manidardır. Buna karşın başta mobbing olarak bilinen davranışların sevgiyi körelttiği gibi çalışma barışını ve üretkenliği de olumsuz etkilediği bilinmektedir. Diğer yandan kimi okul idarecileri tarafından okulunda çalışan bazı öğretmenlere karşı zaman zaman okul aile birliğini ve velileri de işin içine katarak mobbing uyguladığı bilinmektedir. Kimi öğretmenler bununla mücadele etmek yerine başka okullara nakil isteyerek kaçmayı tercih etmektedirler. Kaliteli bir eğitim için öğretmenlerin moral seviyesinin yüksek olması gerekmektedir. Okul ortamında moraller yüksek tutulursa eğitim-öğretim faaliyetlerinde öğretmenler ve öğrenciler arasında bilgi alışverişinde maksimum verimlilik gerçekleşir. Öğretmen, morali yüksek bir şekilde derse girerse dersine girdiği sınıfa girmek veya öğrencileri üzmemek yerine dersin ilk dakikalarında öğrencilere güler yüz gösterip güven verecek davranışlar sergiler. Sınıftaki öğrencileri gözleri ile kucaklar veya gergin gördüğü öğrencilere hâl hatır sorar. Ancak öğretmen sınıfa geldiğinde gergin ve üzüntülü ise bu durum hemen öğrenciye yansır ve öğrencilerin dikkati dağılır. Üzüntülü durum sadece üzgün öğretmenin dersiyle kalmaz, sonraki bütün derslere yansır ve eğitim verimliliği büyük oranda düşer. Her insanın içinde, sevgiyle doldurulması gereken bir “duygu deposu” vardır. Sevgi harcadıkça duygu deposu boşalır. Yeniden doldurulması gerekir. Duygu deposunun doldurulması için sevgi diline uygun sevginizi sunabilme beceriniz önem arz etmektedir (Bozdağ, 2007).

Sevgi bir çocuğun gelişim sürecinde en önemli etkidir. Nasıl ki beslenmeyen çocuk açlıktan ölüyorsa, duygusal yönden beslenmeyen yani sevgi gösterilmeyen çocukta duygusal açıdan ölür ve hayat boyu hep bir yönü eksik kalır. Ancak başkaları tarafından sevilen ve sevildiğini bilen çocuklar sorumluluk sahibi birer yetişkin olabilirler. Bu nedenle gerek aile ortamında gerekse okul ortamında çocuklarımız sevgiden mahrum bırakılmamalıdır. Çünkü yüz yıllar boyunca Anadolu toprakları üzerinde şekillenen pedagojik yaşantıların sevgi üzerine inşaa edildiği bilinmektedir.

Bu bağlamda insanlar farklı biçimde sevmeye ihtiyaç duyar. İnsanlar farklı sevgi dilleriyle konuşur. Çocuğumuzu veya başka insanları severiz ve sevdiğimizi de her zaman ifade ederiz ama mesaj bazen yerine ulaşmaz. Nedeni ise bizim konuşmamız onlara göre yabancı bir dilden ibarettir. O halde mutlu birey olmanın yolu birbirimizin sevgi dilini öğrenmekten geçmektedir. Sevgi şayet iyi bir dille şekillenirse açamayacağı kapı yoktur. Bu bağlamda gerek ebeveynler gerekse iş ortamında paydaş insanlar birbirinin hangi sevgi dilinden tatmin olacağına emin olursa bunu deneyimleriyle pekiştirmeleri halinde etkin sonuçlarla karşılaşmaları mümkündür. Bu sevgi dillerinden öne çıkanlar ise hizmet havranışları, armağanlar, fiziksel temas, onay sözleri, nitelikli zamandır. (Döğüşgen, 2010).

2.2. Eğitim ve Sevgi

Eğitim; genel olarak bilgi beceri tutum ve davranışlarının istendik yönde değiştirilmesi olarak ele alınır. Eğer bir çocuk okulunu ve öğretmenlerini sevmiyorsa bu çocukta istendik değişme zor gerçekleşir. Çocuğa öncelikle sevgi gösterilmeli ve sevgi eğitimi verilmelidir. Eğitimde sevginin vazgeçilmez ve küçümsenmeyecek bir etkisi vardır. Sevgi öğretmenin tek yoludur. Ölçülü sevgi insan ruhunun ilacı ve gıdasıdır (Bildiz, 2006).

Büyükdüvenci'ye (2001) göre ise, eğitim birinci anlamıyla; bir kültürlenme süreci ve mevcut bilgilerin, değerlerin (doğru ya da yanlış olmasına bakılmaksızın) kişilere kazandırılması, aktarılması söz konusudur. İkinci anlamıyla eğitim daha yapılaştırılmış bilginin belirli yöntem ve tekniklerle tartışma ve eleştiriye açık bir şekilde aktarılması, yani öğretim ön plandadır. Üçüncü anlamıyla ise genel aydınlanma anlamında kullanılır, bilginin derinliğine ve genişliğine özümsemesi ve içselleştirilmesi esasına dayanır.

Eğitim yoluyla bilgi, beceri, tutum ve değerler adı verilen çeşitli davranışlar kazanırız. Konuşmayı, yürümeyi, birlikte yaşamayı, yazı yazmayı, bisiklete binmeyi, keman çalmayı, karşılaştığımız problemleri çözmeyi, ilgi duymayı ve buna benzer birçok davranışı hep eğitim yoluyla elde ederiz. Dikkat edilirse kazanılan bu davranışlarda bireyin bizzat kendisi yani etkileşimi söz konusudur ve eğitimin en genel tanımının temelinde bu özellik ön plandadır (Kutlu, 2011). “Toprağa çakıl taşı dikerseniz ağaç bitmez”. Her çekirdek yeteneğine ekilen temel programı yeşertecektir.

İnsan temelinde sevgi çekirdeğiyle doğmuştur. Sevgiyi ne kadar yeşerteceği, nelerle ilişkilendireceği, ne amaçla kullanacağı seçimine bağlı olacaktır. Sevgi en güçlü zevk odağıdır ve hayat yükünü başka hiçbir enerji taşıyamaz. Sevgisini yitiren, yaşama coşkusunu, çalışma, üretme, paylaşma, kaynaşma becerisini kaybader. Tüm kötülüklerin temelinde aslında sevgisizlik gizlidir (Bozdağ, 2007).

Gelişmiş toplumlarda eğitime yapılan yatırımın en kazançlı yatırım olduğu düşünülmektedir. Zira ileriki dönemlerdeki eğitim öğretim maliyetlerini düşürmek bu dönemde yapılacak kaliteli bir eğitimden geçer. Örnek verecek olursak, hayata pozitif bakan ve kişiliği gelişmiş, sosyal iletişimi iyi ve kendi yeterlilikleri hakkında bilinçlenmiş bireylerin yetişmesi, gelecekte ortaya çıkabilecek sosyal problemleri en aza indirecek, aynı zamanda da akademik yönden daha başarılı bireyler yetişecek dolayısıyla bireylerin ileriki hayatlarını kolaylaştıracaktır (Kıldan, 2012).

Öğretmenlerin yüksek lisans yapması amacıyla üniversiteler akademik açıdan desteklenebilir, öğretmenlere kontenjan ayrılabilir ya da kontenjan sayısı artırılabilir (Özcan, 2016). Yüksek lisans öğretmenlerin hem bilimsel hem mesleki açıdan gelişimine katkı sağlayacaktır. Yüksek lisans yapmış öğretmenler sevgi dilinin bilimsel yönden kazanımlarını görebilecek ve mesleki yeterliğine yansıtarak eğitim öğretime katkısına olan farkındalığı yükselecektir.

Eğitim ailede başlar. Hayata gözlerini yeni açan çocuğun yaşamını devam ettirebilmesi ve gelişiminde en önemli etken anne-babadır. Çocuk, doğumundan itibaren yeme içme konuşmanın yanında yaşadığı toplumun kurallarına dair ilk bilgileri aile bireylerinden öğrenir. Yaşamının diğer yıllarında ise; bireyin eğitiminde okul devreye girer. Okul çocuğun eğitiminde aile kadar etkili bir kurumdur (Şeker, 2009). Konuşma becerisi kazanan dilini öğrenen çocuk, aile ortamında yeni beceriler kazanarak, günlük yaşamda karşılaştığı basit problemleri çözme becerisi kazanır, çevresini tanır, birtakım ahlaki değerler edinerek sosyal boyutlu bir öğrenme sürecinden geçer (Beydoğan, 2006). Fiziki ve sosyal çevresini tanıyan çocuk artık diğer insanlara da nasıl davranması gerektiğini, karşılaştığı problemlerle nasıl başedebileceğini, ailede diğer bireylerin bu durumda nasıl davrandığını görerek algılar ve bu etkileşim sonucunda öğrenir (Cansever ve Aslan, 2007).

2.3. Sevgi ve Disiplin

Disiplin, çocuğa istenilen davranış ve alışkanlıkları öğretmek kendi kendini denetleme ya da iç denetim olan ahlak gelişimini sağlamaktır. Bu durum dıştan zorlamayla olacak bişey değildir. İçselleşmiş bir sorumluluk duygusunun oluşturulması gerekir. Yani disiplin, bir anlamda çocuğun topluma uyumunu sağlayacak istenen davranış alışkanlıklarını kazandırmak; ona sınırlarını öğretmek, iç denetim yapabilme becerisini kazandırmaktır.

Temelinde sevgi olmayan bir disiplinin gerçekleşmesi zordur. Disiplin aynı zamanda sorumluluğu öğretmektedir. Sorumluluk sahibi olan çocuk toplumsal kuralları içselleştirerek olaylar karşısında hangi davranışın uygun olup, hangisinin uygun olmayacağını fark eder. Çocuğun gereksinimlerine duyarlı olmak onu sevgiyle beslemek anlamına gelir. Sevgi, özellikle anne baba sevgisi çocukta güvenlik, düşük kaygı düzeyi ve yüksek benlik saygısı oluşturur. Sevgi ortamının olmadığı veya bedensel cezanın uygulandığı durumlarda çocuğun kaygı düzeyi yüksek ve gerilim ön plandadır. Ailelerin cezalandırıcı tutumu yüksek gerginlik durumuna ve çocuğun toplumsal kuralları öğrenmesine engel oluşturabilir (Aydoğmuş, Batlaş, Batlaş, Davaslıgil, ve Güngörmüş, 2003). O halde öğretmenler de beş sevgi dilini kullanarak öğrencilerinin sevgi ihtiyaçlarını karşılayarak disiplin kurallarını yerleştirebilirler. Çocuklar özellikle de gençler anne babalarının sevgisini yeterince hissetmedikleri için kendilerinin yapayalnız olduklarını düşünürler.

Günümüzün en önemli meseleleri arasında çocuğun, topluma yarar sağlayacak bir birey olarak yetiştirilmesi yer alır. Çünkü insanı seven milletini sever, milletini sevenin insanlığa hayrı dokunur. İnsan sevgisinin şiddeti ahlak ve fazilete dayanır. İnsana değer vermeyen insanlık değerlerini yitirir. (Bozdağ, 2007). Gelecek, çocuğu iyi yetiştirmeye ve topluma yararlı hale getirmeye bağlıdır. Bunun için çocuğu tanımak, anlamak ve sevmek; sert bir disiplin ve özellikle de dayaktan uzak durmak gerekir. Zira sert disiplin bir süre için amacına ulaşmış gibi görülsede, topluma dengesiz insanlar kazandırır. Hâlbuki okulun, dolayısıyla da eğitimin amacı bu değildir. Amaç, çocuklara sevgiyi, sevgiyle öğretmektir. Bunun için disiplin, sert vasıtalarla değil, otorite, sevgi ve bilgiyle sağlanmalı ve eğitimde mükâfatın cezadan daima daha etkili olduğu unutulmamalıdır.

Sevgi, diğer kişinin çıkarlarını gözetir. Disiplin de diğer kişinin çıkarlarını gözetir. Öyleyse disiplin kesinlikle bir sevgi davranışıdır. Eğer bir ocuk sevildiğini ne kadar çok hissederse o çocuğu disipline etmek o derece kolay olur (Chapman ve Campbell, 2012).

2.4. Okul Ortamında Sevgi Dili Kullanımı ve nemi

İnsanları toplumsallaştırma kurumu olarak bilinen okul, eğitim ve ğretim sürecinde biri uyum diğeri bilgilendirme olarak iki işleve sahiptir. Bu konuda yapılan araştırmada öğrencilerin sıklıkla "bilgilendirme" işlevinin "topluma uyum" işlevine göre daha önemli olduğunu belirtselede, çocuğun sınıf içi ve sınıf dışı etkinliklere uyumu yani toplumsallaştırma işlevi, bilgilendirme işlevine göre çok daha önemlidir (Yavuzer, 2000).

ocuk, toplumun istediği temel davranışların bir kısmını ailede öğrenerek okula başlar. Okul ise çocuğun, eğitimin amaçlarına uymayan davranışlarını değiştirip, ona istenen yeni davranışlar kazandırarak eğitmeye çalışır. Böylece okul eğitimin amaçlarını gerçekleştirmede bir araç vazifesi üstlenir. Okul paydaşları arasındaki sevgi, saygı ve iletişim bağı ne derece kuvvetli olursa amaçlarını gerçekleştirmesi de o derece kuvvetli olacaktır.

ocuk sevgisi karşılıksız sevgilerin en kabullenilmiş halidir. Öğretmenler için de ana baba gibi ocuk sevgisi, çocuğun eğitiminde karşılık beklemeden, şart koşmadan zen gösterme, ilgili olma, koruma kollama, empati, iletişim kurma ve ocuk gelişimiyle ilgili birtakım bilgilere sahip olmayı gerektirir (Ercan, 2014). Ancak bu bilgilerle donatılmış eğitimciler bireylere bilgi, beceri, tutum ve değerler kazandırabilir.

Öğretmenliğin ilk şartı sevgidir. İyi bir ğretmen içindeki çocuğu her zaman yaşatmalıdır. Öğretmenlik bir gönül mesleğidir. Bu nedenle sınırsız sevgi, heyecan, sabır ve fedakârlık ister. Öğretmenlik bir sanattır. Öğretmen ise bu sanatı icra eden sanatkârdır (Ergün ve özdeş, 1995). Öğretmenlik insanları sevmeyi, sabırlı ve özverili olmayı gerektiren bir meslektir (Helvacı, 2009). Çocukları sevmeden onlarla etkili bir iletişim ve etkileşim kurmadan başarılı bir ğretmen olmak zordur. Başarılı bir eğitim, öğretmenin çocukları öğrenmeye motive edici ortamlar hazırlaması ve özellikle de çocukları sevmesiyle mümkündür (Dereli ve İman, 2014).

Okullarda mobbing denilen psikolojik taciz okul kültürünü olumsuz yönde etkileyen en önemli etkenlerdendir. Bütün dünyada diğer mesleklere göre eğitim kurumlarında mobbingin yaygın olduğu bilinmektedir. Türkiye’de bölgesel araştırmalar da gösteriyor ki öğretmenlere ve öğretmenlerin birbirlerine karşı mobbingin çok sık yapıldığı ve oldukça yaygın olduğu tespit edilmiştir (Mobbingle Mücadele Derneği, 2012).

Öğretmenlik diğer mesleklerle kıyaslandığında en kutsal meslektir. Bu nedenle saygınlık seviyesi de üst düzeyde olmalıdır. Saygın olmayı hakeden öğretmenler öğrencileri nezdinde çok önemli bir yere sahiptir. Öğretmende sevmek sevilme ve öğrencileri karşısında ve toplumda saygın bir yere sahip olmak ister. Ancak bazı durumlarda öğretmene karşı yöneticiler tarafından görevi olmayan angarya işler verilmekte ve mobbinge maruz bırakılmaktadır. Öğretmen, ne kadar başarılı olursa olsun istenmeyen öğretmen konumuna düşürülmektedir. Bu tür saldırılar karşısında ise kendini kötü hissetmekte ve performansı düşmektedir. Bu durum okul ortamını çekilmez hale getirmektedir.

Yönetme, insanlara hükmetme değildir. Yönetme denilince asıl hüner nesnelere, yapılacak işlere hükmetmektedir (Dura, 1990). İnsan ilişkilerinin önemine vurgu yapan Hz. Muhammed, yöneticinin insanları şiddet ile yönetmekten daha çok, güzel sözlerle yönetmesi gereğinin hep hatırdta tutulmasını istemiştir. Yöneticilerin çalışanlara kendi keyiflerine göre, hükmetmesi insan ilişkileri değildir. İnsan ilişkileri çalışanların sırtını sıvazlamak, onları rahat bırakmak, onlara hoş görünmek için bazı şeylerden ödün vermek, onlara acımak, duygusal davranmak, gereksiz yardım etmek, hataların görmezden gelmek hiç değildir (Başaran, 1992). İnsanlarla sağlıklı bir ilişki kurmak için karşılıklı saygı ve hoşgörü gereklidir. Örf, adet, gelenek, görenek gibi toplum hayatını düzenleyen kurallara uymak, insan ilişkilerini geliştirir ve insanın mutlu olmasını sağlar.

Okul toplumsal bir sistemdir. Okulun toplumsal bir sistem olması kendine özgü bir kültüre sahip olmasından dolayıdır. Okulda öğrenciler, öğretmenler, yöneticiler, veliler her daim birbirleriyle etkileşim içerisinde dirler. Bunun için böyle ortamlarda insan ilişkileri çok önemli bir yer tutmaktadır. Okulun çevreden girdi olarak aldığı ve onu işleyerek topluma kazandırdığı ürün insandır. Dolayısıyla okul, bünyesinde bulunan yöneticisine insan ilişkilerinin işe koşulabileceği bir ortam hazırlama görevi

yüklemektedir. Okul yöneticisi insan ilişkileriyle ilgili yeterli bilgiye, aynı zamanda bu bilgilerini uygulama becerisine sahip olmalıdır. Okulda insan ilişkilerini öncelik veren bir yönetici olumlu bir okul iklimi oluşturmasının yanında saygı, sevgi ve güven duygularına dayanan etkileşimim oluşturulması için gereken ortamı da hazırlayabilir. Böyle bir ikliminin hâkim olduğu okulda görev yapan bireyin moral ve motivasyonu yükseleceği gibi işten doyumunu sağlayacak ve verimi de artacaktır. Bu bağlamda okulun hedeflerine ulaşma oranı artacaktır. İnsanlar arasında var olan ilişkilerin tüm sorunları çözmesi olası değildir. Okul yönetiminin verimliliğini ve etkililiğini artırmak amacıyla yönetim süreçlerinden etkileme ve diğer süreçlerin yanında iletişim boyutu da önemli bir yer tutmaktadır (Bozkurt, 1995).

İnsan ilişkilerinde insanların kullanacakları iletişim dili çok önemlidir. Bu konuda ünlü halk şairimiz Yunus Emre'nin "söz ola kese savaşı söz ola bitire başı, söz ola ağulu aş bal ile yağ ede" ifadesinde anlamlar itibariyle yönetsel erkin amaca uygun kullanımında dil becerilerinin önemine vurgu yapılmaktadır. Yine Kutadgu Biliğ'in yüz yıllar öncesinden dile getirdiği: "İnsan dilince değişir kader ya yurda baş olur ya başı gider" sözlerinde vurguladığı gibi dilin insan ilişkileri için önemi büyüktür. Bu bağlamda yöneticilerin mahiyetinde çalışanlara karşı kullanacakları ilişki biçimleri ve iletişim dilleri oldukça önemlidir. Zira kulağa hoş gelen beğeni ve güven ifade eden sevgi dillerinin kullanımı en önemli eğitimsel pazarlama argümanı olurken, kimi zamanda önemli ve etkili birer iletişim araçları şekline dönüşmektedir.

Sevgi duygusu günümüz eğitim anlayışında üzerinde en çok durulması ve geliştirilmesi gereken duygudur. Yeni nesil arasında sıkça görülen öfke, kızgınlık, korku, saldırganlık, rekabet gibi olumsuz duyguların yerine arkadaşlık, dostluk, sevgi, saygı, muhabbet duygularının kazandırılması daha doğru olacaktır. Sevgi duygusu insanın doğuştan getirdiği bir duygudur. Geliştirdikçe sevilecek bir duygudur. Göz görmekten, kulak işitmekten haz duyar. Ancak, güzel şeyleri görmek ve güzel sesler işitmek insana daha büyük haz verir. Yiyecekleri, oyuncakları, şahsî eşyasını severek hayata başlayan çocuk, büyüdükçe başka bir insanı, anne-babasını, öğretmenini, arkadaşını sevebilir. Ancak toplumu sevebilmesi için, iyisiyle-kötüsüyle insanlara sevgi ile yaklaşabilmesi, karşılaştığı bütün zorlukları, sevgi duygusunu yitirmeden, yenmesini öğrenmesi gerekecektir. Aslında başarı erdem ve mutluluk eğitimin insanlara

kazandıracığı temel ölçülerdir. Bunların gerçekleşmesinde insanın kendini tanıması ve çevresine sevgi ile yaklaşması esastır.

2.5. Bir Motivasyon Aracı Olarak Sevgi Dili

İnsan karmaşık bir yapıya sahiptir. Bu sebeple bir işi başarabilmek için doğrudan gözlenemeyen bir enerjiye ihtiyaç duyar. İşte doğrudan gözlenemeyen bu enerjiyi motivasyon olarak tanımlayabiliriz (Çolakoğlu, 2009). Motivasyon, İnsanları bir amaca ulaşabilmeleri için etkilemek ve teşvik etmek, onların harekete geçmelerini sağlamaktır (Alan, 2006). Motivasyon, bireyin ihtiyaçlarını karşılamak istemesinden doğan bir güçtür (Yüksel, 2000).

Motivasyon davranışların nasıl değiştirileceğini ve ne şekilde yönlendirileceğini inceler. Ayrıca davranışın kaynağıyla ve davranışın şiddetinin nasıl arttırılacağıyla ilgilidir (Özen, 2010). Motivasyon, bireye enerji kazandırıp, bireyi davranış için istekli hale getirir (Çelik, 2003). Kaynağı, etki alanı ve etki derecesi farklı da olsa motivasyon, öğrenmede önemli bir yere sahiptir (Acat ve Yenilmez, 2004). Bu nedenle eğitimde motivasyon önemle üzerinde durulması gereken bir konudur.

Motivasyon, okuldaki öğrenci davranışlarının yönünü, şiddetini, kararlılığını ve hızını belirler. Motivasyonun, eğitim-öğretim süreçlerinde öğrenci başarısını etkileyen en önemli sebeplerden biri olmasının yanı sıra, sınıf yönetimi açısından da önemi büyüktür (Akbaba, 2006). Düşük motivasyonlu öğrencilerden oluşan bir sınıfta, sınıf yönetimi de oldukça zor olacaktır (Yılmaz, 2007). Bu çağdaki öğrencilerin davranış özelliklerini dikkate aldığımızda onları kontrol etmek ve sınıfta disiplini sağlamak oldukça zordur. Bu sebeple bu durumun nedeni olan motivasyon eksikliği eğitim öğretim ortamlarında göz ardı edilemez (Akbaba, 2006). İstenmeyen öğrenci davranışları ile mücadele etmek, sınıf disiplinini sağlamak ve öğrencileri istendik davranışlara yönlendirmek için onların tam olarak motive edilmeleri gerekir (Özdemir, 2008). Bu açıdan baktığımızda sınıf etkinliklerinin temel hedefi öğrencilerin dikkatini çekmek ve onların öğrenmeye daha fazla motive olmalarını sağlamaktır (Sancı, 2002). Bazı öğrenciler sınıf etkinliklerine istekli ve aktif bir şekilde katılırken bazıları ise öğrenme süreci içinde kaygılanır ve ümitsizliğe kapılırlar. Bu durumda öğretmen bu öğrencilerin de öğretim sürecini daha rahat yönlendirmesi için duygularını kazanması gerekmektedir (Çelik, 2002). Çocukların öğrenmeye daha fazla motive olmalarını

sağlamak için sevgi depolarının doldurulması ve öfkelerini kontrol altına almayı öğrettikten sonra ancak motive olmalarını sağlayabiliriz. Sevildiğini ve kendisine önem verildiğini hissetmeden çocuğun motive edilmesi oldukça zordur. Eğer çocuğun sevgi deposu boşsa pasif, agrasif bir tutum içerisinde olacaktır. Çocuğun kendi davranışlarından sorumlu tutulması ile motivasyonu da sağlanacaktır. Dolayısıyla, kend davranışlarından sorumlu tutulmayan bir çocuğun motivasyonu da düşük düzeyde kalacaktır.

2.5.1. Motivasyon Türleri

Motivasyon, bireyi harekete geçiren gücün kaynağına göre, içsel ve dışsal motivasyon şeklinde ikiye ayrılır (Eryılmaz, 2010).

İçsel motivasyon; bireyin kendi ihtiyaçlarına yönelik gösterdikleri tepkilerdir (Selçuk, 2000). Birey dışardan birinin yönlendirmesine ihtiyaç duymadan severek, kendi isteğiyle sergilediği davranışların tamamının içsel motivasyondan kaynaklandığı söylenebilir (Yılmaz, 2007). İçsel motivasyon da bireyin davranışının sonucu kendi ihtiyaçlarına cevap verebilir nitelik taşıması onun bu davranışı sergilemesindeki itici gücüdür. Yani bireyi burada işin kendisi motive etmektedir (Selen, 2016). Bir etkinliğe katılan öğrenciler burada ihtiyaçlarının karşılanacağını anladıklarında bu etkinliğe karşı içsel olarak motive olurlar. Bu nedenle öğrenme etkinlikleri, öğrenci ihtiyacını karşılayacak ve onların hedefe ulaşmalarını sağlayacak şekilde düzenlenirse, öğrencinin bu etkinliklere içten güdülenmiş olarak katılmaları sağlanabilir (Öncü, 2000).

İçsel motivasyonda; ihtiyaç, arzu, ilgi, sevgi bireyi harekete geçiren en önemli faktörlerdir. Ayrıca içsel güdüyü destekleyen faktörlerden bazıları ise; sırtını okşama, cesaret verici ödevler, kişinin istekli olması, yeteneklerine güvenmesi, merak, risk alma davranışını cesaretlendirme, kendini değerli bulma duygusunu artırma, özdeşleştirme, içselleştirme (Bodamyalı, 2008). Bireyi içsel olarak motive edecek faktörleri dikkate alarak düzenlenecek eğitim öğretim etkinliği istenen sonuca ulaşılmasını sağlayacaktır.

Dışsal motivasyon; bireyin dışında bulunan etkilerdir (Selçuk, 2000). Bireye dışarıdan verilen pekiştiricilerin etkisi bireyde ile dışsal güdülenme oluşur. Örneğin; öğrencinin öğretmenin takdirini kazanmak veya ondan tepki almamak için ders çalışması dışsal güdülenmeden kaynaklanır (Alpanık, 2011). Eğer uzun vadeli başarı ve çaba söz

konusu ise, eğitimciler öğrencilerin dışsal motive olmasını fazla tercih etmezler. Çünkü dışsal uyarıcı (ödül veya ceza) ortadan kalkınca öğrenci motivasyonunun da kaybolacağı öngörülür (Yılmaz, 2007). Bu durumda dışsal etki ortadan kalktığında birey davranışı sürdürmek için herhangi bir çaba göstermeyecek ve davranışın kalıcılığı sağlanamayacaktır.

Dışsal motivasyonda etkili olan faktörler; ödüller, çevreden davranışa yansıyan tüm etkiler, çevrenin davranışı kontrol etmesi şeklindedir.

2.5.2. Motivasyonun Önemi

Motivasyon, İnsan davranışlarına yön vermek için başvurulabilecek en güçlü yöntemdir (Aydemir, 2012). Zira insan doğası gereği çeşitli yollarla etki altına alınabilir (Kesici, 2006). Motivasyon insanların arzularını, isteklerini, ihtiyaçlarını, dürtülerini ve ilgilerini içinde barındıran bir kavramdır (Obuz, 2011). Bu nedenle, insanların başarılı ve verimli olması, büyük ölçüde motivasyona bağlıdır (Tahiroğlu, 2015). Öğrenci davranışları üzerinde motivasyonun etkisi büyüktür. Çünkü öğrencinin okuldaki davranışlarının yönünü ve kararlılığını belirleyen en önemli güç kaynaklarından (Başibüyük ve Çıkılı, 2002). Bu nedenle eğitimde istenilen başarıyı yakalamak için motivasyonu yüksek bireylere ihtiyaç vardır. Öğrencilerin yüksek motivasyonla başlaması amacına çabuk ulaşmasını sağlar. Düşük motivasyon ise; derslerden uzaklaşmaya ve eğitim dışı faaliyetlere yönelmeye neden olur. (Akbaba ve Aktaş, 2005). Sınıftaki her öğrencinin eğitim etkinliklerine katılımının sağlanabilmesi için, öğretmen tarafından öğrencilerin ilgi ve ihtiyaçlarının iyi tespit edilmesi gerekir (Özdemir, 2008). Sınıf bireysel özellikleri birbirinden farklı öğrencilerden oluşur. Dolayısıyla bu öğrencilerin motive edilmesi oldukça zordur. Bu nedenle bireysel farklılıkları dikkate almak gerekir. İşte bu durumda, bireyin nasıl, hangi yollarla öğrendiği ve iyi bir öğrenme ortamı oluşturulmadığı sürece öğrenmenin yetersiz kalacağı bilinirse, o zaman istenen motivasyonun sağlanmasında da doğru adımlar atılacaktır (Sezik, 2003). Öğrencilerin okulu, sınıfı, öğretmeni, dersleri sevmesi ve bunlara karşı olumlu bir tutum geliştirmesi için öncelikle olumlu bir sınıf ortamı oluşturulmalıdır (Danaoğlu, 2009).

2.5.3. İstenmeyen Davranışların Önlenmesinde Sevgi Dilinin Önemi

İstenmeyen öğrenci davranışları, yaş, cinsiyet, sosyo-ekonomik durum, psikolojik özellikler gibi birçok faktöre bağlı olarak ve farklı şekillerde ortaya çıkar. Zamana, mekâna ve koşullara bağlı olarak davranışlar istendik ya da istenmedik özellik kazanırlar. İnsanların doğru veya yanlış, iyi veya kötü, faydalı veya faydasız, üretici veya gereksiz tüm fiziksel ve zihinsel hareketleri davranıştır. İstenmeyen davranış ise, bilinçli bir şekilde yapılan ancak duruma veya ortama uygun olmayan davranışlardır. Dersin akışını bozan, hedefe ulaşmayı zorlaştıran veya buna engel olan (Evşen, 2007), okuldaki ve sınıftaki eğitsel çabaların önüne geçen davranışların tamamı istenmeyen davranıştır (İlgar, 2000). Yani kısaca sınıfın düzenini bozan, eğitim-öğretime engel olan ama özünde toplumsal kuralları yok saymayan, diğer taraftan öğrencinin hem kendine hem de çevresindeki insanlara ve eşyalara zarar vermesine sebep olan davranışlar istenmeyen davranışlardır (Kocabay, 2008). Çocuklardaki bu istenmeyen davranışları ortadan kaldırmak ve istendik davranış sergilemelerini sağlamak için sevgi depolarının dolu olması gerekmektedir. Sevgi depoları dolu olan çocuklar hayata daha olumlu bakıp öğrenmeye de o derece motive olacaklardır. Çocuklar anne baba veya öğretmenin sevgisinden emin olduğu sürece okuldaki öğreniminde de büyük bir motivasyona ve başarıya ulaşacaklardır (Chapman ve Campbell, 2012).

2.6. İletişim ve Sevgi

İnsan, sosyal bir varlıktır. Çünkü sokakta, evde, işte, alışveriş merkezlerinde, okulda yani bulunduğu her çevrede sürekli olaylar gelişmektedir. Doğası gereği çevrelerinde olup biten bu olayları öğrenmek ve tepki göstermek isterler. Dahası insanlar sahip oldukları duygu ve düşünceleri birbirlerine iletme yani birbirleriyle iletişim kurmak isterler. İnsanların bu özelliği nedeniyle birbirleri arasında gerçekleşen ve “iletişim” denilen süreç başlamış olur (Erdoğan, 2000)

İletişim kavramı, duygu, düşünce ya da bilgilerin akla gelebilecek her türlü yolla başkalarına aktarılması; bildirişim, haberleşme, iletişim biçiminde tanımlanmıştır (Türk Dil Kurumu, 2014).

İletişim bilginin alıcıya aktarılması, alıcı ile karşılıklı değişimi, paylaşım süreci, bilginin değişimin gerçekleştirilmesi amacıyla anlaşılır biçime kodlanması ve bilginin

hedefe ulaştırılması ile hedef tarafından alınan bilginin anlam olarak çözümlenerek etkilenme düzeyidir (Balcı, 2010).

İletişim hem kişisel hem de toplumsal bir süreçtir. Başka bir ifadeyle kişileri ilişki içine sokan psikososyal bir süreçtir de diyebiliriz. Bireysel davranışlar toplumsal sonuçları ortaya çıkarır; sosyal gerçek, bireyin kişisel yaşamından geçerek biçimlenir (Cüceloğlu, 2009). Bu biçimlenme elbette salt iletişim odaklı olmayacaktır. Zira işin ruhuna uygun bir takım sevgi imlerinin yerinde kullanılması iletişimi amaç boyutunda anlamlı kılacaktır.

İnsanlar, iletişim kurmadan ya da herhangi bir iletişim aktivitesi içerisinde olmadan yaşayamaz. Televizyon izlemek, gazete okumak, çarşı pazar levhaları okumak gibi ister istemez bazı unsurlarla karşı karşıya gelebilir. Bu unsurlar aslında iletişimin bir parçası olarak görülebilir. İletişim kavramı olarak içerisinde paylaşma ve etkileşim edimlerini barındırır (Güngör, 2011)

İletişim toplumların dönüştürülmesi ve gelişmeleri, bilgilerin diğer insanlara ve sonraki nesillere aktarılması konusunda önemli bir rol oynamaktadır. Bilgilerin insandan insana aktarılması yazı yoluyla kayıt altına alınması zaman içerisinde teknolojinin gelişmesiyle bugün radyo, televizyon, sinema, bilgisayar ve cep telefonları gibi iletişim teknolojileri ile daha kolay ve katılımlı bir şekilde gerçekleşmektedir (Vural, 2012:7)

Okulda gerçekleştirilecek bir etkinlik için iletişimin (öğretmen-müdür, öğretmen-öğrenci, öğretmen- öğretmen, öğretmen-veli, okul-çevre arasında) kuvvetli olması gerekir. Bu unsurlar arasında sevgi dili kullanımı iletişimi daha etkili kılacaktır.

İletişim çocuklar açısından bilgi düzeylerinin zenginleştirilmesi, entellektüel açıdan gelişim, duyguların paylaşılması ve güçlü bir duygusal bağ kurulmasını sağlayan bir araçtır. Çocuklar ile yaptığı davranışları, duyguları ve düşünceleri hakkında yapıcı ve teşvik edici bir şekilde konuşan anne baba veya öğretmenler, çocukların dil gelişimine yardımcı olarak onların bağımsızlaşmak için kendine güven duymalarına sağlar (Döğüşgen, 2010). Sevgi herşeyin cevabı olmayabilir ama bizi üzen bazı şeylere cevap arayacağımız güvenli bir ortam yaratabilir. Sevginin oluşturduğu güven ortamında, insanlar birbirlerini incitmeden fikir ayrılıklarını tartışabilir, çatışmaları çözebilirler (Chapman, 2007). Bu da iletişimde sevgi dilinin önemli bir yere sahip olduğunu göstermektedir.

2.7. Beş Sevgi Dili

Çevremizde bulunan insanların sevgi dilini ifade ediş şekillerini gözlemleyerek tespit edebiliriz. Çevremizde eşimiz olsun, çocuğumuz olsun, arkadaşımız olsun sevgi dillerini önceleri anlamakta zorlansakta aslında bunun ipuçlarını bize davranışları içinde sunmaktadırlar. Beş sevgi dili ise aşağıda başlıklar halinde açıklanmaktadır.

2.7.1.Hizmet Davranışları

Karşınızdaki kişinin yapmanızdan hoşlandığı şeyleri yapmak bir “Hizmet Davranışı”dır. Sevgi dili “hizmet davranışı” olanlar hizmet etmek için var gücüyle çalışır. Partnerinin istediği davranışı veya faaliyeti kendisine bir görev adleder ve hiç yüksünmeden bunları yerine getirir. Sevgiyle verilen hizmetler asla bir zorunluluk değildir ve bu hizmetler bir şekilde kişiye geri döner. Aynı şekilde geriye dönen bu hizmetler kişiye bir armağandır (Chapman ve Campell;2012).

Hizmet eylemleri aslında birbiriniz için yaptıklarınızdır. Karşınızdaki kişinin yapmasını istediğini bildiğiniz şeyleri yapmak demektir. Ona hizmet ederek, ona olan sevginizi ifade ederiz, bu şekilde onu memnun etmeye çalışırız.

Bugün senin için ne yapabilirim? gibi soru sormak sevgi dili “hizmet davranışı” olan kişinin gözlerinin içinin gülmesini sağlayacaktır. Yemek pişirmek, bir masa hazırlamak, bulaşık makinesini boşaltmak, vakumlamak, bebeğin bezini değiştirmek, bir reçete almak, arabayı çalışır durumda tutmak gibi her türlü eylemi düşünün bunlar hizmetin tümüdür. Düşünce, planlama, zaman, çaba ve enerji gerektirirler. Olumlu bir ruhla yapılırsa, gerçekten de sevgi ifadesidir.

Hizmet davranışları hem fiziksel açıdan hem de duygusal açıdan oldukça zahmetlidir. Bu nedenle fiziksel ve duygusal sağlığımıza dikkat etmemiz gerekir. Fiziksel ve duygusal açıdan sağlıklı olmazsak gösterilen sevgi sevgi dili karşınızdakine istenilen duyguyu iletmez. Ben kime hizmet ediyorum? Bu sorunun yanıtı sadece çocuklarımız değildir. Eşimiz, öğrencimiz, arkadaşımız gibi diğer sevdiklerimizde vardır. Sevgimizi ifade etmek için onların hoşuna gidecek şeyleri de yapıyoruz. Tabii ki anne baba olarak çocuklarımıza hizmet ederiz ama temel amacımız onları hoşnut etmek değil, asıl amacımız onlar için en iyi olanı yapmaktır. Şu hâlde çocuğumuzu en fazla sevindirecek şey o anda ona sevdiğimizi ifade etmenin en iyi yolu olmayabilir.

Çocuğumuza yemek yerine iki şeker verelim çok daha mutlu olabilir ama bu şekilde ona en iyi olanı sunmuş olmayız. Çocuklarımıza hizmet ederken olması gereken esas güdü, en iyi olanı yapmak, onların sevgi depolarını doldurmaya çalışmamız anlamına gelir. Sevgiye duyulan bu ihtiyacı karşılamak için hizmet davranışlarını diğer sevgi dilleriyle uyumlu bir şekilde kullanmamız gereklidir.

Sevgiyi daha etkili bir şekilde ifade etmek için kalıp yargıları inceleme ve değiştirme isteği gereklidir. Unutmayın, klişeleri korumak için hiçbir ödül yoktur, ancak eşinizin ya da çocuğunuzun duygusal ihtiyaçlarını karşılamak için muazzam faydalar vardır. Eşinizin ya da çocuğunuzun sevgi dili hizmet eylemleri ise, o zaman "eylemler" sözcüklerden daha yüksek sesle konuşur(Chapman ve Campell, 2012).

2.7.2. Armağanlar

Sevgi konusuna yazılan hemen hemen her şey, sevginin kalbinde, vermenin ruhu olduğunu gösterir. Bir hediye elinizde tutabileceğiniz ve "bak, beni düşünüyor" ya da "beni hatırladı" diyebileceğiniz bir şeydir. Hediye kendisi bu düşüncenin bir simgesidir. Hediye maliyeti olup olmadığı önemli değil. Önemli olan, onu düşündüğüdür. Hediye vermek kalpteki kuşukları giderir, dostlukları pekiştirir. Sevgi dili armağan olan bireyler karşısındaki insanlara mutlaka birşey vermek isterler. Armağanın büyüklüğü ya da fiyatı önemli değildir. Önemli olan ifade ettiği sevgidir. (Chapman ve Campell, 2012). Armağan küçükte olsa büyükte olsa onu verirken histtiğiniz duyguların aynını karşı taraftan da beklersiniz. Eğer bu duyguları karşı taraftan göremezsek bir karşılık beklendiği hissi uyanır ki armağan yerini bulmaz. Yani armağanları sevgimizin bir ifadesi olarak sunmazsak çocuğumuz ya da eşimiz bunları "olması gereken şeyler" olarak kabul eder ve bu armağanların gerisindeki sevgiyi fark edemez. Hediye almak veya vermek, verildiği andaki etkisi ileriki yıllarda da hissedilebilen, sevgiyi ifade etmenin en güçlü yollarından birisidir (Chapman ve Campell, 2012).

Çocuğumuz ya da öğrencimiz bizim için resim yapıyorsa, bizim için şiir yazıp getiriyorsa ve sık sık da bize verdikleri bu resim ve şiirlerin akıbetini soruyorsa böyle çocukların sevgi dili armağandır. Bu durumda olan çocuklarımıza armağan vermek sevgimizi en güzel şekilde ifade etmek anlamına gelir. (Chapman ve Campell, 2012). Hayatımızın her anında yaptığımız davranışlarda olduğu gibi, hediye verme konusunda

da dozu iyi ayarlamak gerekir. Çok sık veya çok az hediye, dozu iyi ayarlayamamak anlamına gelir. Rüşvet niteliğinde hediye de ereksiz ve oldukça zararlıdır. Yani bu yönüyle hediye almak bir sanattır. Maalesef çoğu anne babalar doğru şeyler yapıyorum diye hediye alma sanatından habersiz yaşamaktadır. Hediyenin azı çoğu olmaz. Önemli olan bu hediyeyi karşı tarafın beğenmesi önemlidir (Döğüşgen, 2012). Verdiğimiz armağanlar gerçek sevginin ifadesi olmalıdır. Özel günler hariç armağanlar birlikte seçilmelidir. Anlamından saptırılmış, pahalı armağanlar olmamalıdır. Parayla alınması da şart değildir. Çocukların beklediği bu değildir zaten. Onlara özel yapılan işler, mesela sevdiği bir yemek, yazılacak bir mektup olabilir (Chapman ve Campell, 2012).

Çocukların birçoğu armağana sevinir olumlu tepki verir ama bazıları için armağan almak onların birincil sevgi dilidir. Bütün çocukların ve de yetişkinler olarak hep daha fazlasını istediğimiz doğrudur. Ancak sevgi dili armağan olan çocuklar her zaman armağana önem verecektir. Armağanın paketleniş şekline, ambalajına, fiyonguna armağanın benzersiz ve yaratıcı bir sunumla verilmesini isteyeceklerdir. Bunlar sevginin ifade edilmiş şeklinin bir parçasıdır. Armağanı açarken heyecanlanır sevinç çığlıkları atar. Bu durumda kendilerini çok özel hissedeceklerdir. Aynı heyecanı ve ilgiyi bizden de bekleyeceklerdir. Armağanı açınca size bol bol sarılıp teşekkür edeceklerdir. Sevgi dili armağa olan çocuklar armağanlarını sergileyebilmek ve grurla arkadaşlarına gösterebilmek için odalarında özel bir yer ayıracaklardır. Sergiledikleri bu armağanları görmek onlara ne kadar sevildiklerini hatırlatır. Armağanın yapılmış, bulunmuş veya satın alınmış olmasının, istedikleri bir şey olup olmamasının bile onlar hiç önemi yoktur. Önemli olan sizin onları düşünmeniz (Chapman ve Campell, 2012).

2.7.3. Fiziksel Temas

Sevgi dilleri arasında en kolay uygulanabileni fiziksel temasıdır. Çünkü fiziksel temas için anne babanın özel bir olaya veya mazerete ihtiyacı yoktur. Sevgiyi çocuklara aktarmak için sürekli fırsat vardır. Dokunmak, öpmek, kucaklamakla sınırlı değildir. Aynı zamanda bir işle meşgulken bile sırtını sıvazlayıp, saçını okşayabilir. Fiziksel temas sevginin en güçlü seslerinden biridir. Aslında fiziksel temas “seni seviyorum!” diye bağırarak bir sevgi dilidir. (Chapman ve Campell, 2012). Çocuk gelişimi alanında yapılan çok sayıda araştırmaya göre tutulan, okşanan ve öpülen bebekler, fiziksel temas uygulanmayanlara oranla daha sağlıklı bir duygusal yaşam geliştirirler.

Çocuğunuzun sevgi dili fiziksel temas olmayabilir ancak yine de bütün çocuklar dokunulmayı ister. Farklı kültürlerde de olsa bütün anne babalar çocuklarına dokunmanın önemini kavramışlardır. Aynı şekilde diğer ebeveynlerin ve öğretmenlerin de şevkatli dokunuşlarının çocuklar için son derece önemli olduğunu fark etmişlerdir. Fiziksel temas dilini konuşanların daha fazla dokunulmaya ihtiyacı olsa da bütün çocukların gerçekten sevildiğini hissetmeleri için kucaklanmaya okşanmaya ihtiyaçları olduğunu da göz ardı etmemek gerekir. Maalesef birçok kişi cinsel tacizle ilgili korkularından dolayı fiziksel temastan kaçınmaktadır. Bu oldukça talihsiz bir yaklaşım olsada bu korku sevginin en doğal ifadelerinden birini kullanmanızı engellemektedir.

Malesef bazı insanlar sapkın ve olumsuz davranışlar göstermektedir. Bu gibi suçlular hakkında en büyük cezalar verilmelidir. Ancak bu genellemeyle, suçlanma korkusu bizim çocuklara ve öğrencilerimize şevkatimizi göstermemizi engellememelidir. Unutulmamalı ki fiziksel temas sevginin en güçlü dillerinden biridir. Bu nedenle bu sevgi dili ne kadar doğal ve rahat konuşulursa çocuğunuzda başkalarıyla olan iletişimde bu denli rahat ve sakin olacaktır. Okul çağındaki çocuklar için fiziksel temasın çoğunluğu oyunlar aracılığı ile olacaktır. Takım oyunları veya bahçede oynanan oyunlar nitelikli zaman ve fiziksel teması birleştirir. Onay sözcükleriyle birlikte çocuğunuza ya da öğrencinize dokunmak, saçını okşamak, sırtına veya dizine hafifçe vurmak, çak yapmak geliştirmekte olan çocuklara yapılabilecek anlamlı sevgi davranışlarıdır. Fiziksel temasın hangi yaşlarda nasıl uygulanması gerektiğini çok iyi ayırt etmek gerekmektedir. Mesela ergen bir genci arkadaşları yanında annesinin kucaklaması onu utandırır daha sonra alay konusu olmasına neden olabilir (Chapman ve Campell, 2012).

2.7.4. Onay Sözlere

Sevigiye ifade ederken kullanılan sözcüklerin önemi çok büyüktür. Övgü sözcükleri, şevkat sözcükleri, sevgi sözcükleri, olumlu yönlendirme yapan sözcükler, teşvik eden sözcükler, sana değer veriyorum, seni önemsiyorum anlamına gelen sözcüklerdir (Chapman ve Campell, 2012). Bu ve buna benzer onaylayıcı sözcükler insanın rununu okşayan içini ısıtan sözcüklerdir. Onay sözleri çocuğun kendini güvende ve değerli hissetmesini sağlar. İnsanın ömrü süresince faydalanacağı bu sözcükleri çocuklarımızdan esirgemememiz gerekir. Aksi halde bir anlık öfkeyle söylenen kırıcı

sözler çocuğun özgüvenini zedeleyebilir. Çünkü bazı çocuklar için onay sözleri sevgiyi ifade eden en önemli araçtır. Sevgiyi güçlü bir şekilde ileten şevkat ifadeleri, övgü sözleri, yüreklendirici sözler, yol gösterici sözlerdir. Şevkat ve sevgi ifadeleri çocuğumuzun var olduğuna onun özelliklerine ve yeteneklerine şükran duygumuzu ifade eder. Övgü sözcükleri ise çocuğun başarıları, olumlu davranışları için söylenir. Çocukların daha fazla girişimde bulunması için yüreklendirici, cesaret verici sözcükler kullanırız. Çünkü yürümeyi, konuşmayı, bisiklete binmeyi öğrenmek cesaret ister. Çocukların yol gösterilmeye ihtiyaçları vardır. Amaç çocuğun iyi bir şey yaptığı fark edildiği anda onu övmek, doğru yolda ilerlemesi için teşvik etmektir. Sevginin amacı birşeyler elde etmek değil, sevdiğiniz insanın mutluluğu için bir şey yapmaktır.

Bazen her insanın kendini güvende hissetmediği anlar vardır. Cesaretimiz yoktur. Bu nedenle yapmayı istediğimiz bazı olumlu şeyleri yapamayız. Sevdiğiniz kişi kendini güvende hissetmediği anlarda sizden cesaret verici sözler bekliyor olabilir.

Çocuklar sözcüklerin anlamından ziyade önce duygusal mesajları alır. Ses tonu, yüz ifadesi, özenli bakım gibi durumlar duygusal sıcaklığı ve sevgiyi anlatır. Yani sevgi sevecen tavır sergilemektir. O halde sevgiyi sözel olarak ifade ederken sevecen sözcükler kullanmalıyız. Konuşurken sergilediğimiz tavır son derece önemlidir.

Sevgi taleplerde değil, ricalarda bulunur. Karşınızdaki insandan bir ricada bulunmanız, onun değerini ve yeteneklerini onaylamanız demektir. Onay sözlerini dolaylı olarak kullanmak alçakgönüllülüktür. Örneğin eşimiz, çocuğumuz, öğrencimiz vs. olmadığı zamanlarda onunla ilgili olumlu şeyler söylemek gibi.

Sözlü iltifatlar ya da takdir sözleri, sevginin güçlü iletişimcileridir. Temel sevgi dili onay sözleri olan çocuklar için sevildiğini hissetme konusunda büyüklerinden duydukları sözel onaydan daha önemli hiçbir şey yoktur. Aynı şekilde sert ve kırıcı sözler onları derinden yaralar ve onlar için çok yıkıcıdır. Bu tür sözler için hemen özür dilenmesi gerekir (Chapman ve Campell, 2012). Bu bağlamda çocuklarımızdan sevgi, şefkat, övgü, onları yüreklendirici ve onlara yol gösterici sözler söylemekten kaçınmamalıyız.

2.7.5. Nitelikli Zaman

Dikkatin odaklanması anlamına gelen nitelikli zaman karşınızdakine bölünmemiş ilgi göstermektir. Bebeklerin çoğu altı değiştirilirken, beslenirken anne

babanın yoğun konsantresi ile nitelikli zaman yaşar. Fakat çocuklar büyüdükçe nitelikli zaman ayırmak zorlaşır. Nitelikli zaman ana babanın çocuklarına “sen önemlisin, seninle birlikte olmaktan mutluyum” mesajıdır. Nitelikli zamanın en önemli özelliği bir arada olmak, birşeyleri birlikte yapmak paylaşmaktır. Anne baba olarak birden fazla çocuğunuz varsa her çocuk için ayrı ayrı baş başa kalabilecek vakit ayırmamız gerekir. Çocuğunuzun gözlerinin içine sevecen bakışlarla bakmak sevginizi onun kalbine akıtmak için önemli bir araçtır. Sevgi için göz teması çok önemlidir. Özellikle çocuklar göz temasından kaçınmayı onaylanmama olarak algılayacağı için özsayıları zedelenir. Nitelikli zaman birlikte zaman geçirmek değil, aynı zamanda onu daha iyi tanımanıza yardımcı olur. Sevgi dili nitelikli zaman olan insanlar karşısındakiyle birlikte olmak, onunla sohbet etmek için, bütün işlerini bırakıp ona zaman ayırlar (Chapman ve Campell, 2012).

Bir insanı çaresiz bırakan en önemli şey sevgi eksikliğidir. Her çocuğun koşulsuz sevgiye ihtiyacı vardır. Koşulsuz sevgi, çocuğun nasıl davrandığına, engeline, görünüşüne, sorunlarına bizim istediğimiz gibi olup olmadığına bakılmaksızın onu sevmektir (Chapman ve Campell, 2012). Koşulsuz sevgi çocuk ne yaparsa yapsın, nasıl davranırsa davranırsın onun beğenildiği anlamına gelmez. Ancak beğenilmeyen davranışların koşulsuz sevgi ile olumlu hale dönüştürebilir. Çünkü sevildiğini hisseden çocuğu disipline etmek son derece kolaydır. Hata insana mahsustur. Çocuklarda hata yapacaktır doğal olarak. Yaptığı hatadan dolayı pişmanlık duyun bir çocuğa ceza vermek anlamsızdır. Verilecek her türlü ceza çocuğa duygusal yönden olumsuz etkileyebilir. Pişmanlık duygusu ve ders çıkarma davranışı olumlu karşılanmalıdır. Bu durum çocuğun vicdanlı olduklarını ve gerçekleri görebildiklerinin göstergesidir. Çocuklar hatalarından dolayı bağışlandıklarında bundan ders çıkarırlar. Dolayısıyla çocuklar kendilerini ve başkalarını affetme duygusunu öğrenirler. Bu açıdan çocuklara sevgi depolarının dolu olması çevrenin önde gelen görevleri arasındadır.

Sonuç olarak sevildiğini hisseden çocuklar anne, baba ve öğretmenlerin rehberliğini daha çok benimseyecektir. Uyarıları tepki göstermeden uygulayacaktır.

2.8. Çocuğun Temel Sevgi Dilini Keşfetmenin Yolları

Çocuğun sevgi dilinin keşfedilmesi ve ona uygun davranılması onun sevgiyi hissetmesini sağlayacaktır. Sevgi dilini keşfedemediğimiz zaman onunla olan ilişkilerimiz tıkanabilir. Bu durum da onun kendini değersiz hissetmesine sebebiyet verebilir.

Bir çocuğun sevgi dilinin keşfedilmesi için çocuğa nelerden hoşlandığının sorulması gerekir. Bu soruya çocuk, “Hediye almaktan, onaylanmaktan, kendisine yardım edilmesinden, kendisine sarılmasından, beraber zaman geçirmekten” cevabını verecektir. İşte bu verilen cevaba göre sevgimizi gösterebiliriz. İnsanların temelde beş farklı sevgi dili vardır ve bu sevgi dili kişinin cinsiyetine, milliyetine, ırkına, yaşına, mesleğine bağlı değildir (Chapman, 2007).

Nasıl ki her insanın bir ana dili vardır, ikinci dil ve diğer diller sonra gelirse, sevgisini anlatmak için de birinci sırayı alan bir duygusal sevgi dili vardır.

Temel dilin keşfedilmesi için çocuğun en çok ne istediğine ve neden yakındığına dikkat etmeliyiz. Örneğin, daima öğretmenine hediye getirmek isteyen bir çocuğun temel sevgi dilin armağan almak olduğunu gösterir. Ya da kendisiyle sık sık oyun oynanmasını, birlikte yürüyüşe çıkılmasını, oturup ona hikâye okunmasını istiyorsa temel sevgi dili nitelikli zamandır.

Çocuk ödevleri ile ilgili sürekli anne babasının yorumlarını duymak istiyorsa sevgi dili onay sözleri olabilir. Ya da “öğretmenim resmim güzel olmuş mu?” veya “Ev ödevim iyi olmuş mu?” gibi sorular soruyorsa bunların hepsi onay sözleri içindir. Bütün çocuklar onaylanmak güzel sözler duymak ister, buna ihtiyaçları da vardır. Ancak çocuğun talapleri genellikle bu alanda yoğunlaşıyorsa sevgi dilinin onay sözleri olması kuvvetle muhtemeldir.

Çocuk bazı şeyleri doğrudan sizden istemektense alamadığı şeylerden yakınıyor ve “bana hiç bakmıyorsun.” ve “hep arkadaşlarımla ilgileniyorsun” ya da “hiç birlikte oyun oynamıyoruz” şeklinde yakınıyorsa nitelikli zaman talep etmektedir.

Çocuğa temel sevgi dilini keşvetmek için iki seçenek sunmak her zaman daha yararlı olacaktır. Örneğin, “Güreşelim mi (fiziksel temas) yoksa birlikte bir hikâye mi

okuyalım (nitelikli zaman). “Tatil dönüşünde hediye mi(armağan) getirmemi istersin yoksa ne kadar harika bir çocuk olduğunla ilgili bir şiir yazmamı mı (onay sözleri)?” “Seni seviyorum, çünkü...” şeklinde başlayan cümle ile oynayacağımız oyunu mu (onay sözleri) isterdin yoksa kırılan oyuncağını tamir etmemi mi (hizmet davranışları)?” (Chapman ve Campbell, 2012).

Çocuğunuzun temel sevgi dilini araştırmaya başladığınızda, bu araştırmadan onlara bahsetmemeniz daha iyi olacaktır. Çocuklar doğaları gereği bencildirler. Sevgi dilleri kavramının sizin için önemli olduğunu kavrarlarsa anlık arzularını tatmin etmeniz için sizleri kullanmaktan çekinmezler. Eğer çocuğunuz neyin peşinde olduğunuzu merak ederse, “seni mümkün olduğu kadar her yoldan sevmek istiyorum ki böylece seni ne kadar önemseydiğimi anlayabilesin” şeklinde cevap verilebilir. Ona temel sevgi dilleri kavramından bahsetmek doru değildir (Chapman ve Campbell, 2012).

Sevgi dili her ne olursa olsun beş sevgi dilini de kullanmanın önemli olduğunu daima akılda tutmak gerekir. Beş sevgi dilini konuşmayı öğrenmek sadece çocuklarımızı değil eşlerimizi, arkadaşlarımızı, akrabalarımızı, öğrencilerimizi vb. bir ömür birlikte olacağımız insanları da beslememize yardımcı olur (Chapman ve Campbell, 2012).

2.9. Sevgi Diliyle İlgili Bazı Araştırmalar

Alan yazına bakıldığında “sevgi” ve “sevgi dili” üzerine birçok araştırma yapılmasına karşın “beş sevgi dili” ile ilgili sınırlı sayıda çalışma yapıldığı görülmektedir.

Altun (2010); “Çocuk Eğitiminde İlgi, Bilgi, Sevgi” adlı çalışmasıyla eğitimde ilgi ve sevginin bilgiyi aktarma konusunda önemini vurgulamaktadır. Bildiz (2006); “Çocuk Eğitiminde Sevgi”, adlı eserinde; eğitimde sevginin etkisini vurgulamakta ve çocuğa sevgi eğitimi verilmesi hususu üzerinde durmaktadır.

Chapman ve Campbell (2012); “Çocuklar İçin Beş Sevgi Dili”, eserinde fiziksel temas, onay sözleri, nitelikli zaman, armağanlar, hizmet davranışları, şeklinde sevgi dilini beş katagoride incelemiştir.

Chapman (2007), “Beş Sevgi Dili”, bu çalışmada eşler arasında beş sevgi dilini konuşmayı öğrenme ve baskın sevgi dilini kullanarak sevgi ve bağlılığın devam edeceğinden dem vurmaktadır.

Chapman (2007), “Gençler İçin Beş Sevgi Dili”, eserinde de ergenlik döneminde beş sevgi dilini kullanmanın gençlerin sevgi depolarını dolduracağı ve bu dönemi olumlu atlatacağı vurgulanmaktadır.

Chapman (2009), “Sevgiyle Değişen Hayatlar”, eserinde ise sevginin birçok hayatı değiştirdiği ve mutlu yaşam için önemi örnek yaşantılarla anlatılmaktadır.

Döğüşken (2010), “Her Yönüyle Empati ve Sevgi Dili”, kitabında “eğitim yanlışların yakalanmasıyla değil, doğruların yakalanmasıyla gerçekleşir” diyerek aile içi eğitimde empati ve sevgi dilinin önemi vurgulanmaktadır. Ayrıca Bozdağ (2007), “Sevgi Zekası”, Sevindi (2003), “Ne kadar Sevgi O kadar Çözüm”, Fromm (2000), “Sevgi ve Şiddetin Kaynağı”, Ercan (2014), “Öğretmenlerde Çocuk Sevgisi” makalesi, Fromm (1994), “Sevme Sanatı”, Buscaglia (1984), “Yaşamak, Sevmek ve Öğrenmek”, Gelbal (2010), “İlköğretim Öğretmenlerinin Çocuk Sevme Durumlarına Etki Eden Değişkenlerin İncelenmesi” makalesi, İman (2014), “Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Çocuk Sevgisi ve Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Motivasyonlarının İncelenmesi” makalesi, Kayacan (2007), “Çocuklar ve Sevgi Dili”, Kayadibi (2002), “Sevgi Faktörünün Eğitim Verimliliği Üzerine Etkisi” adlı makalesi, Kayserilioğlu (2013), “Kainatı Yöneten Güç Sevgi”, Sönmez (1987), “Eğitim Ortamında Sevgi”, Sönmez (1997), “Sevgi Eğitimi”, Taşkın (2009), “Aile İletişiminde Sevgi Dili, Ailede Sevgi Eğitimi”, Vakkasoğlu (2010), “Sevgi Merkezli Çocuk Eğitimi”, Yüksel (2012), “Eğitim ve Sevgi” gibi çalışmalar alanyazında yer almaktadır.

Görüldüğü gibi “sevgi ve sevgi eğitimi” üzerine birçok araştırma yapılmasına karşın “Eğitimde Beş Sevgi Dili” konusunda herhangi bir araştırmaya raslanmamıştır. Bu bakımdan bu çalışmanın, beş sevgi dilinin eğitim ortamlarında kullanılması ve bunun okullarda bir kültüre dönüşmesi hususunda sonraki çalışmalara zemin hazırlayacağı ve önemli katılar sağlayacağı düşünülmektedir.

BÖLÜM III

3. YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeli, evren ve örneklem, veri toplama araçları, verilerin toplanması ve verilerin analizine ilişkin bilgilere yer verilmektedir.

3.1. Araştırmanın Modeli

Öğretmen ve yöneticilerin eğitim-öğretim ortamlarında beş sevgi dilinin kullanımına ilişkin görüşleri doğrultusunda sevgi diline yükledikleri anlamları ortaya çıkarmaya yönelik bu çalışmada nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır.

Nitel araştırmalarda gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi veri toplama yöntemlerinin kullanıldığı, algıların ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konmasına yönelik nitel bir süreç izlenir (Yıldırım ve Şimşek, 2013). Nitel araştırma olgular ile ilgili bireylerin bakış açılarından görebilmeyi ve bu bakış açılarını oluşturan sosyal yapıyı ve süreçleri ortaya koymaya imkân vermektedir. Araştırmanın nitel olarak tasarlanmasındaki amaç, üzerinde çalışılan konu hakkında daha geniş bir bakış açısı elde etmektir (Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2012).

Bu çalışma beş sevgi dilinin eğitim-öğretim ortamlarında kullanımı ile ilgili daha geniş bir bakış açısı ortaya koyabilme adına nitel karakterli bir özellik arz etmekte ve tarama modelinde desenlenmiştir. Tarama modelleri geçmişte ve bugün var olan bir durumun mevcut hali ile betimlenmesi ve açıklanmasına dayanmaktadır (Balcı, 1995; Karasar, 2005). Nitel durum çalışmalarında belirli bir duruma yönelik sonuçların ortaya konulması amaçlanır. Ayrıca nitel durum çalışmasının temel özelliği belirli bir ya da birkaç durumu derinliğine araştırmaktır. Duruma ilişkin etkenlerin (birey, ortam, olay, süreç vb.) araştırılan durumu nasıl etkilediği ve araştırılan durumdan nasıl etkilendiğine yönelik derinlemesine araştırmayı kapsar (Yıldırım ve Şimşek, 2008). Durum çalışmalarında sonuçların birbirini doğrulanması amacıyla kapsamlı ve birden fazla veri toplama araçları kullanılır ve araştırma ile geniş çaplı sonuçlara ulaşılması hedeflenir. Araştırılan her durumun birbirinden farklı olmasından dolayı genellemesi mümkün değildir. Araştırma sonuçlarının benzer durumlara ilişkin örnekler ve deneyimler oluşturması beklenir (Kaya, 2008). Bu çalışma, eğitimde beş sevgi dilinin

kullanılmasının yönetici ve öğretmen görüşlerine dayalı olarak değerlendirilmesini ortaya koyan nitel desenli bir durum çalışmasıdır.

Araştırmanın veri toplama sürecinde görüşme tekniği kullanılmıştır. Nitel araştırmalarda sık kullanılan veri toplama tekniklerinden biride görüşme tekniğidir (Karasar, 2006). Görüşme yoluyla deneyimler, tutumlar, düşünceler, niyetler, yorumlar, zihinsel algılar ve tepkiler anlaşılmaya çalışılmaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2013).

Veri toplama sürecinde yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşme formunda araştırmacı önceden sormayı planladığı soruları içeren görüşme formu hazırlar (Türnüklü, 2000).

3.2. Evren ve Örneklem

Evreni 2017-1018 eğitim-öğretim yılında Kayseri ili Talas ilçesinde görev yapmakta olan bazı okul yöneticileri ve öğretmenlerden oluşmaktadır.

Çalışma nitel bir araştırma olarak desenlenmiş olduğundan örneklem ve evren değerlendirme biçimine gidilmemiştir. Bu kapsamda, araştırma evreni ilköğretim ve ortaokul olarak toplam 20 okuldandır oluşmaktadır. Kayseri ili Talas ilçesindeki ortaokullar ve ilköğretim okulları içinden maksimum çeşitlilik yöntemi ile 8 okul yöneticisi ve 28 öğretmen araştırma örneğini oluşturmaktadır.

Nitel araştırmalar için örneklem belirlemede kullanılacak farklı teknikler önerilmektedir. Bu teknikler arasında en çok kullanılanlardan birisi de maksimum çeşitlilik örnekleme tekniğidir. Maksimum çeşitlilik örneklemesinin kullanılmasındaki amaç sınırlı sayıda örneklem araştırma konusu ile ilgili mümkün olduğu kadar farklı nitelikteki katılımcıların dâhil edilmesini sağlamaktır. Maksimum çeşitlilik örneklemesinde araştırılan probleme ilişkin olarak katılımcıların özelliklerine uygun örneklem çeşitliliğini arttırmak gerekmektedir. Böyle belirlenmiş bir örneklem ile diğer örneklem belirleme yöntemlerine göre çok daha zengin bulgu ve sonuçlara ulaşılabilir (Yıldırım ve Şimşek, 2008). Maksimum çeşitlilikli örneklemlerde, evrende araştırılan durumlara ait kendi bünyesinde birbirine benzeyen değişik durumlar saptanır ve araştırma belirlenen durumlar ışığında yapılır (Akgün, Büyüköztürk, Çakmak, Demirel ve Karadeniz, 2013). Çalışma grubuna maksimum çeşitlilik örnekleme doğrultusunda belirlenen okullardan toplam 67 öğretmen ve yöneticiye ulaşılmış olup, eksiksiz ve

geçerli veri alınabilen 8'i yönetici ve 28'i öğretmen olmak üzere toplam 36 kişiden elde edilen veriler işleme tabi tutulmuştur.

3.3. Veri Toplama Aracının Geliştirilmesi

Araştırmanın veri toplama aracı hazırlanırken ilk olarak bireylerin bir olguya ilişkin yaşantılarını ve bunlara yüklediği anlamları ortaya çıkarmada araç olarak kullanıldığı araştırmalar incelenmiştir. (Gündüz ve Ocak, 2006; Kınay, Sevim ve Veyis, 2012; Çelikten, 2006; Aydın ve Pehlivan, 2010). Görüşme formu hazırlanırken kolay anlaşılır olma, odaklı sorular hazırlama, çok boyutlu sorular sormaktan kaçınma, açık uçlu sorular sorma, yönlendirmekten kaçınma ve sondalar hazırlama, farklı türden sorular yazma ve soruları mantıklı bir biçimde düzenleme ilkeleri dikkate alınmıştır (Yıldırım ve Şimşek, 2013). Bu ilkeler ışığında veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından "beş sevgi dilinin kullanımına" ilişkin yarı yapılandırılmış anket formu geliştirilmiştir. Bu doğrultuda araştırma kapsamında yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılarak katılımcılara kendilerine yöneltilen sorulara yönelik görüşlerini ifade etme imkanı sunulmuştur (Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E. Akgün, Ö. E. Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2013).

Veri toplama aracının hazırlanması amacıyla derinlemesine literatür araştırılmış, yapılan literatür taraması sonrası öğretmen ve okul yöneticileriyle ön görüşmeler yapılmış, açık uçlu sorulardan oluşan soru havuzu oluşturulmuştur. Anketin pilot uygulaması araştırmacının görev yaptığı okuldaki öğretmen ve yöneticilerle gerçekleşmiştir. Pilot uygulama sonrasında Nevşehir Hacı Bektaş Velî Üniversitesinde görevli öğretim üyelerinin ve Cumhuriyet Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nde eğitim bilimleri bölümü öğretim üyelerinden uzman görüşü alınarak veri toplama aracının geçerliliğine, güvenilirliğine ve uygunluğuna karar verilmiştir. Araştırma formuna yukarıda adı geçen üniversitelerin öğretim üyelerinden 3 alan uzmanı ile 3 dil uzmanına yönlendirilerek bilimsel ve dil geçerliği açısından uzman görüşü onayı alınmıştır. Uzman görüşleri dikkate alınarak toplamda 11 adet yarı yapılandırılmış sorunun yer aldığı görüşme formuna son hali verilmiştir.

Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formunda Yer Alan Sorular:

1. Eğitim öğretim ortamında sizin öğrenciye yönelik kullandığınız onay sözleri nelerdir?

2.Bu veya benzeri onay sözlerini kullandığımızda öğrencide nasıl bir tutumla karşılaşırınız?

3. Öğrencilerle nasıl nitelikli zaman geçiriyorsunuz?

4.Nitelikli zaman geçirdiğiniz öğrencilerdeki tutumlar nelerdir?

5. Sizin öğrenciye yönelik armağan/ödül verme düzeyiniz nedir?

6. Öğrenciye yönelik ne tür armağanlar/ödül paylaşırsınız?

7. Öğrenciye armağan/ödül verdiğinizde onda gözlemlediğiniz tutumlar nelerdir?

8. Öğrenciye armağan/ödül vermeniz onunla ilişkinizi nasıl etkilemektedir?

9. Sizinle öğrenciniz arasında ne tür ‘‘hizmet davranışları vardır?

10. Sizce sevgi dili gösterilirken öğrencilerle fiziksel temas (sevme, dokunma vb.) kullanılmalı mıdır?

11.Yukarıdaki beş sevgi dilinin hangisinin öğrencilerinizde daha baskın olduğunu tespit etmek için yaptığınız çalışmalar nelerdir?

3.4. Verilerin Toplanması

Araştırmanın verilerinin toplanması amacıyla yapılan görüşmeler 2017 yılı Ekim ve Kasım ayını kapsayacak şekilde iki ayda tamamlanmıştır. Görüşme formları 67 okul yöneticisi ve öğretmene uygulanmıştır. Bunlardan 28 öğretmen ve 8 okul yöneticisinin verileri değerlendirmeye alınmıştır.

Görüşmeler öncesinde Kayseri İl Milli Eğitim Müdürlüğünden alınan izin yazısı katılımcılara gösterilmiş ve katılımcılar tarafından görüşme formunun uygulanması için uygun zaman ve ortam belirlenmiştir. Görüşmelerden önce katılımcılara araştırma konusu hakkında bilgi verilmiştir. Görüşmeler katılımcıların istekleri doğrultusunda görüşme formu verilerek sorulan soruların cevaplanması şeklinde gerçekleşmiştir.

3.5. Veri Analizi

Görüşme sürecinde elde edilen görüşme formlarının çözümlenmesinde ilgili literatür dikkate alınarak okunmuştur. Objektifliği sağlamak amacıyla her bir katılımcıya bir sıra numarası verilmiştir. Görüşme formlarında elde edilen ham veriler “içerik analizi tekniği” kullanılarak analiz edilip yorumlanmıştır (Yıldırım ve Şimşek, 2005). Ayrıca, araştırma bulgularının iç-güvenirliğini ve geçerliğini artırmak amacıyla yönetici ve öğretmen görüşlerinden sıkça alıntılar yapılmıştır.

3.6. Verilerin Çözümü ve Yorumlanması

İçerik analizinde elde edilen veriler derinlemesine incelenir, veriler sınıflandırılır, veriler arasında ilişkilerin ve bağıntıların gösterilmesi amacıyla matris hazırlanır ve elde edilen sınıflamalar sayısal veriler ile sunulur (Yıldırım ve Şimşek, 2007).

Yönetici ve Öğretmenlerden toplanan verilerin düzenlenmesi 5 aşamada gerçekleştirilmiştir.

3.6.1. Aşama 1: Kâğıtların Okunması ve Numaralandırılması Aşaması:

Araştırmanın ilk aşamasında yönetici ve öğretmenlerden elde edilen anket formları okunmuş ve her birine katılımcı kelimesinin kısaltması olan “Ö” ile başlayan numaralar verilmiştir. (Ö1, Ö2 vb.)

3.6.2. Aşama 2: Eleme ve Arıtma Aşaması:

Bu aşama, okunan ve numara verilen anket formlarından bazılarının elendiği aşamadır. Yapılan eleme işleminin nedenleri:

- Ankete yazılan cümleler anlamlı ve okunaklı olmadığı için elenen anket formları.
- Oluşturulan bazı anket formlarında soru ile nedeni arasında anlamlı ilişki kurulamadığı için elenmiştir.
- Bazı katılımcıların araştırma formunun geçersiz sayılmasının nedeni ise doğrudan görüşlerini açıkladıkları için anket formları geçersiz sayılmıştır.

3.6.3. Aşama 3: Yeniden Organize Etme ve Derleme Aşaması:

Geçersiz formlar ayrıştırıldıktan sonra sınıf düzeylerine göre geçerli formlardan oluşan sıralanmış ve numaralandırılmış form listesi hazırlandı.

3.6.4. Aşama 4: Kategori Geliştirme Aşaması:

Ankete katılanların üretmiş olduğu düşünceler frekans analizi tekniğiyle kategorileştirildi.

3.6.5 Aşama 5: Veri Analizi için Verilerin Bilgisayara Aktarılarak Tablolaştırılması:

Öğretmenlerin ve yöneticilerin oluşturduğu bilgilere dayalı dağılımları gösteren tablolar gruplandırılmasından sonra bütün veriler bilgisayara aktarılmış ve her bir öğretmen ve yöneticiyi temsil eden sayısal olarak (f) ve yüzdesi (%) hesaplanmıştır.

3.7. Geçerlik ve Güvenirlik

On bir sorudan oluşan görüşme formunun kapsam geçerliliğine uygun uzman görüşlerine başvurulmuştur. Gelişmiş olduğumuz görüşme formu, Cumhuriyet Üniversitesi ve Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalında üç öğretim üyesinin görüşüne sunulmuş, uzman görüşleri doğrultusunda sorularla ilgili gerekli düzenlemeler yapılmıştır. Son haline getirilen görüşme formu Kayseri ili Talas ilçesi Toki Şehit Levent Çetinkaya Ortokulu ve ilkokulu öğretmenlerinden beş öğretmen ile pilot uygulama yapılmıştır. Böylece soruların öğretmenler tarafından anlaşılabilirliği sınanmıştır. Öğretmenlere anlaşılmayan kısımlar sorulmuş ve bunlarla ilgili küçük değişiklikler yapılmıştır. Yapılan pilot uygulamayla görüşme formuna son şekli verilmiştir.

Elde edilen verilerin anlamı değiştirilmeden, araştırmacının kendi düşünceleri doğrultusunda seçicilik yapılmadan, araştırılan konuyu bütün gerçekliğiyle doğru bir şekilde ayrıntılı olarak ortaya koymaya çalışılmış ve rapor edilmiştir (Bilgin, 2006).

Güvenirlik ise kısaca araştırma sonuçlarının tekrar edilebilirliği ile ilgilidir ve araştırma sonuçlarının inandırıcılığı açısından önemli görülmektedir (Yıldırım ve Şimşek, 2013). Bu doğrultuda araştırmacının güvenilirliğini artırmak amacıyla araştırma

sonucu elde edilen veriler objektif bir şekilde sunulmaya çalışılmıştır. Araştırma sonuçları katılımcıların anlayacağı şekilde açıkça ifade edilmiştir. Verilerin analizinde ön yargısız davranılmış, geçerli olmayan veriler ayıklanmıştır. Araştırmanın gerçekleştiği süreç ve ortamlar detaylı açıklanmış, katılımcıların alıntıları ile veriler desteklenmiştir. Toplanan veriler içerik analizi ile sunulmaya çalışılmıştır.

BÖLÜM IV

4. BULGULAR

4.1. Demografik Özelliklere İlişkin Bulgular

Araştırmaya katılan yönetici ve öğretmenlerle ilgili demografik özelliklerini yansıtan bulgular aşağıda verilmiştir.

4.1.1. Cinsiyete Değişkenine İlişkin Bulgular

Araştırmaya katılan yönetici ve öğretmenlerin cinsiyete göre dağılımı Tablo 1’de gösterilmiştir.

Tablo 1: Çalışma Grubunun Cinsiyete Değişkenine Göre Dağılımı

Cinsiyet	N	F (%)
Kadın	23	63,9
Erkek	13	36,1
Toplam	36	100

Çalışma grubundaki öğretmenlerin cinsiyete göre dağılımına Tablo 1 üzerinden bakıldığında; araştırmada 23 kadın ve 13 erkek olmak üzere toplam 36 öğretmenin görüşlerine yer verilmiştir. Bunlardan kadın cinsiyetinin %63,9 ile çoğunlukta katıldığı, erkek katılımcı sayısının ise toplam katılımcı sayısının %36,1’ine tekabül ettiği görülmektedir.

4.1.2. Mesleki Kıdeme İlişkin Bulgular:

Çalışma grubundaki yönetici ve öğretmenlerin mesleki kıdeme göre dağılımı Tablo 2’ de gösterilmiştir.

Tablo 2: Çalışma Grubundaki Öğretmenlerin Mesleki Kıdeme Göre Dağılımı

Mesleki Yıl	N	F (%)
0-9 Yıl	4	11,1
10-19 Yıl	20	55,5
20 Yıl ve Yukarı	12	33,3

Mesleki kıdem değişkenine göre 10-19 yıl çalışma süresinin 20 katılımcı (%55,5) ile çoğunlukla temsil edildiği, 20 yaş ve üzeri 12 (33,3) ile 2. sırada yer aldığı, 0-9 yıl kıdeme sahip katılımcı sayısının 4 (%11,1) ile en az olduğu görülmektedir.

4.1.3. Katılımcı Sayısına İlişkin Bulgular:

Çalışma grubundaki öğretmen ve yöneticilerin dağılımı ile ilgili veriler aşağıda Tablo 3' de gösterilmiştir.

Tablo 3: Çalışma Grubundaki Öğretmen ve Yönetici Dağılımı

Görev Tanımı	N	F (%)
Öğretmen	28	77,7
Yönetici	8	22,3

Çalışma grubunun 28 katılımcı (%77,7) oranıyla öğretmenlerden oluştuğu, buna karşın yöneticilerin 8 katılımcı (%22,3) ile temsil edildiği görülmektedir.

4.1.4. Branşlara İlişkin Bulgular:

Çalışma grubundaki öğretmenlerin branşlara göre dağılımı aşağıdaki Tablo 4' de gösterilmiştir.

Tablo 4: Çalışma Grubundaki Öğretmenlerin Branşlara Göre Dağılımı

Branş	N	F (%)
Sınıf Öğretmeni	11	30,5
Sosyal Bilgiler	5	13,8
Türkçe	4	11,1
Rehberlik	3	8,3
Din Kül.Ahl.Bil.	3	8,3
Matematik	3	8,3
Beden Eğitimi	2	5,5
İngilizce	2	5,5
Fen Bilgisi	1	2,7
Görsel Sanatlar	1	2,7
Bilişim	1	2,7

Çalışmaya katılan öğretmen ve yöneticilerin branşlarına göre dağılımına bakıldığında 11 katılımcı (% 30,5) ile en çok sınıf öğretmenlerinin temsil edildiği, buna karşın sırasıyla 5 katılımcı (%13,8) ile Sosyal Bilgiler, 4 katılımcı (%11,1) ile Türkçe, 3'er katılımcı (%8,3) ile Rehberlik, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi ile Matematik branşlarının, 2'şer katılımcı (% 5,5) ile Psikolojik Danışma ve Rehberlik ve Beden Eğitimi, sonrasında 1'er katılımcı (% 2,7) ile de Fen Bilgisi, Görsel Sanatlar ve Bilişim Teknolojileri branşlarının en az oranda temsil edildiği görülmektedir.

4.1.5. Yaşa ilişkin Bulgular:

Araştırmaya katılan yönetici ve öğretmenlerin yaş ile ilgili bulguları Tablo 5' de aşağıda gösterilmektedir.

Tablo 5: Katılımcıların Yaşa Göre Dağılımı

Yaş	N	F (%)
20- 29	0	00,0
30-39	16	44,5
40 ve Üzeri	20	55,5

Çalışma grubunun yaş dağılımına bakıldığında 20 katılımcı (%55,5) ile 40 yaş üzeri temsil edilen grubun çoğunlukta olduğu görülürken 16 katılımcı (%44,5) ile 30-39 yaş arası öğretmenlerin ise 2. sırada olduğu, 20-29 yaş arası katılımcının olmadığı görülmektedir.

4.1.6. Medeni Durumla İlişkin Bulgular:

Araştırmaya katılan yönetici ve öğretmenlerin medeni durumlarına ilişkin veriler aşağıdaki Tablo 6 da gösterilmiştir.

Tablo 6: Katılımcıların Medeni Duruma Göre Dağılımı

Medeni Durum	N	F (%)
Evli	34	94,5
Bekâr	2	5,5

Çalışma grubunun medeni durumuna bakıldığında 34 (%94,5)' nin evli olduğu, 2 katılımcının (%5,5)'inin ise bekâr olduğu görülmektedir.

4.1.7. Çocuk Duruma İlişkin Bulgular:

Araştırmaya katılanların çocuk durumları ile ilgili veriler Tablo 7 de aşağıda gösterilmiştir.

Tablo 7: Katılımcıların Çocuk Duruma Göre Dağılımı

Çocuk Durumu	N	F (%)
Evet var	32	88,9
Hayır yok	4	11,1

Çalışmaya katılan öğretmenlerin 32 (%88,9)' unun çocuk sahibi olduğu görülürken, 4 katılımcının (%11, 1) ile çocuğunun olmadığı görülmektedir.

4.1.8. Çalıştığı Okul Türüne İlişkin Bulgular:

Araştırmaya katılan yönetici ve öğretmenlerin görev yaptığı okul türüne ilişkin veriler Tablo 8 de aşağıda gösterilmiştir.

Tablo 8: Katılımcıların Görev Yaptığı Okul Türüne Göre Dağılımı

Görev Yaptığı Okul Türü	N	F (%)
İlkokul	11	30,6
Ortaokul	25	69,4

Çalışmaya katılan katılımcıların görev yaptığı okul türüne göre dağılımına baktığımızda, 25 katılımcı (%69,4) oranında ortaokulda görev yaptığı, 11 katılımcının (%30,6) oranı ile ilkokulda görev yaptığı görülmektedir.

4.2. Araştırmanın Birinci Alt Problemi İlişkin Bulgular:

4.2.1. Kullanılan Onay Sözlerine İlişkin Bulgular:

Araştırmanın birinci alt problemi, “Öğretmen ve yöneticilerin eğitim ortamında kullanılan belli başlı onay sözlerine ilişkin görüşleri nelerdir?” şeklindedir. Bu alt problem ile ilgili bulgular aşağıda Tablo 9 da gösterilmiştir.

Tablo 9: Katılımcıların Kullandığı Onay Sözcükleri

Onay Sözcükleri	N	F (%)
Doğru	21	58,3
Anlaştık	20	55,5
Haklısın	18	50
Başarılısın	18	50
Tebrikler	18	50
Harikasın	17	47,2
Süpersin	15	41,6
Aferin	12	33,3
Tamamen katılıyorum	8	22,2
Yakışıklısın	8	22,2
Mükemmelsin	7	19,4
Katılıyorum	7	19,4
Senin gibi düşünüyorum	6	16,6
Güzelsin	6	16,6
Pozitif düşünce	4	11,1

Tablo 9'a göre katılımcılara "Eğitim-Öğretim ortamlarında sizin öğrenciye yönelik kullandığınız onay sözcükleri nelerdir?" sorusu yöneltilmiş ve bu soruya verilen cevaplara bakıldığında; 21 katılımcı (%58,3) "doğru", 20 katılımcı (%55,5) ile "anlaştık", 18'er katılımcı (%50)'sinin "haklısın", "başarılısın, tebrikler" şeklinde çoğunlukla kullanıldığı görülmüştür. Buna karşın 17 katılımcının (%47,2) ile "harikasın", 15 (%41,6) ile "süpersin", 8'er katılımcının (%22,2) ile "tamamen katılıyorum ve yakışıklısın", 7'şer katılımcının (%19,4) ile "mükemmelsin ve katılıyorum", 6 katılımcının (%16,6) oranında "senin gibi düşünüyorum ve çok güzelsin", en az katılımcı 4 (%11,1) ile "pozitif düşünce" şeklinde onay sözcüklerini kullandıkları görülmektedir.

"Bunlar haricinde kullandığınız onay sözcükleri nelerdir?" sorusuna;

Ö3 "akıllısın, zekisin, bravo vb."

Ö9 “mükemmelsin”

Ö10 “pozitif düşünce, pozitif enerji, pozitif davranış şeklinde üretebileceğimiz pozitif kelimesini kullanıyorum”

Ö18 “Çok daha fazlasını yapabileceğini görüyorum, senin bu güzel özelliklerine dünyanın ihtiyacı var.”

Ö19 “güzel yapmışsın, istediğim gibi, doğru yolda ilerliyorsun”

Ö23 “sana güveniyorum, sana inanıyorum”

Ö25 “Bravo”

Ö26 “bravo, kesinlikle”

Ö27 “bak doğru ben öyle düşünmemiştim. Bugün ne güzel olmuşsun. Senden daha iyi var mı ya! Bak ne güzel oldu.”

Ö29 “Senin bakış açında doğru olabilir.”

Ö31 “Tamamdır”

Ö32 “Matematik canavarısın”

Ö33 “Güzel” şeklinde görüş bildirmişlerdir.

4.2.2. Onay Sözlere Sonrası Tutumlara İlişkin Bulgular:

Araştırmaya katılan yönetici ve öğretmenlerin kullandıkları onay sözleri sonrasında karşılaştıkları tutumlar ile ilgili bulgular Tablo 10’ da gösterilmiştir.

Tablo 10: Onay Sözlere Sonrasında Karşılaşılan Tutumlar

Tutumlar	N	F (%)
Güven duyar	31	86,1
Gururlanır	26	72,2
Teşekkür eder	20	55,5
Gülümser	18	50
Utandır	7	19,4
Sessiz kalır	4	11,1
Başını öne eğer	2	5,7
Şımarır	1	2,7
Kızır	1	2,7

Tablo 10'a göre, "Onay sözleri sonrasında karşılaşılan tutumlar nasıldır?" sorusuna ilişkin görüşler incelendiğinde; 31 katılımcı (%86,1)' i "güven duyar", 26 katılımcı (%72,2)' si "gururlanır", 20 katılımcı (%55,5)'i "teşekkür eder", 18 katılımcı (%50)' si "gülümser" şeklinde çoğunluk görüşünü yansıtmıştır. Buna karşın 7 katılımcı (%19,4)' ü "utanır", 4 katılımcı (%11,1)' i "sessiz kalır", 2 katılımcı (%5,7)' si "başını öne eğer", 1 katılımcı (%2, 7)' si "şımarır ve kızır" şeklinde görüş bildirmişlerdir.

Bunlar haricinde karşılaştığımız tutumlar nelerdir? Sorusuna ise; 8 katılımcı (%22,2) ile aşağıdaki şekilde görüş belirtmişlerdir.

Ö5 "Onay almak için sürekli parmak kaldırır. Derslerde kendini öne çıkarır."

Ö9 "Sarılır"

Ö11 "Saygı duyar"

Ö16 "Manalı bakışlar sergiler"

Ö18 "Gözlerinin içi güler özel hisseder"

Ö21 "Öğretmene karşı sevgisi artar"

Ö35 "Kendine değer verildiğini hisseder"

4.3. Araştırmanın İkinci Alt Problemine İlişkin Bulgular

4.3.1. Nitelikli Zaman Geçirmeye İlişkin Bulgular:

Araştırmanın ikinci alt problemi “Öğretmen ve yöneticilerin eğitim ortamında öğrencilerle nitelikli zaman geçirilmesine ilişkin görüşleri nelerdir?” şeklinde belirlenmiş olup bu alt problemle ilgili bulgular Tablo 11’de aşağıda gösterilmiştir.

Tablo 11: Nitelikli Zaman

Nitelikli Zaman	N	F (%)
Kitap okuma	20	55,5
Eğitici oyunlar	16	44,4
Sohbet	16	44,4
Sinema-tiyatro	8	22,2
Film izleme	8	22,2
Sportif faaliyetler	8	22,2
Gezi	8	22,2
Ziyaretler	6	16,6
Kahvaltı	6	16,6
Müzik dinleme	3	8,3

Tablo 11’ e göre “öğrencilerle nasıl nitelikli zaman geçiriyorsunuz?” sorusuna verilen cevaplar incelendiğinde: 20 katılımcı (%55,5) ile “kitap okuma”, 16 katılımcı (%44,4) ile “sohbet” ve 16 katılımcı (%44,4) ile “eğitici oyunlar” şeklinde çoğunlukla birlikte zaman geçirdikleri verilere yansımıştır. Buna karşın; 8 katılımcı (%22,2) oranında “sportif faaliyet, 8 katılımcı (%22,2) ile “film izleme”, 8 katılımcı (%22,2) ile gezi yapma” ve 3 katılımcı (%8,3) ile en az oranda “müzik dinleme”, şeklinde nitelikli zaman geçirmeye ilişkin görüşler verilere yansımıştır.

‘Bunlar Haricinde Yaptığınız Etkinlikler Nelerdir?’ sorusu yöneltilmiş, 13 katılımcı (%36,1) aşağıdaki gibi görüş bildirmişlerdir.

Ö5 “Sorunu olduğunu hissettikrimi dinlerim”

Ö8 “Bireysel görüşme, grupta görüşme”

Ö9 “Sinema ve tiyatroya gitme, aileleriyle birlikte kahvaltietkinlikleri”

Ö13 “Halk oyunları oynayarak”

Ö14 “Daha çok yaşanmış olaylar üzerinden anlatım yapılır, öğrencilerinde katılımı duygusal olarak sağlar”

Ö15 “Psikolojik danışma ve öğrenci görüşmeleri”

Ö18 “Bireysel görüşme”

Ö19 “İzlenimleri yazma, inceleme, analiz”

Ö21 “Drama, resim, el sanatları”

Ö22 “İşlediğimiz konularda geçen yerlerin özellikleri anlatılır, varsa o yerin veya kişinin fotoğrafı gösterilir”

Ö27 “Ders anlatımında dersle ilgili oyunlar”

Ö35 “Ders dışı faaliyetler, egzersiz, oyun vs.”

Ö36 “Uygulama ve diyalog”

4.3.2. Gözlenen Tutumlara İlişkin Bulgular:

Araştırmaya katılan yönetici ve öğretmenlerin nitelikli zaman sonrası gözlenen tutumlarla ilgili görüşlerini yansıtan bulgular Tablo 12’ de gösterilmiştir.

Tablo 12: Nitelikli Zaman Geçirilme Sonrası Gözlenen Tutumlar

Tutumlar	N	F (%)
Olumlu	33	91,7
Nötr	3	8,3
Olumsuz	0	0

Tablo 12' ye göre nitelikli zaman geçirdiğiniz öğrencilerdeki tutumlar nelerdir? Sorusuna verilen cevaplar incelendiğinde, 33 katılımcı (%91,7)' si "olumlu" tutum içerisinde olduklarını, 3 katılımcının (%8,3)' i nötr, buna karşın katılımcılar arasında olumsuz görüş belirten olmamıştır.

Bunlar haricinde karşılaştığınız tutumlar nelerdir? Sorusuna 13 katılımcı (%36,1) ile aşağıdaki gibi görüş bildirmişlerdir.

Ö1 "İlgiye yönelik samimi ilişkiler kurmak"

Ö3 "Okula ve öğretmene karşı sempati kurma gibi"

Ö5 "Derse ilgisi artar, öğrenci gördüğü yerde selam verir"

Ö9 "Çok mutlu"

Ö10 "Sevgi geliyor, sizi daha çok seviyor. Güven geliyor size daha çok güveniyor. Bilgelik geliyor hem kendini hem sizi daha bilgili görmeye başlıyor"

Ö13 "Derslerde daha aktif, hayatta daha becerikli"

Ö17 "Sizden sürekli aynı şekilde davranmanızı bekliyor"

Ö18 "Güven ve sevgi artışı"

Ö21 "Kendini ifade edebilmenin rahatlığı"

Ö27 "Farklı tepki veren de tepksiz kalanda olabiliyor"

Ö29 "Derse motive oluyorlar"

Ö30 "Daha çok nitelikli zaman geçirme isteği"

Ö35 "Özgüvenleri geliyor, iletişim becerileri artıyor, sosyalleşiyorlar"

4.4. Araştırmanın Üçüncü Alt Problemine İlişkin Bulgular

Araştırmanın üçüncü alt problemi “Öğretmen ve yöneticilerin hediye alıp vermeye ilişkin görüşleri nelerdir?” şeklinde belirlenmiş olup bu alt problemle ilgili bulgular aşağıdaki tablolar halinde gösterilmiştir.

4.4.1. Öğrenciye Hediye Verme Düzeyine İlişkin Bulgular

Araştırmaya katılan katılımcıların ne sıklıkla hediye verdikleri ile ilgili bulgular Tablo 13’ de aşağıda gösterilmiştir.

Tablo 13: Hediye Verme Düzeyin

Hediye Verme Sıklığı	N	F (%)
Her zaman	2	5,6
Sıklıkla	6	16,7
Kısmen	12	33,3
Nadiren	14	38,9
Hiç	3	8,3

Tablo 13’ e göre ne sıklıkta ödül kullanımı söz konusudur? Sorusuna verilen cevaplar incelendiğinde 14 katılımcı (%38,9) “nadiren”, bunu takiben 12 katılımcı (%33,3) “kısmen”, şeklinde çoğunluklu görüş ifade ederken; buna karşın 6 katılımcı (%16,7) “sıklıkla”, 3 katılımcı (%8,3) “hiç” ve 2 katılımcı (%5,6) ile “her zaman” şeklinde ifadeler az kullanılmıştır.

4.4.2. Hediye Türlerine İlişkin Bulgular

Katılımcıların öğrencilere ne tür hediye verdikleri ile ilgili bulgular aşağıdaki Tablo 14’ de gösterilmiştir.

Tablo 14: Hediye Türleri

Hediye Türleri	N	F (%)
Kitap	9	25
Okul dışı faaliyetler (gezi, yemek, tiyatro, sinema vd.)	8	22,2
Çikolata-şeker	5	13,8

Tablo 14'e göre "Verdiğiniz hediye türleri nelerdir?" sorusuna 9 katılımcı (%25) oranında "kitap" hediye ederim derken, 5 katılımcı (%13,8) i çikolata, 8 katılımcı (%22,2) ile de genellikle "okul dışı faaliyetler" yaparak ödüllendiririm şeklinde ifade ettikleri görülmektedir.

Yukarıdaki tabloda soruya yönelik verilen cevaplar arasından bazıları aşağıda yer almaktadır.

Ö2 "Öğrencilere genellikle kitap hediye ederim."

Ö5 "Genellikle okul dışı gruplar halinde yemeğe veya sinemaya götürürüm, daha motive edici oluyor"

Ö11 "Küçük heiyelerin yanında gözlem kağıdına artıveririm"

Ö18 "Not, görev ve yetki verme"

Ö19 "Sevdikleri meyveler, kitap, kırtasiye araçları, Birlikte sevdikleri film veya yerlere gezi."

Ö21 "Öğrenci motivasyonunu artıran sözler verilen armağandan daha önemlidir"

Ö24 "Başkanlık gibi sorumluluk verme, ayın öğrencisi seçme, velisine teşekkür mesajı gönderme, oyuncak gibi hoşuna giden somut bir eşya verme"

Ö36 "Boya takımı, resmî belge"

4.4.3. Hediye Sonrası Gözlenen Tutumlar:

Sevgi gösterisi olarak verilen hediyeler sonrasında öğrencilerde gözlenen tutumlarla ilgili bulgular Tablo 15' de aşağıda gösterilmiştir.

Tablo 15: Sevgi Göstergesi Olarak Verilen Ödüle İlişkin Tutumlar

<p><i>“Mutlu olur, kendine değer verildiğini hisseder”.</i></p> <p><i>“Olumlu ve motive edici”.</i></p> <p><i>“Daha olumlu bir izlenim olur”.</i></p> <p><i>“Kendine güven, gurur duyma”.</i></p> <p><i>“Dersi seviyor, motivasyonu artırıyor, rekabet oluyor”.</i></p> <p><i>“Daha çok konsantre oluyorlar”.</i></p>

Tablo 15’e göre Sevgi göstergesi olarak verilen ödül sonrası tutumlara ilişkin verilere bakıldığında; “Mutlu olur, kendine değer verildiğini hisseder”, “Olumlu ve motive edici”, “Daha olumlu bir izlenim olur”, “Kendine güven gurur duyma”, “Dersi seviyor, motivasyonu artırıyor, rekabet oluyor”, “Daha çok konsantre oluyorlar”. Şeklinde görüşler verilere yansımıştır.

4.4.4. Hediyein Öğretmen- Öğrenci İlişisine Etkisine İlişkin Bulgular

Yönetici ve öğretmenlerin hediyein öğrenci ile ilişkisini nasıl etkilediğine dair görüşlerini yansıtan bulgular Tablo 16’ da aşağıda gösterilmiştir.

Tablo 16: Hediye İlişkileri Nasıl Etkiler

<p><i>“Olumlu”.</i></p>
<p><i>“Daha sıcak ve samimi bir ilişki sergiler”.</i></p>
<p><i>“Olumlu yönde etkiler. Öğrenciye vermek istediği şeyleri daha kolay verirsiniz”.</i></p>
<p><i>“Öğrencilerin okul dışında daha rahat kendini ifade ettiklerini görüyorum. İletişim kolaylaşıyor. Öğretmen ve arkadaşlarıyla vakit geçirmek daha eğlenceli geliyor”.</i></p>
<p><i>“Sevgi ve saygı artmakta”.</i></p>

Tablo 16’ ya göre “Verilen hediyeler öğretmen öğrenci ilişkisini nasıl etkilemektedir?” sorusu katılımcılara yöneltilmiş ve alınan cevaplara bakıldığında; katılımcıların büyük çoğunluğu “olumlu”. “Daha sıcak ve samimi bir ilişki sergiler”. “Olumlu yönde etkiler. Öğrenciye vermek istediği şeyleri daha kolay verirsiniz”. “Öğrencilerin okul dışında daha rahat kendini ifade ettiklerini görüyorum. İletişim

kolaylaşıyor. Öğretmen ve arkadaşlarıyla vakit geçirmek daha eğlenceli geliyor”. “Sevgi ve saygı artmakta”. Bunlara ilaveten bu konuyla ilişkili olarak şu görüşlere de yer verilmiştir. Ö/11 "olumlu tutum sergiliyor. Kendine güven duygusu artıyor. Daha başarılı oluyor" yine Ö/15 "Büyük çoğunluğunda mutluluk duygusu gözlenir, bazı çocuklarda utangaçlık bazılarında da gurur ifadeleri olur. Teşekkürlerini iletirler ve çok büyük çoğunluğunda yaklaşımı daha yapıcı ve olumlu hale gelir". Ö/18' de "Daha sorumluluk sahibi, arkadaşlarına örnek olacak nitelikte kendine güven ve başarıma gururu sergiler". Ö/29 "Değerli olduğunu hissettiği için yakınlık kurmaya çalışır". Ö/31 "Daha samimi davranır. Derse ilgisi artar". Bu gibi görüşler verilere yansımıştır.

4.5. Araştırmanın Dördüncü Alt Problemine İlişkin Bulgular

Araştırmanın dördüncü alt problemi “Öğretmen ve yöneticilerin hizmet davranışı türlerine ilişkin görüşleri nelerdir?” şeklinde belirlenmiş olup bununla ilgili bulgulara Tablo 17’ de yer aşağıda yer verilmiştir.

Tablo 17: Hizmet Davranışları

Hizmet Davranışları	N	F (%)
Yardımlaşma	21	58,3
Paylaşma	23	63,9
Dinleme	22	61,1
İlgi gösterme	24	66,7
Rehberlik	28	77,8
Aile ile özel görüşmeler	8	22,2

Tablo 17’ de “Sizinle öğrencileriniz arasında ne tür hizmet davranışları vardır?” sorusu sorulmuştur. Bu soruya verilen cevaplara bakıldığında 28 katılımcı (%77,8) “rehberlik”, 24 katılımcı (%66,7) ile “ilgi gösterme”, 23 katılımcı (%63,9) ile “paylaşma”, 22 katılımcı (%61,1) “dinleme”, 21 katılımcı (%58,3) “yardımlaşma” ve 8 katılımcı (%22,2) gibi çok az bir oranda ise “aile ile görüşme” yaparım. Şeklinde hizmet davranışları ile ilgili görüşler verilere yansımıştır. Bunların haricinde hizmet davranışları nelerdir sorusuna Ö9 “aile ile özel görüşmeler”, Ö17 “sağlık hizmeti”, Ö19

“birlikte iş yapma, birlikte karar alma”, Ö27 “davranışları ve konuşmaları takip etme” gibi örüşleri verilere yansımıştır.

4.6. Araştırmanın Beşinci Alt Problemine İlişkin Bulgular

Araştırmanın beşinci problemi “Öğretmen ve yöneticilerin fiziksel temas ilişkin görüşleri nelerdir?” Şeklinde olup bununla ilgili bulgular Tablo 18, Tablo 19, Tablo 20 ve Tablo 21’ de gösterilmiştir.

4.6.1. Fiziksel Temas Kullanımına İlişkin Bulgular

Katılımcıların fiziksel temas kullanımına ilişkin tutumları ile ilgili bulgular aşağıdaki Tablo 18’ de gösterilmiştir.

Tablo 18: Fiziksel Temas Kullanımı

Fiziksel Temas	N	F (%)
Evet	21	58,3
Hayır	8	22,2
Kararsız	7	19,5

Tablo 18’ e göre “Sevgi dilinin bir parçası olarak öğrencilere fiziksel temas kullanılmalı mıdır? Sorusu yöneltmiş buna göre 21 (%58,3) oranıyla “evet” fiziksel temas kullanıyorum, 8 (%22,2) oranında ise “hayır” sevgi dili bağlamında herhangi bir fiziksel temasta bulunmuyorum”, 7 (%19,5) oranıyla “bu konuda hep kararsız kalıyorum” şeklinde görüş bildirmişlerdir. Diğer taraftan sevgi dili kapsamında aşağıdaki şekilde fiziksel temas kullanıldığı görülmüştür.

4.6.2. Hayır Diyenlerin Gerekçelerine İlişkin Bulgular

Katılımcılardan fiziksel temas kullanmayanların gerekçeleri kendi ifadeleri ile aşağıda verilmektedir.

Ö/5 “Son dönemlerde yaşanan olaylardan dolayı tedirginlik duyuyorum. Yanlış anlaşılmalara maruz kalmak istemiyorum. Yine de onay tebrik amaçlı kafalarını okşuyorum. Sırtını sıvazlama oluyor bazen”.

Ö/6 “Günümüzde bu tür olaylar masum olmaktan çıkmıştır. Siz iyi niyetle hareket etseniz de karşı taraftan yanlış anlaşılmaya müsaittir”.

Ö/8 “İşin doğası gereği”

Ö/11 “Öğrenci ve ailelerin yaklaşımı olumsuz olabiliyor olay farklı yönlere çekilebiliyor, öğretmen olarak fiziksel temastan çekiniyoruz”.

Ö/11 “Öğrenci ve ailelerin yaklaşımı olumsuz olabiliyor olay farklı yönlere çekilebiliyor, öğretmen olarak fiziksel temastan çekiniyoruz”.

Ö/17 “Fiziksel teması her öğrenci farklı algılayabiliyor, evinde şiddet gören öğrenci sizin yaklaşımınıza ağlayarak tepki verebilir, ortaokul için uygun değil”

Ö/22 “Kız öğrencilere dokunmuyoruz ama son zamanlarda taciz gibi olaylar yüzünden ve ergenlik döneminde olmalarından çok dokunmuyoruz”

Ö/27 “alışkanlık yapmaması için, farklı anlamlara gelebileceğini düşündüğüm için, iki kızım olduğuiçin”

Ö/34 “Bazen yanlış anlaşılmalar olabilir, özellikle ortaokul çocukları ergenlik döneminde olduğundan yanlış anlayabilir ölçülü bir şekilde olmalı”

4.6.3. Evet Diyenlerin Gerekçelerine İlişkin Bulgular:

Katılımcılardan fiziksel temas kullanıyorum şeklinde görüş belirtenlerin gerekçeli görüşleri:

Ö/2 “Öğrenciler sevdiklerini göstermek amacıyla sarılmak gibi davranışlar göstermektedir. Siz buna tepkisiz kaldığınız zaman bunu anlamakta zorluk çektiği için şaşkın bir halde kalmaktadır”.

Ö/3 “Çünkü çocuklar sevgi dilini gösterirken sevmeye, başını okşama gibi fiziksel temastan daha çok hoşlanmaktadır. Fakat bu dönemlerde fiziksel temas geçerliliğini kaybetmiştir”.

Ö/4 “Yaşı gereği başının okşanması ya da sırtının sıvazlanması onları motive ettiğine inanıyorum”.

Ö/9 “İlkokul öğrencileri fiziksel temastan hoşlanıyor. Başını bile okşasanız yüzü gülüyor size güvendiğini belli ediyor, mutlu oluyor”

Ö/10 “İnsanların enerji akışı için fiziksel temas şart”

Ö/13 “Öğretmen bir anlamda baba ve anne gibi çocuklarda bunu görmek yaşamak istiyorlar”

Ö/14 “Çünkü her öğrenci aynı değil, bazıları dokunsal olarak daha etkilidir (başını okşama, sırtını sıvazlama v.b.)”

Ö/16 “Sevgi sözle davranış ise sözü onaylamak içindir”

Ö/18 “Çünkü ben dokunsal bir insanım. Sevdiğim şeylere bir şekilde dokunmalıyım. Çünkü her ne kadar günümüzde karşılıklı kirlenmiş olsa da insan buna muhtaç”

Ö/19 “Küçük öğrencilerin başını okşama, sırtını sıvazlamak ve yanaklarını, hafifçe sıkmak gibi öğretmen teması, o öğrenciye ödül gibi gelir. Öğrenciyi motive eder ve tetikler”.

Ö/20 “Dokunma derken, omuza dokunma, saçını okşama veya sırtını sıvazlama dışında omamalı”

Ö/21 “İlkokul çocukları sevgiyi yakından hissederse daha okula ve öğretmene güveni artıyor. Bütün canlılara sevgi ancak dokunarak verilebilir. Bu doğanın kanunudur.”

Ö/23 “1 ve 2. Sınıfta sevgilerini dokunarak sarılarak gösterdikleri için ilk yıllarda olabilir ama 2.ve 3. Sınıflarda çocuklar bizi ve duygularımızı tanıdığı için gerek olmadığını düşünüyorum.”

Ö/24 “Çünkü insan dokunsal bir varlıktır ve duygu ve düşünceler beden diliyle daha iyi aktarılır.”

Ö/25 “Çocuğun başını okşamak ona güven duygusu ve önemsenme hissi verir. Çocuk kendini değerli hisseder.”

Ö/26 “Öğrenci sevildiğini ve önemsedildiğini düşünür. Fakat deneyimlerimden çocukların fiziksel ve duygusal gelişimlerinin dikkate alınması gerektiğini düşünüyorum.”

Ö/29 “Beden dili ullanak öğrenciyi olumlu etkiliyor.”

Ö/31 “Sevgimizi başını okşayarak, sırtını sıvazlayarak, sarılarak gösteririz.”

Ö/32 “Öğrenci özen gösterildiğini, değer verildiğini daha iyi hisseder.”

Ö/33 “Bizim toplumumuzun karakteristik özelliği sevgimizi beden diliyle ifade etmek bir gelenek. Çocuklarda buna alışkın. Başına dokunup aferin demek onları mutlu ediyor.”

Ö/36 “Düzenli ve seviyeli olarak fiziksel temas evet. Mesela başını okşama gibi. Çocuk dokunsal daha iyi anlayabilir.”

4.6.4. Kararsız Kalanların Gerekçelerine İlişkin Bulgular:

Katılımcılardan fiziksel temasla ilgili kararsız kalanların gerekçeleri

Ö/1 ile Ö// “Temas değil ama çak yapılabilir”

Ö/12 “Bu konuda kararsızım. Çünkü günümüzde bu temaslar yanlış anlaşılmalara neden olmaktadır. O yüzden daha çok kullanılmaması gerektiği görüşümdedir.”

Ö/15 “Bu konuya ilişkin öğrencinin duyarlılığı ve bakış açısı çok önemlidir. Meseleyi kazımak isteyen öğrenciyeye yakınlık kurmak doğru değildir. Duruma ve kişiye göre değişebilen bir cevabı var aslında bunun.”

Ö/28 “Öğrencilerle iletişim kurarken, özellikle 5.ve 6. Sınıf öğrencileri sizden sevgi bekliyor, bu sevgiyi gösterirken fiziksel temas yani başını okşama gibi sevgi dilini göstermeni bekliyor. Fakat yanlış anlaşılmalardan dolayı öğretmen fiziksel temastan kaçınıyor. Sorunuzun cevabı hem evet hem hayır.”

Ö/30 *“Hem cinsinize sevgimizi ifade ederken olabilir. Bazı durumlara olabildiğince dikkat edilmeli”*

Ö/35 *“Küçük yaş grupları için onay, fiziksel temas olabilir fakat ileriki yaşlarda sıkıntılı durumlara neden olabileceği için karşıyım”*

“Ne evet ne hayır. Sevgi de ihtiyaca göre verilmelidir. Herkese hak ettiği kadar, hak ettiği şekilde verilmelidir”.

4.7. Araştırmanın Altıncı Alt Problemine İlişkin Bulgular

Araştırmanın altıncı alt problemi “Öğretmen ve yöneticilerin öğrencilerdeki baskın sevgi dilini tespit etmeye yönelik görüşleri nelerdir?” şeklinde olup, bu alt probleme ilişkin bazı katılımcılar görüş belirtmiş ve bu görüşler şöyle sıralanmıştır.

Ö-1 *“Rehberlik ve ilgi”*

Ö-3: *“Yaparak yaşayarak ve gözlemlediğim ölçüde beş sevgi dilinin etkili olduğunu düşünüyorum”*

Ö-5: *“Gözlem yaparım, arkadaşlarıyla ilişkilerine bakarım, sorunlarını nasıl çözdüğüne bakarım”*

Ö-11. *“Öğrenci tanıma formları kullanırım, öğrenciyi gözlemlerim”*

Ö-19: *“Paylaşma ve ilgi göstermede bire bir ilgilenme”*

Ö-33: *“Deneme yanılma yoluyla”*

Yukarıdaki söylemlere göre öğretmen ve yöneticilerin beş sevgi dilinin keşfine dönük özel bir yöntem ya da yaklaşım sergilemedikleri, buna karşın yaparak yaşayarak deneyimleme yoluyla sevgi dilinin kullanımına dönük görüşlerinin olduğu çalışma verilerine yansımıştır.

BÖLÜM V

5. SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

5.1. Araştırmanın Sonuçları

5.1.1 Araştırmada Öğretmen ve Yöneticilerin Demografik Özelliklerine İlişkin Sonuçlar

Şehir merkezinde ilkokul ve ortaokulda çalışan öğretmenlerin büyük çoğunluğu 10 yıl ve üzeri kıdem yılına sahiptir. Bunun nedeni öğretmenlerin kent ya da şehir özelliği gösteren merkezlere doğru yoğunlaşmasıdır. Çoğu öğretmenler şehir merkezlerinden ilçe ya da daha küçük merkezlere doğru gidiş geliş yaparak görevini sürdürme eğilimindedirler. Diğer yandan genç ve mesleğine yeni başlamış öğretmenlerin kırsal kesimde yoğunluklu bulunması, ülkemiz gerçeği olmakla beraber, mesleğinde yeni atananların yaşadığı zorunlu bir durum olarakta görülebilir.

Şehir merkezinde ilkokul ve ortaokulda çalışan öğretmenlerin büyük çoğunluğunun yaşı 30 ve yukarı olarak görülmüştür. Şehir merkezi öğretmenin yaşıyla doğru orantılı olarak öğretmenlerin istihdam edildiği eğitimsel alanlardır. Ülke içerisinde devam eden kırsaldan kente göç olgusu, şehir merkezlerinin nüfusunu hızla artırırken, beraberinde sosyolojik, kültürel ve eğitimsel problemleri de getirmektedir. Bu problemlerin başında kalabalık sınıflar, fırsat ve imkân eşitliği noktasında yaşanan sorunlar karşımıza çıkmaktadır. Diğer taraftan hem bu sorunların bir parçası hem de tecrübe ve birikim odaklı çözümün bir parçası olarak ileri yaş öğretmenler görülmektedir. Araştırma sonuçlarına göre, büyük çoğunluğu 40 yaş ve üzerinde olan öğretmenlerin, okul örgütlerinin akademik ilerleyişi ve gelişmesine olan katkıları iyi ve kötü yönleriyle tartışılmaya açık bir konudur.

Şehir merkezinde çalışan öğretmenlerin büyük çoğunluğunun sınıf öğretmeni branşından olduğu görülmektedir. İlk ve ortaokullara uygulanan bu araştırmada çalışma grubunun en çok üyesi olarak sınıf öğretmenleri görülmektedir. Bu durumun önemli bir nedeni olarak sevgi dilinin sınıf odaklı, yüz yüze ilişkilerin harmanlandığı daimi bir mekân olmasından kaynaklı, söz konusu bu öğretmenlerin konuya daha yakından alakadar olduklarını gösterebilir. Diğer yandan çalışma grubu kapsamına alınmış diğer

branş öğretmenlerinin çalışmada veri olarak kullanılacak katkılarının ya eksik ya da yeterli olmadığı görülerek çalışma için manidar bir durumdur.

Öğretmen ve yöneticilerin büyük çoğunluğu çocuk sahibidir. Çalışmada sevgi dilinin tema olarak seçilmesi, çocuk hassasiyeti olan anne baba tutumları bağlamında sevgi dilinin okul ortamına taşınmasının normal bir durum olduğundan hareketle çalışmayı amaç bağlamında güvenilir kılmaktadır.

Öğretmen ve yöneticilerin tamamına yakını evlidir. Öğretmenlerin büyük çoğunluğunun evli olması toplumsal değerlere aşinalık bakımından manidardır. Söz konusu bu durum sevgi dilinin değer eğitimin bir parçası olarak kullanılmasını kolaylaştıran bir yaklaşım olarak değerlendirilebilir.

Çalışma grubunun büyük çoğunluğu ortaokulda çalışmaktadır. Buna göre öğretmen ve yöneticilerin sevgi dili ve kavramının ergen çocukların hareketli davranışlarının ıslahında kullanılabilecek bir enstrüman olarak görülmesi mümkündür. Diğer yandan da sevgi dilinin içselleştirilmesi konusunda farkındalık ve merak duygusununda bu çalışmaya ilgiyi ortaokul öğretmenleri lehine tercih nedeni olabilir.

Çalışma grubunun büyük çoğunluğu öğretmenlerden olduğu görülmektedir. Doğal bir dağılımın sonucu olarak okullarda tek müdürün olması, buna karşın öğretmen sayısının fazla olması çalışma grubundaki katılımcıların dağılımına paralel görünmektedir.

5.1.2. Birinci Alt Problem İlişkin Sonuçlar

Araştırmanın birinci alt problemine göre, öğretmen ve yöneticilerin onay sözlerine ilişkin sorulan sorulara verdiği cevapların analizinden şu sonuca ulaşılmıştır. Eğitim ortamlarında en çok “doğru, anlaştık, başarılısın ve tebrikler” şeklindeki onay sözcüklerinin ağırlıklı olarak kullanıldığı, “pozitif düşünce, güzelsin ve senin gibi düşünüyorum” gibi sözleri daha az kullandıkları belirlenmiştir. Bu durumun önemli nedeni insanın doğal bir ihtiyacı olan anlaşılma güdüsünden hareketle çalışma sonuçlarına yansımaları olabilir. Diğer taraftan sevgi dilinin emarelerinin okul kültürünün bir parçası olarak başka şekil ve söylemlerle gerçekleşmemesi de başka bir neden olarak görülmektedir. Okul kültürünün üretmiş olduğu gelenekler, inançlar veya tiner beraberinde öğrenme sitillerine kadar yarıyan yönü vardır. Söz konusu bu durumu

aşağıdaki örnekte görmek mümkündür. "...Seni seviyorum, çünkü..." şeklinde başlayan cümle ile oynayacağımız oyunu mu (onay sözleri) isterdin yoksa kırılan oyuncağını tamir etmemi mi (hizmet davranışları)?" (Chapman ve Campbell, 2012). Buna verilen cevabın daha ziyade onay sözleri şeklinde bir tercihe dönüştüğünü söylemek ilgili alan yazın içeriğinde mümkündür.

Diğer taraftan onay sözlerinin bir parçası olarak sevgi ortamının olmadığı veya bedensel cezanın uygulandığı durumlarda çocuğun kaygı düzeyi yüksek ve gerilim ön plandadır. Ailelerin cezalandırıcı tutumu yüksek gerginlik durumuna ve çocuğun toplumsal kuralları öğrenmesine engel oluşturabilir (Aydoğmuş, Batlaş, Batlaş, Davaslıgil, ve Güngörmüş, 2003). Yani bireyi cesaretlendirecek tutumlardan uzaklaşma bir nevi onay söylemlerinden vazgeçmedir. Bu durumda bireyde önemli gerilemelere sebebiyet vereceği düşünülebilir.

Onay sözleri sonrasında "güven duyma" ve gururlanma" tutumunun ağırlıklı sergilendiği, buna karşın "kızma" ve "başını öne eğme" tutumunun çok az oranda sergilendiği görülmüştür. İnsan sosyal bir varlıktır. Takdir edilme, onaylanma, beğenilme ihtiyacı doğuştan gelen türe özgü bir ihtiyaçtır. Bu nedenle kendisini beğenen ya da olumlayan birine yakınlık, güven ve sempati geliştirmesi normal bir eğilim olarak kabul edilebilir. Sevdiğimiz varlığın yaşaması ve gelişmesi için ona gösterdiğimiz etkin ilgiye sevgi diyoruz (Fromm, 2011). Buna göre onay sözlerinin derinliği gösterilen sevgi dilinde gizlidir.

5.1.3. İkinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar

Araştırmanın ikinci alt problemi olan katılımcıların nitelikli zaman geçirme ile ilgili sorulan sorulara verilen cevapların analizi ile şu sonuçlara ulaşılmıştır.

Çalışma grubuna göre nitelikli zamanın daha çok "kitap okuma" sohbet ve eğitici oyunlar "şeklinde gerçekleştiği, diğer taraftan azda olsa "sportif faaliyet, film izleme, gezi yapma" şeklinde zamanın değerlendirildiği görülmektedir. Söz konusu bu tür paylaşımlar, Türk kültür potası içerisindeki yaşamsal kodların gerçekleştirim biçimi olarak karşımıza çıkmaktadır. Diğer bir söylemle, nitelikli zaman geçirme sevgiyle bezenmiş paylaşımlarla mümkündür. İnsana bahşedilmiş en büyük güç sevgi potansiyelidir. Bu güç çocuğumuza duyduğumuz karşılıksız sevgiden de

anlaşılmaktadır. Sevgi gücünü kullanmak için kendimizi tanımak, kendimizi sevmek zorundayız. Çünkü kendini sevmeden başkalarını sevmek söz konusu olmamaktadır (Sevindi, 2003). Dolayısıyla sevgi temelli olmayan hiçbir paylaşım nitelikli zamana hizmet etmeyecektir.

Nitelikli zamanın ön koşulunu, belki de sevgi paylaşımına vermek en doğru yaklaşımdır. Mevlana'nın ifadesiyle "Sevgini vermesini öğren çünkü gönlün anlasın ki hepsine yer varmış, sevgisiz insandan dünya unutmaya ki korkarmış." (Akt. Arslanoğlu, 1997). Korku kültürünün olduğu atmosferde nitelikten bahsedemeyiz olsa olsa defolu paylaşılan bir durum söz konusudur. Bu nedenle nitelikli zaman nitelikli bireylerin ürettiği bir üründür. Bunu göz ardı etmek ise en başında niteliksizliğin ta kendisi olacaktır.

Diğer taraftan nitelikli zamanı her ne koşul olursa olsun sağlamanın yolu:

Yunus Emrenin ifadelerinde ki gibi: "Yaratılanı severim, yaradandan ötürü." sözleriyle Allah'ın yarattığı her şeye, Allah yarattı diye, sevgiyle, hoşgörülle bakılması gerektiğini tavsiye etmektedir.

Sonuç olarak, nitelikli zaman geçirilme sonrası gözlenen tutumlarda çok büyük oranda "olumlu" tutum şeklinde yansıma olduğu, buna karşın olumsuz tutuma hiçbir şekilde yer verilmemiştir. Buna göre nitelikli zaman konusunda sonuç itibariyle tüm katılımcıların olumlu sonuçlarla karşılaştığını ifade etmesi okul ortamlarında sevgi dillerinin sıklıkla kullanılmasının olumlu ve daha verimli ortama doğru yönelttiği şeklinde sonuçlara dönüştüğü görülmektedir.

5.1.4. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Sonuçlar

Araştırmanın bu alt problemine göre sorulan soruya katılımcıların cevaplarının analizine göre öğrencilere nadiren ödül verildiği, bunu hemen seçeneğinin takip ettiği görülürken, her zaman ödül verilmediği de görüşlere yansımıştır. Ödülün verilmesi, şekli ve sıklık düzeyine ilişkin tartışmalar her geçen gün artarak devam etmektedir, buna karşın eğitim örgütlerinde akademik başarının tetikleyici bir unsur olarak klasik bir yaklaşım biçimi olarak sürdürülmektedir.

Çocuklara verilebilecek ödülün en büyüğü muhtemelen karşılıksız sevgidir. İşte bu noktada çocuk sevgisi karşılıksız sevgilerin en kabullenilmiş halidir. Öğretmenler için de ana-baba gibi çocuk sevgisi, çocuğun eğitiminde karşılık beklemeden, şart koşmadan özen gösterme; ilgili olma, koruma kollama, empati, iletişim halinde olmaktır.(Ercan, 2014). Çocukları menfaat odaklı olmaktan uzaklaştıracak bu durum, soyal hayatta başarılı olmanın da yolunu açacaktır.

Bu ödüllerin bir sevgi dili göstergesi olarak daha çok kitap hediye etme, çikolata ve okul dışı faaliyetler şeklinde hediye türlerine ağırlık verildiği, bu durumun eğitimsel sürecin önemli bir enstrümanı olan kitap lehinde daha çok gerçekleşmesi beklenen bir durum olarak yorumlanabilir. Diğer tarftan verilen her ödül karşılık beklentisine indergendiği durumlarda tehlikeli sonuçlar doğuracaktır.

Sevgi bağlamında verilen ödüllerin hizmet davranışları, armağanlar, fiziksel temas, onay sözleri, nitelikli zamandır (Döğüşgen, 2010). Çünkü çocuğa tek düze nesnelere ibaret sunulacak ödüller kendi içerisinde kısır bir döngü oluşturabilir. Bu nedenle ödülleri Döğüşkenin ifade ettiği gibi farklı zamanlarda ve farklı boyutlarda verilmelidir.

Sevgi göstergesi ödül sonrası, mutlu olma, değer verildiğini hissetme, güven duyma gibi olumlu tutumların geliştiği, buna göre eğitim örgütlerinde olumlu bir atmosferin oluşması için sevgi dilinin paylaşılan bir değere dönüşmesi sürdürülebilir bir şekilde düzenlenmesi gereklidir. Sevgi dillerinin kültürel bir boyutta paylaşılan bir değere dönüşmesi verilen ödüllerin zamanlama, içerik ve sunum şekillerinin niteliğine bağlıdır.

Verilen hediyelerin öğretmen öğrenci ilişkisini olumlu yönde etkilerken, daha sıcak ve güvenli ilişkilerin kapısını araladığı görülmektedir. Hediyein daha sağlıklı ve pozitif sonuçlar doğurması için değişen zamanlı, değişen oranlı ve değişen miktarda verilmesi daha uygun olabilir. Bu şekilde beklentilerin sistematik olmaktan öte motive edici şekle dönüşmesi gerçekleşebilir.

5.1.5. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Sonuçlar

Araştırmanın dördüncü alt problemi olan hizmet davranışları ile ilgili sorulara verilen cevaplar analiz edilmiş ve aşağıdaki sonuca ulaşılmıştır.

Hizmet davranışının ifa edilmesi her şeyden önce ön kabul becerilerinin düzeyi ve şekline bağlıdır. Buna göre öğretmenliğin ilk şartı sevgidir. İyi bir öğretmen içindeki çocuğu her zaman yaşatmalıdır. Öğretmenlik bir gönül mesleğidir. Bu nedenle sınırsız sevgi, heyecan, sabır ve fedakârlık ister. Öğretmenlik bir sanattır. Öğretmen ise bu sanatı icra eden sanatkârdır (Ergün ve Özdeş, 1995). Araştırma sonucuna yansıdığı şekliyle: Sevgi dilini ifade eden hizmet davranışlarının; ilgi gösterme, rehberlik etme, paylaşma ve diğerleri şeklinde sıralandığı, buna göre sevgi dilinin bir göstergesi olarak hizmet davranışlarının çeşitlenerek artırılması, bu çeşitliliğin sağlanmasında Ergün ve Özdeşinde ifade ettiği gibi öğrenci beklentileri ve mutluluğunun dikkate alınarak eğitimsel bir kazanıma dönüştürülmesi mümkün olabilir.

Diğer taraftan sevgi dilinin bir hizmet davranışına dönüşmesi, belirli kuramsal niteliklerle mümkündür. Buna göre sevgi, diğer kişinin çıkarlarını gözetir. Disiplin de diğer kişinin çıkarlarını gözetir. Öyleyse disiplin kesinlikle bir sevgi davranışıdır. Eğer bir çocuk sevildiğini ne kadar çok hissederse o çocuğu disipline etmek o derece kolay olur (Chapman ve Campbell, 2012). Yani hizmet davranışının niteliği sevgi dilinin önemli bir parçasıysa, disipline edilmiş kurallar manzumeside sevgiyi koruma ve yaşatma adına hizmet davranışına evrilmesidir.

5.1.6. Beşinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar

Katılımcıların fiziksel temasla ilişkin görüşleri ile ilgili sorulara verilen cevapların analizi ile ulaşılan sonuçlar aşağıdaki şekilde açıklanmıştır.

Öğretmen ve yöneticilerin büyük çoğunluğunun sevgi göstermek için fiziksel temas kurdukları, bu fiziksel temasları büyük çoğunluğunun baş okşaması, sırtını sıvazlama gibi temaslar oluştururken, buna karşın son zamanlarda medyada yer alan yanlış anlaşılma vs. algılardan dolayı fiziksel temastan uzak durulduğu gibi sonuçlara ulaşılmıştır.

Yönetme, insanlara hükmetme değildir. Yönetme denilince asıl hüner nesnelere, yapılacak işlere hükmetmektedir (Dura, 1990). Buna göre fiziksel temas hükmetmenin bir argümanı olabilir. Fiziksel temas sadece tensel temas algılanmamalı, fiziksel temas içerisinde bireyin şahsını hedef alan söz, eylem veya bakışlarda vardır. Diğer taraftan

fiziksel temas bir yakınlığı ya da uzaklığı tek başına ifade etmez. Zira psikolojik iklim veya paylaşım ritüelleri de fiziksel temas olgusu içerisinde değerlendirilir.

Günümüzde fiziksel temasın nasıl ve hangi hallerde sağlıklı gerçekleştirileceği tartışılmakla beraber, insan ilişkileri çalışanların sırtını sıvazlamak, onları rahat bırakmak, onlara hoş görünmek için bazı şeylerden ödün vermek, onlara acımak, duygusal davranmak, gereksiz yardım etmek, hataların görmezden gelmek hiç değildir (Başaran, 1992).

Diğer taraftan fiziksel teması motivasyonel bir davranışın harekete geçirilmesi için de kullanılması sözkonusudur. “Motivasyon, İnsanları bir amaca ulaşabilmeleri için etkilemek ve teşvik etmek, onların harekete geçmelerini sağlamaktır (Alan, 2006).” Ve “Motivasyon, bireyin ihtiyaçlarını karşılamak istemesinden doğan bir güçtür (Yüksel, 2000).” Derler. Buna göre fiziksel temasın sağlıklı gerçekleşmesi sürdürülen iletişimin kalitesi ve üreteceği içeriğin niteliğini doğrudan etkileyecektir.

5.1.7. Altıncı Alt Probleme İlişkin Sonuçlar

Bu alt problemle ilgili sorulara verilen cevaplara göre öğretmen ve yöneticilerin beş sevgi dilinin keşfine dönük özel bir yöntem ya da yaklaşım sergilemedikleri, buna karşın yaparak yaşayarak deneyimle yoluyla sevgi dilinin kullanımına dönük görüşlerinin olduğu çalışma sonuçlarına yansımıştır.

Bu durumda göstermektedir ki; okul örgütlerinde sevgi dilinin kullanımına ilişkin kültürel değerlerdeki yoksunlu gelecekte sevgisiz toplumun kapılarını aralayacaktır. Etkileşimin en temel anahtarı olan sevgi dilinin açamayacağı kapı yoktur. Kutlu, 201’ nunda ifade ettiği gibi sevgi paylaşılan değer manzumesinin omurgasıdır. Diğer bir söylemle sevgi ekersek sevgi; şiddet ekersek şiddet biçeriz. “Toprağa çakıl taşı dikerseniz ağaç bitmez” der Bozdağ İnsan temelinde sevgi çekirdeğiyle doğmuştur. Sevgiyi ne kadar yeşerteceği, nelerle ilişkilendireceği, ne amaçla kullanacağı seçimine bağlı olacaktır der. Sevgi en güçlü zevk odağıdır ve hayat yükünü başka hiçbir enerji taşıyamaz. Sevgisini yitiren, yaşama coşkusunu, çalışma, üretme, paylaşma, kaynaşma becerisini kaybeder. Tüm kötülüklerin temelinde aslında sevgisizlik gizlidir (Bozdağ, 2007).

İşte bu noktada sevgi üreten ve yaşatan bir toplum haline gelmeiz aslında bize yabancı olan bir durum değildir. Bunu en iyi Anadolu erenleri; Yunus Emre’de, Hacı Bektaş-i Veli’de, Mevlana’nın mesnevilerinde görmek mümkündür.

5.2. Öneriler

- Araştırma sonucuna göre şu öneriler sıralanabilir:
- Şehir merkezindeki okullara genç öğretmenlerin öğrencilerle buluşması sağlanmalıdır.
- Okullarda onay sözlerinin ve sevgi dilinin özelliğine uygun söylemler okul kültürü haline gelmelidir ve yaşatılmasının sağlanması gerekir,
- Eğitim ortamlarında nitelikli zaman geçirme doğrultusunda gerekli tedbirlerin alınması,
- Eğitim örgütlerinde hediyeleşme kültürünün bir ödül aracı olmaktan kurtularak insani bir davranış olarak, sevgi dilinin yoğunluklu yaşatılması için temsiller ve dramalar eşliğinde yaşam biçimi haline dönüştürülmelidir,
- Sevgi dilini ifade eden hizmet davranışlarının zenginleştirilerek içerik olarak niteliğinin artırılması sağlanmalı,
- Eğitim ortamlarında sevgi dilinin kullanılmasında fiziksel temasın dikkatli kullanımı ve yanlış anlaşılmalara yer verilmeyecek şekilde ifadelendirilmesi,
- Eğitim ortamlarında sevgi dilinin emaresi olarak; hoşgörü, paylaşım ve yardımlaşma kültürünü tüm paydaşlarda içselleştirerek değer odaklı okul kültürüne dönüştürülmelidir.

5.2.1. Araştırmacılara Öneriler

- Eğitim ortamında sevgi dilinin kullanımına ilişkin daha özgün çalışmalara yer verilmelidir.
- Sınıf içi ya da yönetsel iletişimin bir parçası olarak sevgi dilinin kullanımına ilişkin etkililik araştırmalarına yer verilebilir.

- Sevgi ile ilgili deneysel veya karma çalışmalara yer verilmelidir.
- Sevgi değeri ile ilgili öğrencilerle de çalışmalar yapılmalıdır.

KAYNAKÇA

- Acat, M. B. ve Yenilmez, K. (2004). Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Motivasyon Düzeyleri. *Manas Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 12, 126-140.
- Akbaba, S. (2006). Eğitimde Motivasyon. *Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 13, 343-361.
- Akbaba, S. ve Aktaş, A. (2013). İçsel Motivasyonun Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi. *Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 21, (21), 19-42.
- Alan, U. (2006). *Motivasyon Teorileri ve Motivasyonun İş Hayatı Üzerindeki Etkileri*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Beykent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Alıcı, A. (2004). *Hayata Yön Veren Öyküler*. İstanbul: Epsilon Yayıncılık
- Alpanık, F. (2011). *Resmi İlköğretim Okullarında Okul İçi Şiddet Algısı ile Motivasyon Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Altun, A. (2010). *Çocuk Eğitiminde İlgi, Bilgi, Sevgi*, İstanbul: Elit Kültür Yayınları.
- Anthony, R. (1995). *İçindeki Devi Uyandır*, (Çev.: Belkıs Dizbudak), İstanbul: İnkılâp Kitabevi.
- Arslanoğlu, İ. (1997). *Türk Eğitim Sistemi*, Ankara Kültür Bakanlığı Yayınları
- Aydemir, O. (2012). Öğrenmede Motivasyon ve Dikkatin Önemi, <https://sinifyonetimi.org/wp-content/uploads/2012/01/motivasyondikkat2.pdf/>
Erişim: 26.05.2019
- Aydin, İ. S., & Pehlivan, A. (2010). Türkçe öğretmeni adaylarının öğretmen ve öğrenci kavramlarına ilişkin kullandıkları metaforlar. *Turkish Studies*, 5(3), 818-842.
- Aydoğmuş, K., Batlaş, A., Batlaş, Z., Davaslıgil, Ü., ve Güngörmüş, O. (2003). *Ana-Baba Okulu* (10. baskı). İstanbul: Remzi Kitabevi
- Bacanlı, H. (2003). *Gelişim ve Öğrenme*, Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

- Baran, Z.ve Karabacak, M. (2004). *Pozitif Yaşama Dair Öyküler*, İzmir: Bilgi vizyon Yayını.
- Başaran, İ. E. (1992). *Yönetimde İnsan İlişkileri*, Ankara: Kadioğlu Matbaası.
- Başbüyük, A. ve Çıkılı, Y. (2002). İlköğretim 6. ve 7. Sınıf Sosyal Bilgiler Coğrafya Konularında Çalışma Yaprağı ve Dilsiz Harita Kullanımının Öğrenci Motivasyon ve Başarısı Üzerindeki Etkisi, *Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 16, 29-38.
- Beydoğan, H. Ö. (2006). Ailelerin Eğitim Sürecine Katılımına Yönelik Modeller ve Yaklaşımlar, *Gazi Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 7(1), 75-90.
- Bilgiz, M. (2006). *Çocuk Eğitiminde Sevgi*, İstanbul: Beyan Yayları.
- Bodamyalı, T. (2008). *Eğitim Psikolojisi El Kitabı*, Ankara: Sözcü Kitap Evi
- Bozkurt, E. (1995). İnsan İlişkileri ve Eğitim Yönetimi, *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*, 1(2), 231-237.
- Bozdağ, M. (2007). *Sevgi Zekâsı*, İstanbul: Yakamoz Yayınları.
- Buscaglia, L. (1984). *Yaşamak, Sevmek ve Öğrenmek* (çev. N. Kasap), İstanbul: İnkılap ve Aka Kitapevleri.
- Büyükdüvenci, S. (2001). *Eğitim Felsefesine Giriş*, Ankara: Siyasal Kitapevi.
- Büyükoztürk, Ş., Çakmak, E. Akgün, Ö. E. Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2013). *Bilimsel araştırma yöntemleri*, Ankara: Pegem Akademi
- Cansever A. B. ve Aslan, N. (2007). Okuldaki Sosyal Etkinliklere Katılımda Ebeveyn - Çocuk Etkileşimi (Kültürlerarası Bir Karşılaştırma), *Ege Eğitim Dergisi*, 8, 113-130.
- Chapman G. ve Campbell R. (2012). *Çocuklar İçin Beş Sevgi Dili* (çev. P. Ozaner), İstanbul: Sistem Yayıncılık.
- Chapman, G. (2007). *Beş Sevgi Dili* (çev. S. Yeniçeri), İstanbul, koridor Yayınları.
- Chapman, G. (2007). *Gençler İçin Beş Sevgi Dili* (çev. E. Akbaş), Sistem Yayıncılık.
- Chapman, G. (2009). *Sevgiyle Değişen Hayatlar* (çev. Ö. Çağlar), Eme Yayıncılık.
- Çelik, V. (2002). *Sınıf Yönetimi*. Ankara: Nobel Yayınları.

- Çelikten, M. (2006). Kültür ve öğretmen metaforları, *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 2 (21), 269-283.
- Çiftçi, T. ve Ünalı E. (2014). Coğrafya öğretmenlerinin değer eğitiminin mevcut durumu ile ilgili görüş ve düşünceleri. *Zeitschrift für die Welt der Türken/Journal of World of Turks*, 6(2), 81-99.
- Çolakoğlu, Ö.M. (2009). *Arcs Motivasyon Modeli Kullanılarak Oluşturulan Ders Modüllerinin Harmanlanmış Öğretim Uygulamalarındaki Öğrenci Motivasyonuna Etkisinin İncelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Zonguldak Karaelmas Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Zonguldak.
- Cüceloğlu, Doğan (2009). *İnsan ve Davranışı: Psikolojinin Temel Kavramları*, İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Danaoğlu, G. (2009). *Sınıf ve Branş Öğretmenlerinin İlköğretim 5.Sınıflarda Karşılaştıkları İstenmeyen Davranışlar ve Bu Davranışlarla Baş Etme Stratejileri*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.
- Demir, T. (2010). Konuşma eğitiminde benmerkezci konuşmaya yönelik bir deneme. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 18(2), 415-430.
- Dilci, T. (2015). *Duyguların Yönetimi*, Kayseri: Geçit Yayıncılık.
- Dilci, T. (2009). *Eğitim Bilimleri Alanında Yürütölen Lisansüstü Eğitiminin Öğrenci ve Öğretim Elemanları Görüşlerine Dayalı Olarak Durumunun Değerlendirilmesi*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Cumhuriyet Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sivas.
- Döğüşgen, M. M. (2010). *Her Yönüyle Empati ve Sevgi Dili*, İstanbul: Ekinoks Yayıncılık.
- Dura, C. (1990). *Bilgi Toplumu*, Kültür Bakanlığı Yayınları.
- Elitez, Z. (2004). *Mevlana'dan Altın Öğütler*, İstanbul: Kozmik Kitaplar Yayını.
- Ercan, R. (2014). Öğretmenlerde Çocuk Sevgisi. *Electronic Turkish Studies*, 9(8), 435-444.

- Erdem, A. R. ve Şimşek, N. (2009). İlköğretim Okulu Yöneticilerinin Eğitim Öğretime Katkı Sağlamada Öğrenci Velilerini Okula Çekme Başarısı. *İlköğretim Online e- Dergi*, 8 (2), 357 – 378
- Erdoğan, İ. (2000). *Okul Yönetimi ve Öğretim Liderliği*, İstanbul: Sistem Yayıncılık.
- Erdoğan, S. ve Yazıcıoğlu, Y. (2007). *SPSS Uygulamalı Bilimsel Araştırma Yöntemleri*, Ankara: Detay Yayıncılık.
- Ermiş, A. (2006). *Sörfçü ve Patron* (çev. B. Dizbudak), İstanbul: Goa Yayınları,
- Eryılmaz, A. (2010). Ergenlerde Öznel İyi Oluşu Artırma Stratejilerini Kullanma ile Akademik Motivasyon Arasındaki İlişki. *Klinik Psikiyatri*, 13(2), 77-84.
- Evşen, Y. (2007). *Meslek Lisesi Öğrencilerinin Sınıf ve Atölye Ortamındaki Olumsuz Davranışlarının Öğretmenler Üzerindeki Etkileri*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Freitag, E. (2005). *Pozitif Düşünce* (çev. U. Önver), İstanbul: Omega yayınları.
- Fromm, E. (1988) *Sevme Sanatı* (çev. I. Gündüz), İstanbul: Say yayınları.
- Fromm, E. (1994). *Sevme Sanatı*, Ankara: Akış Yayınları.
- Fromm, E. (2000). *Sevgi ve Şiddetin Kaynağı* (çev. S. Budak), Ankara: Öteki Matbaası.
- Gelbal, S. ve Duyan, V. (2010). İlköğretim Öğretmenlerinin Çocuk Sevme Durumlarına Etki Eden Değişkenlerin İncelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 38(38), 127-137.
- Gülay, H. ve Akman, B. (2009). *Okul Öncesi Dönemde Sosyal Beceriler*, Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Güven, G. ve Azkeskin, K. E. (2010). *Erken Çocukluk Eğitimi ve Okul Öncesi Eğitim*. *Erken Çocukluk Eğitimi*, İ. H. Diken (Editör). Ankara: Pegem Akademi.
- Hızal, A. (1982), *Programlı Öğretim Yönteminin Etkenliği Karşılaştırmalı- Uygulamalı Araştırma*, Ankara: Ankara Üniversitesi Basımevi.
- İlgar, L. (2000). *Eğitim Yönetimi, Okul Yönetimi, Sınıf Yönetimi*, İstanbul: Beta Yayıncılık.

- İman, E. D. (2014). Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Çocuk Sevgisi ve Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Motivasyonlarının İncelenmesi. *Kuramsal Eğitimbilim Dergisi*, 7(4), 482-504.
- Karasar, N. (1995). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*, Ankara: Nobel Yayınları.
- Karasar, N. (2000). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*, Ankara: Nobel Yayınları.
- Kayaalp, İ. (2012). *Eğitimde İletişim Dili*, İstanbul: Nesil Yayınları
- Kayacan, M. (2007). Çocuklar ve Sevgi Dili, *Fikir Dünyası Dergisi*, 5, 115-128.
- Kayadibi, F. (2002). Sevgi Faktörünün Eğitim Verimliliği Üzerine Etkisi. *İstanbul Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 5, 33-50.
- Kayseriiloğlu, R. (2013). *Kâinatı Yöneten Güç Sevgi*, İstanbul: Sevgi Yayınları
- Kaysılı B. K. (2008). Akademik Başarının Arttırılmasında Aile Katılımı, *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Özel Eğitim Dergisi*, 9 (1), 69 – 83.
- Kaysılı, B. K. (2008). Akademik Başarının Arttırılmasında Aile Katılımı. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Özel Eğitim Dergisi*, 9 (1), 69 – 83
- Kesici, S. (2006). *Bankalarda Motivasyon ve İş Tatmini İlişkisi ve Uygulamadan Bir Örnek*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Denizli.
- Kesicioğlu, O. S. (2013). Sınıf Öğretmenliği Öğretmen Adaylarının Okul Öncesi Eğitime İlişkin Algılarının İncelenmesi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 12(43), 183-199.
- Kıldan, A. O. (2012). Okul Öncesi Eğitimin Amacına İlişkin Öğretmen ve Veli Görüşleri. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 20(1), 135-150.
- Kocabay, A. (2008). *2005 İlköğretim Programının Uygulanması Sırasında Sınıf Öğretmenlerinin Sınıfta Karşılaştıkları İstenmeyen Öğrenci Davranışları*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.
- Kutlu, M. O. (2011). *Eğitimle İlgili Temel Kavramlar. Öğretim İlke ve Yöntemleri*. T. Dilci (Editör), Ankara: İdeal Kültür Yayınevi.

- MEB (2006). *Okul Öncesi Eğitim Programı Kitapçığı*, Ankara: Millî Eğitim Bakanlığı Yayınları.
- MEB (2012). *Okul Öncesi Eğitim Programı*, Ankara: Mobingle mücadele derneği yayınları.
- Ocak, G., & Gündüz, M. (2006). Eğitim fakültesini yeni kazanan öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine giriş dersini almadan önce ve aldıktan sonra öğretmenlik mesleği hakkındaki metaforlarının karşılaştırılması. *Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 8(2), 293-310.
- Obuz, Y. (2011). *Maddi ve Maddi Olmayan Motivasyon Unsurlarının Cinsiyete Dayalı Ölçümü; Perakendecilik Sektöründe Uygulaması*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Isparta.
- Öncü, H. (2000). Motivasyon (Güdülenme). *Sınıf Yönetimi*. Ankara: Nobel Dağıtım.
- Özcan, M. (2016). Çin (Şanghay) Eğitim Sistemi. *Karşılaştırmalı Eğitim Yönetimi: PISA'da Başarılı Ülkelerin Eğitim Sistemleri*. A. Bakioğlu (Editör). Ankara: Nobel Yayıncılık
- Özdemir, Y. (2008). *Ortaöğretim Okullarında Görev Yapan Sınıf Danışman Öğretmenlerinin Öğrenci Motivasyonuna Etkisi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Özen, İ. (2010). *Metal Endüstri Kuruluşlarında Ekonomik ve Sosyal Motivasyon Faktörlerinin Analizi ve Bir Uygulama*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bursa.
- Özmen, F. (1999). Etkili Eğitimin Gerçekleştirilmesinde Duyuşsal Alanın Önemi. *Sevgi Eğitimi. Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 9(1), 193-198.
- Sancı, D.(2002). *İlköğretim Altıncı Sınıf Öğrencilerinin Toplumsal, Ekonomik ve Kültürel Durumlarının Okuma Motivasyonuna Etkisi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum.
- Selçuk, Z. (2000). *Eğitim Psikolojisi*, Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Selen, U. (2016). *Çalışanların İç ve Dış Motivasyon Tekniklerine Bakış Açılarının Değerlendirilmesi; Yerel Yönetim Örneği*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Namık Kemal Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Tekirdağ.

- Serin, N. (2019). Çocuk Eğitiminde Disiplin ve Anne Baba Tutumları. <http://www.nazimserin.com.tr/cocuk-egitiminde-disiplin-ve-anne-baba-tutumları> adresinden 26.05.2019 tarihinde alınmıştır.
- Sevim, O., Veyis, F., ve Kınay, N. (2012). Öğretmen adaylarının Türkçeye ilgili algılarının metaforlar yoluyla belirlenmesi: Atatürk Üniversitesi örneği. *Cumhuriyet Uluslararası Eğitim Dergisi*, 1(1), 38-47.
- Sevindi, N. (2003). *Ne kadar Sevgi O kadar Çözüm*, İstanbul: Timaş Yayınları.
- Sezik, N. (2003). *Kişisel Gelişim El Kitabı*, İstanbul, Hayat Yayıncılık.
- Sharma, R. (2005). *Ferrarisini Satan Bilge* (çev. O. Özhan), İstanbul: GOA Yayınları.
- Sharma, Robin. (2005). *Ferrarisini Satan Bilge* (çev. O. Özhan), İstanbul, GOA Yayınları.
- Sönmez, V. (1987). Eğitim Ortamında Sevgi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2, 65-77.
- Sönmez, V. (1997). *Sevgi Eğitimi*, Ankara: Ertem BasımYayım Dağıtım.
- Şahin, F. T. ve Ünver, N. (2005). Okulöncesi Eğitim Programlarına Aile Katılımı. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 13(1), 23-30.
- Şeker, T. (2009). 5N1K Haber Programının Alımlama Analizi. *Selçuk Üniversitesi İletişim Fakültesi Akademik Dergisi*, 5(4), 105-117.
- Şener, B. Çakmak, E. K. Akgün, Ö. E. ve Karadeniz Şirin, Demirel, F. (2013). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi Yayınları,
- Tahiroğlu, M. (2015). Arcs Motivasyon Modeli'nin İlkokul 4. Sınıf Öğrencilerinin Sosyal Bilgiler Dersine Yönelik Motivasyonlarına ve Başarı Düzeylerine Etkisi. *Zeitschrift für die Welt der Türken/Journal of World of Turks*, 7(2), 261-285.
- Taşcıoğlu, Ö. L. (2009). *A.B.D.'nin Küreselleştirme Politikaları*, Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Taşkın, A. (2009). *Aile İletişiminde Sevgi Dili, Ailede Sevgi Eğitimi*, S. Doğan, (Editör), İstanbul: Selis Kitaplar.

- Tok, Ş. (2008). Not Tutma ve Bil-İste-Öğren (Biö) Stratejilerinin Tutum ve Akademik Başarıya Etkisi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 34(34), 244-253.
- Tozlu, N. (1997). *Eğitim Felsefesi*. İstanbul: Milli Eğitim Basımevi
- Türnüklü, A. (2000). Eğitim bilim araştırmalarında etkin olarak kullanılabilir nitel bir araştırma tekniği: Görüşme. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 6(24), 543-559.
- Usta, M. (1995). *Mevlana'nın Eğitim Görüşü*, İstanbul: Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Yayınları.
- Vakkasoğlu, V. (2010). *Sevgi Merkezli Çocuk Eğitimi*, İstanbul: Nesil Yay.
- Yavuzer, H. (2000). *Okul Çağı Çocuğu*, İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Yayla, A. (2009). Eğitimin Felsefi Temelleri. *Eğitim Bilimine Giriş*. H. B. Memduhoğlu ve K. Yılmaz (Editörler). Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Yıldırım, A. ve Şimşek H. (2006). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemi*, Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yıldırım, A., ve Şimşek, H. (2013). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*, Ankara: Seçkin Yayıncılık
- Yılmaz, E. (2007). *Ortaöğretimde İngilizce Derslerinde Öğrenci Başarısında Motivasyonun Rolü: Bartın İli Örneği*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Zonguldak Karaelmas Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Zonguldak.
- Yüksel, A. (2012), *Eğitim ve Sevgi*, Ankara: İvme Yayınları.
- Yüksel, Ö. (2000). *İnsan Kaynakları Yönetimi*, Ankara: Gazi Kitabevi.

EKLER

EK-1 GÖRÜŞME FORMU

Görüşme Formu

Sayın Öğretmenim,

Bu araştırma, Cumhuriyet Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsünde sevgi dilinin kullanımına yönelik bir yüksek lisans tez çalışmasıdır. Bu çalışmada ortaya çıkacak sonuçlar, okul örgütlerinden hareketle tüm toplumda beş sevgi dili kullanımına ilişkin farkındalık oluşturacaktır. Bu nedenle sizin beş sevgi dilinin kullanımı ile ilgili düşüncelerinizi öğrenmek istiyorum.

Beş Sevgi Dili Nedir?

Sevgi dili bireyler arası ilişkilerde kullandığımız etkili bir iletişim yöntemidir. Bu yöntem “onay sözleri, nitelikli birliktelik, hediyeleşme, hizmet davranışları ve fiziksel temas” temalarını içerisine alan beş sevgi dilinden oluşmaktadır.

Bu çalışma sonucunda elde edilecek veriler, bilimsel etik kuralları dâhilinde yukarıda belirtilmiş olan amaç dışında ve farklı ortamlarda kullanılmayacaktır. Buna dayanarak sizlerin soruları samimiyetinizle cevaplayacağınıza inanıyor, harcayacağınız zaman ve ilginiz için şimdiden teşekkür ediyorum.

Mehmet Ali DİLCİ
Cumhuriyet Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı
Yüksek Lisans Öğrencisi

Eğitim Ortamlarında Öğretmenden Öğrenciye Yönelik Sevgi Dilinin Kullanımına İlişkin Öğretmen Görüşlerinin İncelenmesi

Demografik Değişkenler

- 1.Cinsiyetiniz: Bay ( ) Bayan ( )
- 2.Meslekteki Yılıınız: .....
- 3.Okuldaki Göreviniz: Öğretmen ( ) Yönetici ( )
4. Branşımız: .....
- 5.Yaşımız : .....
- 6.Medeni Durumunuz: Evli ( ) Bekâr ( )
7. Çocuğunuz var mı? Evet ( ) Hayır ( )
8. Görev Yaptığınız Okul Türü: İlkokul ( ) Ortaokul ( )

GÖRÜŞME SORULARI

Seçeneklerden bir ya da birden çok işaretleyebilirsiniz.

A) Onay Sözleri

1. Eğitim öğretim ortamında sizin öğrenciye yönelik kullandığımız onay sözleri nelerdir?

- Haklısın
- Yakışıklısın
- Güzelsin
- Katılıyorum
- Başarılısın
- Doğru
- Aferin
- Harikasın
- Tebrikler
- Süpersin
- Anlaştık
- Senin gibi düşünüyorum
- Bunlar haricinde kullandığımız onay sözleri nelerdir?

.....

.....

.....

.....

.....

2. Bu veya benzeri onay sözlerini kullandığımızda öğrencide nasıl bir tutumla karşılaşırsınız?

Öğrenciden Gözlenen Tutumlar:

- Teşekkür eder
- Gülümser
- Utanır
- Başını öne eğer
- Sessiz kalır
- Şımarır
- Gururlanır
- Güven hissi uyanır
- Kızar
- Bunlar haricinde karşılaştığımız tutumlar nelerdir?

- .....
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....

B) Nitelikli Beraberlik

3. Öğrencilerle nasıl nitelikli zaman geçiriyorsunuz?

- Eğitici oyunlar
- Film izleme
- Müzik dinleme
- Sohbet
- Sportif faaliyetler
- Gezi gözlem
- Ziyaretler
- Kitap okuma
- Bunlar haricinde yaptığımız etkinlikler nelerdir?
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....

4. Nitelikli zaman geçirdiğiniz öğrencilerdeki tutumlar nelerdir?

Öğrenciden Gözlenen Tutumlar:

- Olumlu
- Olumsuz
- Nötr
- Bunlar haricinde karşılaştığımız tutumlar nelerdir?
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....

C) Hediye Alıp Verme

5. Sizin öğrenciye yönelik armağan/ödül verme düzeyiniz nedir?

- Her zaman
- Sıklıkla
- Kısmen
- Nadiren
- Hiç

6. Öğrenciye yönelik ne tür armağanlar/ödül paylaşırsınız?

- .....
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....

7. Öğrenciye armağan/ödül verdiğinizde onda gözlemlediğiniz tutumlar nelerdir?

- .....
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....

8. Öğrenciye armağan/ödül vermeniz onunla ilişkinizi nasıl etkilemektedir?

- .....
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....

D) Hizmet Davranışı

9. Sizinle öğrenciniz arasında ne tür “hizmet davranışları (örnekleri aşağıda sıralanmıştır)” vardır?

- Yardımlaşma
- Paylaşma
- Dinleme
- İlgı gösterme
- Rehberlik
- Bunlar haricinde karşılaştığımız hizmet davranışları nelerdir?
- .....
- .....
- .....
- .....

E) Fiziksel Temas

10. Sizce sevgi dili gösterilirken öğrencilerle fiziksel temas (sevme, dokunma vb.) kullanılmalı mıdır?

- Evet
- Hayır
- Neden?
- .....
- .....
- .....
- .....

11. Yukarıdaki beş sevgi dilinin hangisinin öğrencilerinizde daha baskın olduğunu tespit etmek için yaptığınız çalışmalar nelerdir?

- .....
- .....
- .....
- .....

Anketi cevapladığınız için teşekkür ederim.

EK-2. ARAŞTIRMA İZİN BELGESİ

T.C.
KAYSERİ VALİLİĞİ
İl Milli Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 94025929/604.01/2992505
Konu: Anket İzni

18/03/2015

Sayın: Mehmet Ali DİLCİ
Adres: Mevlana Mah. Zafer Bayburtluoğlu Cd.
Armoni St.3/13 Talas/KAYSERİ

İlgi : 02/03/2015 tarihli dilekçeniz.

İlimiz Talas İlçesine bağlı okullardaki öğretmen ve yöneticilere yönelik "Eğitimde Sevgi Dilinin Kullanımına İlişkin Yönetici ve Öğretmen Görüşleri" konulu Anket çalışması yapmanızda bir sakıncanın olmadığı Anket Değerlendirme Komisyonu tarafından tespit edilmiş olup, eğitim-öğretimi aksatmadan Okul Müdürlerinin gözetiminde ve sorumluluğunda araştırmanın yapılması, Okul Müdürleri tarafından araştırma sonucunun Müdürlüğümüze bilgi verilmesi kaydıyla uygun görüldüğü ile ilgili Valilik Makamından alınan 17/03/2015 tarih ve 2944228 sayılı onay örneği ekte gönderilmiştir.

Bilgilerinize rica ederim

Bilal Yılmaz ÇANDIROĞLU
Vali a
İl Milli Eğitim Müdürü

Ek: Onay Örneği (1 sayfa)

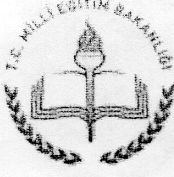
Mehmet AKKAS
Memur

Güvenli Elektronik İmza
Aslı ile Aynıdır.
19.3.2015

Gültepe Mah. Talas Blv. No:1 Melikgazi /KAYSERİ
Elektronik Ağ: www.kayseri.meb.gov.tr
e-posta: arge38@meb.gov.tr

Ayrıntılı bilgi için: N.TAŞ (Şef)
Tel: (0 352) 330 11 25- 1240
Faks: (0 352) 336 76 04

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <http://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden 3f5d-547e-38d4-8cd3-bce7 kodu ile teyit edilebilir.

T.C.
KAYSERİ VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 94025929/604.01/2944228
Konu: Anket İzni

17/03/2015

VALİLİK MAKAMINA

İlgi :Bakanlığımız Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü'nün 07/03/2012 tarihli ve 3616 sayılı (2012/13 Genelge) emirleri.

Cumhuriyet Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Eğitim Yönetimi, Teftişi Denetimi ve Planlaması Bilim Dalı Yüksek Lisans Programı Öğrencisi Mehmet Ali DİLCİ 'nin İlimiz Talas İlçesine bağlı okullardaki öğretmen ve yöneticilere yönelik "Eğitimde Sevgi Dilinin Kullanımına İlişkin Yönetici ve Öğretmen Görüşleri" konulu Anket çalışması yapması isteği ile ilgili 02/03/2015 tarih ve 2288256 sayılı dilekçe ve ekleri ilişikte sunulmuştur.

Cumhuriyet Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Eğitim Yönetimi, Teftişi Denetimi ve Planlaması Bilim Dalı yüksek lisans Programı Öğrencisi Mehmet Ali DİLCİ'nin İlimiz Talas İlçesine bağlı okullardaki öğretmen ve yöneticilere yönelik "Eğitimde Sevgi Dilinin Kullanımına İlişkin Yönetici ve Öğretmen Görüşleri" konulu Anket çalışması yapmasında bir sakıncanın olmadığı Anket Değerlendirme Komisyonu tarafından tespit edilmiş olup, eğitim-öğretimi aksatmadan Okul Müdürlerinin gözetiminde ve sorumluluğunda araştırmanın yapılması, Okul Müdürlüğü tarafından araştırma sonucunun Müdürlüğümüze gönderilmesi kaydıyla uygun görülmektedir.

Makamınızca da uygun görüldüğü takdirde, olurlarınıza arz ederim.

Bilal Yılmaz ÇANDIROĞLU
İl Millî Eğitim Müdürü

OLUR
17/03/2015
Mustafa MASATLI
Vali a.
Vali Yardımcısı

Ek:

1-Anket Örneği (26 sayfa)

Gültepe Mah. Talas Blv. No:1 Melikgazi /KAYSERİ
Elektronik Ağ: www.kayseri.meb.gov.tr
e-posta: arge38@meb.gov.tr

Ayrıntılı bilgi için: N.TAŞ (Şef)
Tel: (0 352) 330 11 25-1240
Faks: (0 352) 336 76 04

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <http://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden f6e0-35f0-3476-af5e-fdc6 kodu ile teyit edil

UYGULAMA / ARAŞTIRMA 'NIN YAPILACAĞI KİŞİ VEYA KURUMLARIN LİSTESİ

1. Toki Şehit Levent etinkaya İlkokulu/Ortaokulu
2. Bilge Kağan İlkokulu/Ortaokulu
3. 75.Yıl Mühibe Germirli İlkokulu/Ortaokulu
4. Fatma Zehra Dölgeroğlu İlkokulu/Ortaokulu
5. F.M.Hasalık İlkokulu/Ortaokulu
6. Osman Hilmi Kalpaklıoğlu İlkokulu
7. Derviş GüneŐ Ortaokulu
8. Őht.Cengiz Timurcuoğlu Ortaokulu
9. BaŐakpınar İlkokulu
- 10.ReŐadiye YurттаŐlar İlkokulu
- 11.Abdullah Aktan Ortaokulu
- 12.Yük. Mimar Selçuk Karakimseli İlkokulu